

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

డిసెంబరు-99

రూ-10/-

నమస్సు

సప్తహస్తః చతుశ్శృఙ్గః సప్తజిహ్వో ద్విశీర్షికః ।
త్రిపాత్ ప్రసన్నవదనః సుఖాసీనః శుచిస్మితః ॥
స్వాహాస్తు దక్షిణే పార్శ్వే దేవీం వామే స్వధాం తథా ।
బిభ్రద్దక్షిణ హస్తైస్తు శక్తి మన్నం స్రుచం స్రువమ్ ॥
తోమరం వ్యజనం వామైర్ఘృతపాత్రం తు ధారయన్ ।
మేషారూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసమ్ ॥
ధూమధ్వజం లోహితాక్షం సప్తార్చిః సర్వకామదమ్ ।
ఆత్మాభిముఖ మాసీనమేవం ధ్యాయేద్ధుతాశనమ్ ॥

అగ్ని దేవునకు ఏడు చేతులు, నాలుగు కొమ్ములు, ఏడు నాల్కలు. రెండు ముఖాలు, మూడు పాదాలు.

అగ్ని ప్రసన్నవదనుడు. మేష వాహనుడు. అగ్నిదేవుని కుడివైపు స్వాహాదేవి, ఎడమవైపు స్వధాదేవి కూర్చొని వున్నారు. కుడివైపు నాలుగు చేతుల్లో - శక్తి, అన్నం, స్రుక్; స్రువం. ఎడమవైపు మూడు చేతుల్లో - తోమరం, వ్యజనం, ఘృతపాత్ర ధరించి వున్నాడు.

జటాధారి, ధవళవర్ణుడు, ఎర్రని కన్నులున్న అగ్నిదేవుడు సర్వాభీష్టాలను నెరవేర్చే దైవం. ఆయన ధూమధ్వజుడు (పొగజెండా గలవాడు).

– ఇదీ యజ్ఞ దేవుడైన అగ్ని రూపం.

'స్వాహా' అంటూ వేద మంత్రాలతో దేవతల నుద్దేశించి అగ్నికి ఆహుతులిస్తారు. పితృ దేవతల నుద్దేశించి 'స్వధా' కారంతో అగ్నికి ఆహుతులిస్తారు. స్వాహా స్వధాకారాలే యజ్ఞ మూర్తి యొక్క శక్తులు. ఆ తత్త్వాన్ని తెలియజేసేదే - స్వాహా, స్వధా దేవతలతో కూడిన అగ్ని రూపం.

శక్తి, తోమరం, వ్యజనం - అగ్నియొక్క పరాక్రమాన్ని తెలియజేసే ఆయుధాలు. 'వ్యజనం' (విసనకర్ర) అగ్నిని ప్రజ్వలింపజేసే వాయువుకి ప్రతీక.

అన్నం, ఘృతపాత్ర - యజ్ఞ ద్రవ్యాలు. స్రుక్, స్రువాలు యజ్ఞపరికరాలు. ఇవే అగ్నిస్వామి ఆయుధాలు. యజ్ఞతత్త్వాన్ని తెలియజేసేవి. జటాధారణ, ధవళవర్ణం - జ్ఞానపూర్ణమైన శుద్ధత్వాన్ని తెలియజేసేవి. అగ్ని పరాక్రమవంతుడు కనుకనే 'మహౌజసుడు' అన్నారు.

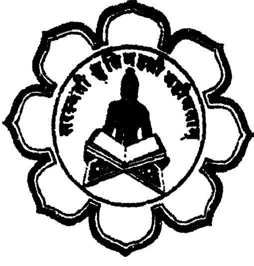
అగ్ని కాంతి స్వరూపుడు. కాంతి సప్తవర్ణవిలసితం. కనుకనే సప్తజిహ్వాలు, సప్త హస్తాలు అని వర్ణించబడింది.

సప్తజిహ్వాల పేర్లు : ఈశాన్య దిక్కున 'హిరణ్యా' నామంతో వున్న జిహ్వా, తూర్పున 'కనక', అగ్నేయాన 'రక్త', నైఋతి దిక్కున 'కృష్ణ', పశ్చిమాన 'సుప్రభ', వాయవ్యాన 'అతిరిక్త', మధ్యన 'బహురూప' - అనే ఏడు జిహ్వాలు.

అగ్ని సప్తజ్వాలా విలసితుడు. ఆ జ్వాలల్నే సప్తహస్తాలు అనవచ్చు. అవి : 1. కాళీ, 2. కరాళీ, 3. రక్తా, 4. పింగళీ, 5. హేమాంగీ, 6. నీలా, 7. శుక్లవర్ణ.

వర్ణస్వరూపుడు, కాంతి స్వరూపుడు అగ్ని భగవానుడు. (ఈ సంచిక ముఖచిత్రం ఇదే)

ఋషిపీఠం

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

డిసెంబర్ 1999

సంపుటి 1   సంచిక 5

లు :

ప్రత్యేక రచనలు :

(ఈ సంచికలో ప్రచురించిన 'అగ్ని' సంబంధ వ్యాసాలు సామవేదం షణ్ముఖశర్మ రచించిన 'అగ్ని' గ్రంథం నుండి సేకరణ)

విడిప్రతి : రూ. 10.00; సంవత్సర చందా : రూ. 120లు;
5 సంవత్సరములకు రూ. 600లు; జీవితచందా : రూ. 1800లు
చిరునామా : 'పార్క్‌వ్యూ', నెం.6, 4వ ఫ్లోర్, 85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్, టి.నగర్, చెన్నై-600 017. ఫోన్ : 8281262, 8281159

భారతీయుల ఆత్మభాష

భారతీయులందరికీ కలిపి ఏదైనా ఆత్మీయమైన భాష ఉందీ అంటే అది సంస్కృతమే.

ఒకరి భాషనొకరు నేర్చుకోవడం అనేది సమైక్యతని చాటడమే. పరస్పర గౌరవాన్ని ప్రకటించడం, పరస్పరం విజ్ఞానాన్ని పంచుకోవడం కోసం చాలా అవసరమే. అయితే అన్ని భాషలూ సంస్కృతాన్ని మాతృస్థానంలో ఉంచి గౌరవించినవే. సంస్కృతం ద్వారా తమ భాషని సుసంపన్నం చేసుకున్నవే. అయితే కొందరు ప్రాంతీయ భాషాభిమానులు సంకుచిత ధోరణిలో ఇతర భాషా ప్రాభవాన్ని భరించలేక, తమ భాష ఔన్నత్యం పెంచుకోవడం కోసం సంస్కృతాన్ని సైతం నిరసించడమూ మనం చూస్తున్నాం.

సంస్కృతమనగానే అదేదో 'ఆస్తిక భాష', 'మతభాష' అనే అభిమతం ఉన్నవారు తమ నాస్తిక భావాల అభివృద్ధికి సంస్కృతం అడ్డంకి అని భావించడమూ ఉంది. ఈ రెండు రకాల వారూ సంస్కృతాన్ని నిర్మూలించాలని నినాదాలు చేయడమూ ఉంది.

దీనికితోడు - భారతదేశంపై సాంస్కృతికంగా విజయం సాధించే ఉద్దేశంతో పాశ్చాత్య దేశాలు, తద్భావనిష్ఠులు చేసిన ప్రయత్నాల్లో ఒకటి - సంస్కృతాన్ని మృతభాష అని ముద్ర వేయడం.

చివరికి ప్రభుత్వాలు కూడా రాజకీయ లబ్ధి కోసం భారతీయేతర భాషలకు అగ్రపీఠాలు, ప్రత్యేక ప్రతిపత్తులూ కేటాయిస్తున్నాయి. ఓ అయిదు నిమిషాలు రేడియోలో వార్తలు వినిపించడంతో, సంస్కృత భాషా సేవ చేశామని చేతులు దులుపుకుంటున్నారు.

అయితే - మన నిర్లక్ష్యం వల్ల మనం ఎలాంటి గొప్ప నిధిని పోగొట్టుకుంటున్నామో తెలుసుకోలేకపోతున్నాం. ఈ దేశాన్నంతటినీ ఏకసూత్రంగా కూర్చిన సంస్కృతికి మూలాధారం సంస్కృత భాషేనని - కాస్త ఆలోచిస్తే అర్థమౌతుంది. ఎంతగా ప్రాంతీయ భాషల్లోకి తర్జుమాలు చేసుకున్నా, ఇంకా అందజేయవలసిన సంస్కృత సాహిత్యం అనంతంగా ఉంది.,

వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణేతిహాసాలు అలా వుంచి, కాళిదాస మాఘ మొదలైన మహాకవుల కావ్యాలు... విశ్వ సాహిత్యంలోనే విశిష్ట గౌరవాన్ని అందుకున్న విషయం మరచిపోరాదు. అనేక కావ్యాలు, వివిధ ఛందస్సులలో చూపించిన వినూత్నమైన సంగీత గమనాలు... ఇప్పటికీ నిత్య నూతనమే. ఇక తత్త్వశాస్త్ర గ్రంథాలు, సంగీత శాస్త్రం, నాట్యశాస్త్రం, అలంకార శాస్త్రం, వైద్యశాస్త్రం, జ్యోతిషం, నీతిశాస్త్రం, ధర్మశాస్త్రాలు, గణిత శాస్త్రం, తంత్రశాస్త్రాలు, యోగశాస్త్రం, ఆగమాలు, అనేక సూత్ర రచనలు... ఇలా అసంఖ్యాకంగా ఎన్నో శాస్త్రాలకు శాస్త్రాలే సంస్కృతంలో ఉన్నాయి. భారతదేశమంతటా ఈ శాస్త్రాలు ప్రచలితం కావడానికి దోహదపడింది సంస్కృత భాషే. అంతేకాదు - పాశ్చాత్య మేధావులు సైతం ముగ్ధులై మోకరిల్లుతున్నది ఈ భాషామ తల్లి ముందే!

'జనని సంస్కృతంబు సకల భాషలకును' - అని ప్రాంతీయ భాషలన్నీ, సంస్కృతాన్ని అమ్మగా ఉంచి, తాము సోదరస్థాయిలో ఆ అమ్మకు వారసత్వాన్ని సంపాదించుకుంటూ మనగలుగుతున్నాయి.

సంస్కృత భాషను అంగీకరించిన అత్యల్ప సంఖ్యాక ప్రాంతీయ భాషలు పోటీగా సంస్కృత భాషలో ఉన్న శాస్త్రాలనే తమ భాషలోకి అనువదించుకొని తమ విజ్ఞాన సంపదని పెంచుకున్నాయి. ఆ తరువాత మూలాన్ని కాదని మూలగా ముడుచుకు కూర్చుంటున్నాయి.

జర్మనీ, ఫ్రాన్స్ లాంటి దేశాల్లో సంస్కృతం ఉన్నత స్థాయిలో ఆదరింపబడుతోంది. సంస్కృత ప్రాధాన్యం ఉన్న దేశాల్లో మన దేశం మూడోస్థానంలో ఉంది. మన దైవభాష జర్మనీలాంటి దేశాల్లో పతి ఒక్కరూ తప్పనిసరిగా నేర్చుకోవలసిన 'నిర్బంధ విద్య' గా బోధింపబడుతోందన్న విషయం మనం గమనించాలి. ఇక - ఆధ్యాత్మికంగా - సంస్కృతం మంత్రభాష. నాదశక్తి రహస్యాలను తనలో దాచుకున్న భాష. వర్ణక్రమం మొదలుకొని వ్యాకరణ నిర్మాణం వరకు, నాగరిక భారతీయ భాషలన్నీ సంస్కృతాన్నే అనుసరించాయి. వైజ్ఞానిక, శాస్త్రీయ లక్షణం ఉన్న ఏకైక భాష సంస్కృతం. ఏ పదం ఎందుకు పుట్టిందో ఎలా పుట్టిందో చెప్పగలిగిన భాష సంస్కృతమే. ''వ్యుత్పత్తి'' అనేది ఈ భాషకున్న ప్రత్యేక లక్షణం.

అతి సులభంగా నేర్చుకోగలిగే భాష కనుక ఒకప్పుడు రాజభాష అయ్యింది. ఇప్పటికీ మన భాషలన్నిటిలో కలిసిపోయి, ఒళ్లో చేర్చుకుని లాలించే అమ్మలా ఉండిపోయింది సంస్కృతం.

అవైదిక, అనార్ష భావ ప్రచారం నిరాటంకంగా సాగేందుకు భౌతిక నాస్తికవాద ప్రభావితులైన అధినేతలు సంస్కృతాన్ని దూరం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నారు.

కానీ ఈ జీవ - దైవ భాషని ఎవరూ నిర్మూలించలేరు. రామా, కృష్ణా, శివా... అని గళమెత్తే ఆస్తికుడి మంత్రోపాసనలో, ప్రార్థనలో సంస్కృతం జీవిస్తుంది. పదమెత్తి లయవేసే నర్తకుడి భంగిమల్లో, గళమెత్తి పాడే సామగానంలో... సంస్కృత శక్తి ధ్వనిస్తూనే ఉంటుంది.

పూలదండలో దారంలా మనందరిలో జీవించే ఉంది సంస్కృతం. దానిని గుర్తించి, అధ్యయనం చేస్తే, అపారమైన భారతీయ వాఙ్మయమంతా అవగాహన చేసుకోవచ్చు. ఆ నిధిలో నిక్షిప్తమైన విలువైన రత్నాలను వెలికి తీయవచ్చు.

ఇంత అపారమైన వాఙ్మయం ఏ భాషలోనూ వచ్చి వుండదని ఘంటాపథంగా చెప్పవచ్చు.

సంస్కృతాన్ని వదులుకుంటే - మన ఆత్మని మనం పోగొట్టుకున్నట్టే. మనలో భారతీయత సంపూర్ణంగా ప్రకటితం కావాలంటే మన అమ్మ భాషతో కలసి, సంస్కృతం మన నోట పలకాలి. అది లేకుండా ప్రపంచాన్నంతా అధ్యయనం చేసినా అది, పునాది లేని భవన నిర్మాణమే.

సాధారణంగా ఇలాంటి ప్రబోధ వాక్యాలు విన్నాక, 'చాదస్తం' అని దులిపేసుకునేటంత మొద్దుబారుడుతనం మనకి ఏనాడో సంక్రమించింది. ముఖ్యంగా తెలుగువారికి.

తెలుగు మాట పలకడానికే సిగ్గుపడే ఆత్మహీనులు, వెన్నెముక లేని ప్రబుద్ధులు ఉన్న కాలంలో - ఏకంగా సంస్కృతం గురించి చెప్పడం సాహసమే.

కానీ... ఎక్కడో అణగివున్న వివేకం ఎప్పుడైనా మేల్కొనదా అనే ఆశ! మనదై వుండీ, మనం గుర్తించని ఒక మహానిధి గురించి మళ్లీ మళ్లీ మననం చేసుకొని, ఆ దిశగా మన సంస్కారాలను మలచుకోవాలనే ఆర్తితో ఈ మిత్ర వచనం! నిజానికి - తెలుగు భాష సంస్కృతాన్ని భావమయం చేసుకుంది. వేదపఠనం యథాతథంగా, సుస్వరంగా చదవగలిగేది తెలుగువాడు ఒక్కడే. అలాంటిది విద్యా విధానంలో పెరిగిన 'సంస్కృతి పట్ల అనాదరణ', రాజకీయ జోక్యం ఆధునిక యాంత్రిక జీవనం - రెండు భాషల విలువలనీ నేటి తరాలకి తెలియనీయకుండా చేస్తున్నాయి.

భాషాశాస్త్రవేత్తల కొలబద్దలలో ఒదగడానికి సంస్కృతం ఒక భాష కాదు. ఒక మహాశక్తి.

వచ్చే సంచిక నుండి మన సంస్కృతాన్ని నేర్చుకుందాం

బాలబాలికలు మొదలుకొని, పెద్దలవరకు ఇంట్లోనే సులభంగా సంస్కృతం నేర్చుకొనేలా, పండితుల, విద్యావేత్తల సారథ్యంలో ''ఋషిపీఠం'' భారతీయ మానస పత్రిక ద్వారా వచ్చే సంచిక నుండి ''సంస్కృత బోధన'' ప్రారంభం కానుంది.

అగ్ని-స్వాహా-స్వధా

ఏ దేవతని తృప్తిపరచాలన్నా అగ్ని ద్వారానే సాధ్యం. 'అగ్ని ముఖావై దేవాః' అని శ్రుతి.

దేవతలు అగ్నిముఖులు. కనుకనే యజ్ఞ ద్రవ్యాలు అగ్నిలో సమర్పిస్తే, అవి దేవతలకు అందుతున్నాయి.

అగ్నికి నమస్కారం సర్వదేవతా నమస్కారం.

'అగ్ని' ముఖ్య లక్షణాలు - 1. దహించుట, 2. శుద్ధి (పావనం) చేయుట, 3. ప్రకాశింపజేయుట (కాంతి).

ఈ మూడు లక్షణాల వల్లనే మనకు ప్రయోజనం.

1. మన అశుభాలను, కర్మ బంధాలను దహించి, 2. వాసనా క్షయం చేసి, శుద్ధులను చేసి, 3. జ్ఞాన ప్రకాశంతో కైవల్యాన్నివ్వడం- బ్రహ్మ స్వరూపుడైన 'అగ్ని' లక్షణం.

ఈ మూడూ కలిగించే ఎవరైనా, ఏదైనా 'అగ్ని' స్వరూపమే.

'అగ్ని' రెండు విధానాలు. 1. ఇంధనాగ్ని, 2. అనింధనాగ్ని.

ఇంధనాన్ని ఆధారం చేసుకొని వుండేది. ఏ ఇంధనమూ ఆధారం కాకుండా వుండేది, ఈ రెండవది స్పష్టంగా గోచరం కాదు. తపోదృష్టికీ, ఉపాసనా దృష్టికీ గోచరించేది.

ఈశ్వరుని 'బ్రహ్మజ్యోతి స్వరూపంచ' అన్నారు. మహోన్నతమై,

సర్వవ్యాపకమైన జ్యోతి (అగ్ని) ఈశ్వరుని స్వరూపం. అంటే ఈశ్వరుడు అగ్నిస్వరూపుడన్నది సుస్పష్టం.

ఆ అగ్ని లౌకికాగ్నికాదు. అది అలౌకికాగ్ని. అనింధనాగ్ని. శాశ్వతాగ్ని.

ఇంధనాదుల నాశ్రయించి వుండే అగ్నిమన కంటికి కనబడేది. అగ్ని దేవుడు ఆ ఇంధనాధారంగా ప్రత్యక్షమవుతున్నాడు. ఇంధనం పూర్తయ్యాక తిరోహితుడవుతున్నాడు. ఇక్కడ నాశనమైంది ఇంధనమే. అగ్ని కాదు.

నిరాకార బ్రహ్మము జ్యోతి (అగ్ని) స్వరూపమే. ఇక ఆ బ్రహ్మము సాకారమైతే ఆ సాకార దేవతా రూపాలూ అగ్నిరూపాలే.

దేవతలు 'తైజసశరీరుల'ని శాస్త్ర ప్రమాణం. వారు అగ్నిశరీరులు

'ఇంధనాగ్ని' ఉపాధి సహితమైనది. దీపకళిక, యజ్ఞాగ్ని, పచనానికి ఉపయోగించే వహ్ని... ఇలా ఎన్నో!

మన దేహంలో జఠరాగ్ని, కంటిలో ప్రకాశం, శరీరంలో ఉష్ణత్వం... ఇవి అగ్ని రూపాలే. సూర్యుడు, నక్షత్రాలు... ఇవన్నీ జ్యోతి (అగ్ని) స్వరూపాలు. బడబాగ్ని, దావాగ్ని... మొదలైన వనాగ్నులు సరే సరి.

మానసిక భావాలు కూడా అగ్నులే... కామాగ్ని, క్రోధాగ్ని ఇత్యాదులు. ఆధ్యాత్మిక సాధనలూ అగ్నులే... యోగాగ్ని, జ్ఞానాగ్ని, తపోగ్ని మొదలైనవి.

ఇలా- సర్వం అగ్ని మయం జగత్.

అగ్ని లేనిదే శక్తిలేదు. అగ్ని, శక్తి పరస్పరాధారితాలు.

అగ్ని లేని చోటులేదు. అన్ని అగ్నులూ ఒకేలా కాకున్నా, ఒక్కో అగ్ని ఒక్కో కార్యం చేస్తుంటుంది.

అన్ని కార్యాలనూ నిర్వహించే అనేకాగ్నులు... ఒకే ఒక్క అగ్ని యొక్క బహువిధ రూపాలు. 'ఏకోహం బహుస్యామ్' అన్న బ్రహ్మసంకల్పానికి క్రియారూపమే ఇది.

సృష్టిలో ఏదైనా మనకి గోచరం కావాలంటే, దానికి రూపం కావాలి. రూపమిచ్చేది అగ్ని. రూపరహితుడూ అగ్నే, నిరాకార జ్యోతిర్మయ బ్రహ్మమే అగ్ని. సాకార విశ్వమూ అగ్నే.

'అగ్ని' అంటే?

మనది యజ్ఞ సంస్కృతి. సృష్ట్యాదిలో - 'సహ యజ్ఞాః ప్రజాన్ సృష్ట్వా పురోవాచ ప్రజాపతిః' - అనే గీతావచనం ప్రకారం, పరస్పర భావితులైన ప్రజలకూ, దేవతలకూ - ఆ భావనా మాధ్యమం 'యజ్ఞమే'. సర్వ దేవతలూ యజ్ఞభావితులు. యజ్ఞం ద్వారా ప్రజలను అనుగ్రహిస్తారు దేవతలు.

కనుక ప్రజాపతి సృష్టికి 'అగ్ర' మునందు సృష్టించబడిన ఆ యజ్ఞమూర్తే 'అగ్ని'. 'పరోక్షప్రియ ఇవ

దేవాః' (దేవతలు పరోక్ష ప్రియులు) - అనే వేదవచనానుసారం 'అగ్రి', 'అగ్ని'

నిరంతరం ఈ విశ్వంలో యజ్ఞం జరుగుతూనే వుంది. 'బ్రహ్మార్పణం బ్రహ్మహవిః బ్రహ్మాగ్నౌ బ్రహ్మణా హుతమ్' అనే గీతా వాక్య ప్రమాణంగా యజ్ఞమే బ్రహ్మం.

సృష్టి అంతటికీ అగ్రమునందు (ఆదిలో) వున్నది నిరాకార నిరామయ సచ్చిదానందమయ శాశ్వత బ్రహ్మమే. కనుక 'అగ్రము' నందున్న ఆ బ్రహ్మమే 'అగ్ని' (అగ్ని).

''స యదస్య సర్వస్యాగ్ర మసృజ్యత
తస్మా దగ్నిర్హవై తమగ్ని రిత్యాచక్షతే పరోక్ష.''

'అగ్నీ ప్రథమః'- అని శ్రుత్యుక్తి, సృష్ట్యాదివాడు.

'అగ్రే నియతి ఇతి అగ్నిః' అని వ్యుత్పత్తి, ముందుండి నడుపువాడు- అగ్ని.

సమస్త దేవతలూ అగ్ని స్వరూపులే. దేవతల ఆవిర్భావం అగ్నివల్లనే. అసలు 'దేవ' శబ్దమే అగ్నిని తెలియజేస్తోంది. 'దీవ్యత ఇతి దేవః' - ప్రకాశ స్వరూపులు దేవతలు. ప్రకాశం అగ్ని లక్షణం. కనుకనే ఆ తైజస శరీరులు కాంతులు వెదజల్లే రూపాలతో ప్రకాశిస్తుంటారు. 'కోటిసూర్య ప్రతీకాశం', 'అగ్నివర్ణం' - ఇలా దేవతల రూపాన్ని వర్ణించే సందర్భాలు ఎన్నో.

అగ్నిర్వై దేవయోనిః
సోగ్నేర్దేవ యోన్యా ఆహుతిభ్యస్సంభవంతి
(ఐత్తరేయ బ్రాహ్మణం)

దేవతలకు కారణమైన వాడు అగ్ని. ఆ దేవయోని అయిన అగ్నివల్లనే ఆహుతులు సంభవిస్తున్నాయి.

వృక్షానికి జలాలు అందివ్వాలంటే మూలానికి నీరు పోస్తాం. అల్లాగే దేవతలను తృప్తి పరచాలంటే అగ్నిని ఆరాధించాలి. అగ్నికే సమర్పించాలి. 'వృక్ష మూల సేచన న్యాయాత్'. ఈ విషయం శివ పురాణంలో చెప్పబడింది.

''తమేవ భాంతి మనుభాతి సర్వం- తస్య భాసా సర్వమిదం విభాతి..'' అని ఉపనిషత్తు.

ఆ పరబ్రహ్మ (అగ్ని) ప్రకాశించడం వల్లనే సర్వం అతడిని అనుసరించి ప్రకాశిస్తోంది. అతడి కాంతి ఈ సర్వమూ వ్యాపించి ప్రకాశిస్తోంది.

అగ్నిర్జాగార తమృచః కామ యంతే

ఆ అగ్ని - సాక్షియై, వినిద్రుడై, నిరంతర జాగరూకుడై వున్నాడు.

సాక్షీ చేతో కేవలో నిర్గుణశ్చ.

ఆ సాక్షి రూపుడే కేవలుడు. నిర్గుణుడు.

స్వాహాదేవి

స్వాహాదేవి ఎవరో, స్వధాదేవి ఆమే.

దేవతల నుద్దేశించి ఆహుతి నిచ్చినప్పుడు 'స్వాహా' కారం, పితృదేవతల నుద్దేశించి ఆహుతి నిచ్చినప్పుడు 'స్వధా' కారం ఉచ్చరిస్తారు.

స్వాహా స్వధా నామ మను ప్రభావైః
తృప్యంతి దేవాః పితరస్తథైవ .
యజ్ఞేషు సర్వేషు ముదాహరంతి
యన్నామ యుగ్మం శ్రుతిభిర్మునీంద్రాః..

'స్వాహా' శబ్దానికి అర్థం:

సుష్ఠు హూయతే యయా ఇతి స్వాహా. ఆహ్వానించబడు దేవత స్వాహా. 'సుష్ఠు ఆహ్వయతి స్వాహా- దేవతా హ్వాన వాచకం స్వాహా.

సు+ఆహా - స్వాహా అని వ్యుత్పత్తి. కల్యాణకరమైన అర్థాన్ని ప్రబోధించే వేదమంత్ర రూపవాక్కే-స్వాహా. స్వయం తే సరస్వతీ ఆహా - ప్రజాపతి తన తపస్సుచేత ప్రభవించిన ఘృతాన్ని అగ్నియందు హుతం చేసేటప్పుడు - అతనియొక్క వాక్కు - స్వా వాక్ ఆహా - అనగా వేదశక్తి - కర్తవ్యాన్ని బోధించింది. (బ్రహ్మ వాక్కు వేదమే.) అప్పుడతడు ఆ ఘృతాన్ని అగ్నిలో వేశాడు. ప్రజాపతియొుక్క వాక్కు అతడ్ని ప్రేరేపించింది. కర్తవ్యబోధక స్వరూపిణియైన వేదమాత స్వాహాదేవి.

'స్వాహా' అంటే పరాశక్తి. పరాదేవత. మాయా శక్తి కనుకనే అమ్మవారి నామాలలో 'స్వాహా' నామం చెప్పబడింది.

'వాచం పద్మాలయాం పద్మాం శుచిం స్వాహాం స్వధాం సుధాం'
(లక్ష్మీ అష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం)

అదేవిధంగా లలితాసహస్ర నామాల్లోనూ చెప్పబడింది.

స్వాహా స్వధా మతిర్మేధా శ్రుతిః స్మృతి రనుత్తమా॥

దేవీ భాగవతంలో - ఈ పరాదేవతయే గాయత్రి అనీ, స్వాహా అనీ, స్వధా అనీ, వేదకళ అనీ స్తుతించబడింది.

గాయత్ర్యసి ప్రథమ వేదకలా త్వమేవ
స్వాహా స్వధా భగవతీ సగుణార్ధ మాత్రా!
ఆమ్నాయ ఏవ విహితో నిగమో భవత్యా
సంజీవనాయ సతతం సురపూర్వజానామ్॥
స్వాహాభూతాదేవీ సకల మఖహోమేషు విహితా।
తదా త్వం సర్వజ్ఞా జనని ఖలుజాతా త్రిభువనే॥

'ఓ జననీ! సర్వజ్ఞా! వేదముల చేత, సకల యజ్ఞక్రియా హోమములు

యందు 'స్వాహా' రూపమున నీవు విధించబడితివి.

జగజ్జనని అయిన పరాశక్తే యజ్ఞశక్తిగా స్వాహా స్వధారూపధారిణి. గోపాల పూర్వతాపినీయోపనిషత్తులో-

స్వాహాశ్రితో జగద్వైజయత్సు రేతాః॥

పరమేశ్వర వశవర్తిని అయిన మాయాశక్తి 'స్వాహా' అని చెప్పబడింది.

కేనేదం విశ్వం సంసరతీతి?

స్వాహేదం సంసరతీతి,

కా స్వాహేతి?

తన్మాయా చేతి.

శ్రీకృష్ణుడు పరబ్రహ్మ. ఆయనను ఆశ్రయించిన మాయా శక్తిస్వాహా దేవి. ఆ శక్తియే జగత్కారిణి.

ఏ పరాశక్తి లక్ష్మి, సరస్వతి, దుర్గ, రాధ, గాయత్ర్యాది రూపాలతో ప్రకాశిస్తోందో ఆ శక్తే 'స్వాహా'.

ఏ పరమాత్మ విష్ణు, బ్రహ్మ, శివ, కృష్ణ, గణపత్యాది రూపాలతో పరిఢవిల్లుతున్నాడో ఆ బ్రహ్మయే 'అగ్ని'.

అగ్నిర్వై విష్ణుః- అగ్నిర్వై రుద్రః... అని వేద వచనం.

వేదమంత్రాలతో అగ్నియందు ఆహుతులు సమర్పించబడతాయి. వేదమంత్రమయమైనదే యజ్ఞం. ఆ వేదశక్తి స్వాహా. ఆ యజ్ఞమూర్తి అగ్ని. స్వాహా-వేదశక్తి. వేదమే వాక్కు.

'స్వాహా వాగిత్యుచ్యతే

స్వాహాయే వాక్కు

అగ్నే ర్వాచశ్చ సంబంధాత్

అగ్నికీ వాక్కుకీ వున్న ఈ సంబంధం చేతనే వాక్కుని 'అగ్నాయీ' అన్నారు. అగ్ని వాక్కుని అధిష్ఠించే దైవం.

స్వాహా వైకుతః సంభూతా?

మొదలైన ప్రశ్నలకి సమాధానం చెప్తూ వేదం ఇలా అంటోంది.

"స్వాహా వై సత్య సంభూతా... బ్రహ్మణోదుహితా।

త్రీణ్యక్షరాణి ఏకం పదం, త్రయోస్యై వర్ణాః శుక్లః

పద్మఃసువర్ణ ఇతి చతురోస్యై వేదాః శరీరమ్।

షడంగాన్యంగాని

ఓషధి వనస్పతయో లోమాని ద్యచాస్యాః శిరసీ।

ఏకం శిరో మావాస్యా ద్వితీయా పౌర్ణమాసీ।

చక్షుశ్చంద్రాదిత్యౌ, ఆజ్యభాగౌ హుతమ్

ఋగ్యజుస్సామగతిః-

సా స్వాహా, సా స్వధా, సా వషట్కారః

....తస్యా అగ్నిర్దైవతమ్!"

-స్వాహాదేవి యొుక్క విరాడ్రూప వర్ణన ఇది.

వేదాత్మిక అయిన వాగ్దేవే స్వాహా అన్నది స్పష్టం. ఆ స్వాహాయే స్వధా, వషట్కారం.

స్వధాదేవి

అగ్ని వాయు సూర్యులు... ఈ ముగ్గురూ లోక త్రయాభిమాన దేవతలు. నిజానికి ఈ ముగ్గురూ అగ్ని మూర్తులే.

వీరే పితరులుగానూ, సస్య వృష్ట్యాదులను పెంపొందింజేసే భూః- భువః-స్వః లోకముల మాతలుగానూ నిర్దేశింపబడ్డారు.

'స్వేనలోకాన్ దధాతీతి స్వధా. తైః అగ్ని వాయు సూర్యైః'....

పితరులు-అగ్ని వాయు సూర్యులు-లోకములను ధరించి వున్నారు. వారిచేత ధరించబడే జగత్ 'స్వధా'-జీవుని భోగానికి సంబంధించిన శక్తి.

జీవునిచేత పుణ్య, పాప కర్మలను అనుభవింపజేసే పరాశక్తి స్వధా. ఈ భోగరూపంగా జీవులను ధరించివుంది. జీవుని భోగానికి, శరీరానికి 'స్వధ' నిమిత్తమవుతోంది.

శరీర పోషకమైన అన్నశక్తి కూడా స్వధాదేవి.

జీవుని రాకపోకలకు కారణం స్వధలు.

జీవుని అనుసరించి వుండే స్వవిద్య, కర్మ, పూర్వ ప్రజ్ఞ వీటినే 'స్వధలు' అంటారు. వీటిద్వారా జీవుడు వివిధ లోకాలలో చరిస్తుంటాడు.

అగ్ని వాయు సూర్యులే 'పితరులు' అన్నాం. వారే క్రమంగా వసు, రుద్ర, ఆదిత్య రూపులు. వీరే శ్రాద్ధ దేవతలైన పితరులు.

వసురుద్రాదితి సుతాః పితరః శ్రాద్ధదేవతాః।

ప్రీణయంతి మనుష్యాణాం పితృశ్రాద్ధేన తర్పితాః॥

ఆయుః ప్రజాం ధనం విద్యాం స్వర్గం మోక్షం సుఖానిచ।

ప్రయచ్ఛంతి తథారాజ్యం ప్రీతాన్నృణాం పితామహాః॥

వసు రుద్ర ఆదిత్యులు శ్రాద్ధ దేవతలైన పితరులు. శ్రాద్ధంచే తర్పితులయ్యేవారు వీరు. అలా తృప్తిపడిన వీరు మనుష్య పితరులకు తృప్తినందిస్తారు. ఈ వసు రుద్రాదిత్యులు అనే పితరులు ప్రీతులై ఆయుష్య ప్రజా ధనాది ఫలాలను, స్వర్గమోక్ష సుఖాలను ప్రసాదిస్తారు.

శ్రాద్ధకర్మయందు ఉద్దిష్టులైన పితరులు మనుష్యపితరులే. కానీ వసురుద్రాదిత్యరూపులుగా అర్చింపబడతారు. ఇది సంప్రదాయం.

వసువులు పితరులు. రుద్రులు పితామహులు. ఆదిత్యులు ప్రపితామహులు. పితృ, పితామహ, ప్రపితామహులను ఉద్దేశించే శ్రద్ధాపూర్వక

(శ్రాద్ధ) కర్మలతో, తాము తృప్తి: మనుష్య పితరులను తృప్తిపరచి, కర్మకర్తలైన పుత్రాదులకు ఆయుః ప్రజాది ఫలాలనొసగేది ఈ పితరులే.

పితరులకు అగ్ని-వాయు-సూర్యలోకాలు స్థానాలు. వసు-రుద్ర-ఆదిత్యులు మూర్తులు. బ్రహ్మ- విష్ణు-మహేశ్వరులు అధిపూరుషులు.

'స్వధ' పితరులనుద్దేశించే వాగ్రూపిణి. అన్న, జల అమృతరూపిణి అయిన శక్తిరూపిణి.

స్వధా పితృభ్యః- అనే మంత్రం ప్రకారం-పుత్రులచేత అర్చింపబడే హవిర్లక్షణాన్న రూపమే 'స్వధ'. ఈ స్వధ పరమేశ్వర శక్తిరూపం. పరమేశ్వరాను గ్రహంచేత, స్వధా శక్తిచేత, ఈ 'అన్నం' అమృతమై, పితరులకు జీవనహేతువౌ తోంది.

జీవులకు పునరావృత్తిరహిత శాశ్వత బ్రహ్మలోక నిత్యనివాస సిద్ధిని కలిగించే త్రయీవిద్యాశక్తి-స్వధ.

'స్వర్గంలోకం దధాతి యజమానస్తే-స్వధా'

పితరుల ఊర్ధ్వలోక గతికి కారణమైనదీ, కర్మ చేసిన యజమానుని ఊర్ధ్వగతికి కారణమైనదీ-స్వధాశక్తి.

పితృకర్మ చేసిన పుత్రాదులు స్వధాశక్తి కృపచేత ఉత్తమగతిని పొందుతారు.

స్వం ఆత్మానం దధాతీతి స్వధా - ఆత్మను ధరించు శక్తి, బలం, తేజస్సు - స్వధా.

ఆత్మను లేక పరమాత్మను ప్రతిపాదించే వేదవాక్కు స్వధా-అని భాష్యం.

స్వం ఆత్మానం సర్వాంతర్యామి ణం భగవంతం నారాయణం ధారయ తీతి-స్వధా.

ఆత్మరూపుడైన పరమేశ్వరుని ధరించుటచే ఉదకములకు 'స్వధా' అని పేరు.

ఈ అన్నోదకాలు అంతర్యామి అయిన నారాయణుని ధరించి స్వధా రూపాలై, పితరులను, పుత్రాది యజ మానుల్ని తరింపజేస్తున్నాయి.

స్వాహా, స్వధా శబ్దాలకు ఇంత విస్తృతార్థం వుంది.

వాగర్థ స్వరూపుడైన పరమేశ్వ రుడే అగ్ని. పరాశక్తి వాగ్రూపిణి. ఈశ్వ రుడు అర్థరూపుడు. బ్రహ్మవాచకాలైన స్వాహా, స్వధా, వషట్కారాలతో ప్రకాశించే బ్రహ్మమే-అగ్ని.

ప్రణమ్య ఋగ్యజుః సామ్నే
స్వాహాయ చ స్వధాయ చ
వషట్ కారాత్మనేచైవ తుభ్యమ్... అని మత్స్య పురాణంలొ పరమేశ్వర స్తోత్రం.

స్వాహా స్వధా వషట్కారాలు పరమేశ్వరవాచకాలు. పరమేశ్వర ప్రతి పాద్యాలు. ఆయనను చెప్పే వాక్కులు ఆయనకు భిన్నముకావు. బ్రహ్మము గురించి చెప్పగలిగేది బ్రహ్మమే. ఆయనను చెప్పే వాక్కులు ఆయన రూపాలే.

కనుకనే అగ్ని రూపుడైన పరమేశ్వరుని 'స్వాహా స్వధా వషట్కారాత్మా' అని స్తోత్రించారు. విష్ణు సహస్రంలో 'విశ్వం విష్ణుః వషట్కారః' అని చెప్పబడింది.

వివిధాగ్నులు

ఆధియజ్ఞంగా-గార్హపత్య, ఆహవనీయం, దక్షిణాగ్ని-అనే త్రేతాగ్నుల స్వరూపుడు.

(2) అధిదైవికంగా-పృథ్వి, అంతరిక్ష, ద్యులోకాలలో వుండే-అగ్ని, వాయు, ఆదిత్యాత్మక త్రేతాగ్నిరూపుడు. పృథ్విలో అగ్నిగా, అంతరిక్షంలో వాయువుగా ద్యులోకంలో ఆదిత్యుడిగా ప్రకాశించేది అగ్నే.

పృథ్వియందు అగ్నీ, వసువు లుగా; అంతరిక్షంలో రుద్ర, మరుత్, ఇంద్ర, వాయు, పర్జన్య రూపాలుగా: ద్యుస్థానంలో ద్వాదశాదిత్యులుగా వుండే దేవతా స్వరూపాలు అగ్ని రూపాలే.

(3) ఆధ్యాత్మికంగా- శరీరాంత ర్గతమైన అగ్ని.

మన శరీరంలో 'జ్ఞానాగ్ని'కి స్థానం - ఆత్మ. 'కాలాగ్ని'కి స్థానం - పాదం. 'క్షుధాగ్ని'కి స్థానం-నాభి. 'శీతాగ్ని'కి స్థానం-హృదయం. 'కోపాగ్ని'కి స్థానం-నేత్రం.

ఇతర చతుర్భూతాలలో (భూమి, నీరు, వాయువు, ఆకాశ లలో) నిహితమైవున్న అగ్ని మన శరీ రాంగాలలో ప్రతిష్ఠితుడై వున్నాడు. భూతతత్వాలలో అంతర్భూతంగా వున్న అగ్నికి వుండే స్థానాలు-

జిహ్వ-ఉదకంలో అగ్ని ఘ్రాణం (నాసిక)-పృథ్విలో అగ్ని చక్షువు - అగ్నిలో అగ్ని: ఉదాన వాయువు-అగ్ని లోవాయువు; బుద్ధి-అగ్నిలో ఆకాశం; త్వక్కు-(చర్మం) వాయువులో అగ్ని; శ్రోత్రం-ఆకాశంలో అగ్ని; రూపం-అగ్నిలో ఉదకం; పాదం -అగ్నిలో పృథ్వి. ఇలా శరీర గతంగా పంచభూతాలలో వున్నాడు అగ్ని.

అయితే-అగ్ని పంచభూత లలో ఒకటి మాత్రమే కాదు, పం

భూతాలకు మూలమైన సచ్చిదానంద తత్త్వమూ అగ్నే. దానినే 'చిదగ్ని' అంటారు.

''సర్వాత్మకః అగ్నిః జ్యోతిః స్వప్రకాశరూపం పరబ్రహ్మాఖ్యం తేజః.''

అగ్ని- స్వప్రకాశరూపుడైన, సర్మాత్మకుడైన, జ్యోతి స్వరూపుడైన తేజోరూపుడైన పరబ్రహ్మ- అని వేద ఋషులు స్పష్టంగా ప్రతిపాదించారు.

కాంతివల్లనే వర్ణాలు ఏర్పడతాయి. వర్ణాల వల్లనే ఆకృతులు గోచరిస్తాయి. కాంతి అగ్నిరూపమే. కనుక- గోచరించే సకల జగత్తూ అగ్నిమయమే.

సృష్టికారణంగా మంగళరూపమైన అగ్ని, ప్రళయకారణంగా కాలాగ్ని రుద్రమూర్తి. శరీరం శవం కాకుండా చైతన్యంగా వుంచేది అగ్ని. ఆ అగ్ని శరీరాన్ని విడిచిపెడితేనే, చల్లబడ్డ మృతదేహాన్ని అగ్నికి అర్పిస్తారు. దహనమేకాక, ఖననం కూడా అగ్నికి అర్పించేదే.

త్రేతాగ్నులు

యజ్ఞక్షేత్రంలో గార్హపత్యాగ్ని నుండి వచ్చినవే ఆహవనీయ, దక్షిణాగ్నులు. ఆహవనీయాగ్ని దేవపథానికి సంబంధించినది. దక్షిణాగ్ని 'పితృ' పథానికి సంబంధించినది.

ఆహవనీయాగ్ని - వాక్, జ్ఞానాదులను ప్రసాదించే మేధోబలప్రదాయకుడు. ఆహవనీయాగ్నిని ఉపాసించడం వల్ల దేవ, ఋషి ఋణాల నుండి విముక్తులమవుతాం.

దక్షిణాగ్ని - పితృఋణ విమోచకుడు. బలవీర్య ప్రదాయకుడు. ఈ అగ్ని ద్వారా సత్సంతాన ప్రాప్తి, వంశాభివృద్ధి, తద్వారా పితృణ విమోచనం సంభవం.

గార్హపత్యాగ్ని - పోషకుడు. అన్నవస్త్రాదులనిచ్చే గృహపోషకుడు.

మన దేహంలోనే ఈ త్రేతాగ్నులూ వున్నాయి. మనం ఆ విధమైన జ్ఞానంతో వుండి సత్కర్మాచరణ చేయడం త్రేతాగ్నుల ఉపాసనే.

★ స్ఫురణ, స్మరణ, జ్ఞానం మొదలైనవాటికి సంబంధించిన మేధో బలకారక శక్తి 'ఆహవనీయాగ్ని' ఇది శరీర ఊర్ధ్వ భాగానికి సంబంధించినది. సద్బుద్ధి, జ్ఞానసముపార్జన, స్వాధ్యాయం మొదలైనవి 'ఆహవనీయాగ్ని ఉపాసన.'

★ శరీర గృహానికి పోషకమైన ఆహార పదార్థాలను స్వీకరించి, జీర్ణింపజేసి, ఆ సారాన్ని సర్వావయవాలకు అందజేసే 'పూషా' సంబంధమైనది (పోషకమైనది) 'గార్హపత్యాగ్ని'. ఇది హృదయకేంద్రమైనది, శుచిగా వండిన మితసాత్త్వికాహారసేవనం 'గార్హపత్యాగ్ని' ఉపాసనేనని భావించాలి.

★ నాభికిందనున్న ప్రదేశం దక్షిణాగ్ని' స్థానం. వంశవృద్ధికారకం. బలవీర్యశక్తి, సౌశీల్యం, సత్ప్రవర్తన, బ్రహ్మచర్యం వంటి సల్లక్షణాలతో ఈ అగ్నిని రక్షించుకోవాలి. ఇదే 'దక్షిణాగ్ని ఉపాసన'గా భావించాలి.

అరణి

అరణి విద్యను ఋషులు ఉపాసించారు.

యజ్ఞారంభంలో అగ్నిని ఆవిర్భవింపజేయడం మొదటి ప్రక్రియ. జువ్వి, లేక జమ్మికొయ్యతో చసిన పాత్ర, కవ్వం ఉపయోగించి శుచిగా మధనం చేస్తారు.

ఆ మధన సమయంలో ఋత్విజులు అగ్ని సంబంధ మంత్రాలను చదువుతారు. ఇది అంతర్యామిగా వున్న అగ్నిని ప్రార్థించడం.

అంతర్యామి అయిన అగ్ని భగవానుడే, ఈ అరణి నుండి ఆవిర్భవిస్తాడని ఋషిదృష్టి.

ఈ అగ్ని మహాశక్తివంతమైనది. శుద్ధమైనది. దీనితో యజ్ఞం నిర్వహించబడుతుంది. యజ్ఞమూర్తిగా అగ్ని సత్ఫలప్రదాయకుడౌతాడు.

వర్చస్సు

సత్కర్మ, స్వాధ్యాయం- వీటి ద్వారా శరీరం శుద్ధమై, వర్చోరూపంగా అగ్ని శరీరాన్ని ప్రకాశింపజేస్తాడు. అధ్యాత్మికంగా మహోన్నత స్థితినందినవారు దివ్యతేజస్సుతో ప్రకాశించడానికి కారణం ఇదే.

వేదాధ్యయనం మొదలైన వాటి వల్ల కలిగే వర్చస్సు బ్రహ్మవర్చస్సు. వాక్కు అగ్ని. వేదం అగ్ని. వేదమే బ్రహ్మము. అధ్యయన రూపంలో ఆ బ్రహ్మము ప్రకాశించి, ఆ అధ్యయనశీలుడ్ని బ్రహ్మవర్చస్సుతో ప్రకాశింపజేస్తుంది.

అగ్నిః ప్రథమః

వేదాలలో ప్రథమం ఋగ్వేదం. దానిలో ప్రథమ మండలంలోని ప్రథమ సూక్తం అగ్ని సూక్తమ్. 'అగ్నిమీళే పురోహితమ్' అనేది మొదటి మంత్రం. ఇలా వేదాలలోనే మొదటి శబ్దం - 'అగ్ని'. అనగా ప్రథమంగా పరబ్రహ్మ స్వరూపుడైన అగ్నినే ఋషులు దర్శించి 'అగ్రస్వరూపుడి'గా కీర్తించారు.

ఆ ప్రథమ స్వరూపుని ఆరాధించడం అనే సంస్కారంవల్ల మనం తరిస్తాం. ఈ అగ్న్యారాధన సర్వకాలాలలోనూ, సర్వదేశాలలోనూ వుంది. చాలామంది తెలియకుండా కూడా అగ్నిని ఆరాధిస్తున్నారు.

దీపమో, కొవ్వొత్తో, అగరొత్తో వారి వారి మత ధర్మప్రకారంగా వెలిగించనివాళ్ళు లేరు.

భగవంతుడు జ్యోతిఃస్వరూపుడు, స్వయంప్రకాశకుడు, చైతన్యమయుడు, జ్ఞాన స్వరూపుడు, అనంతుడు, అది- అని మతాలవారూ అంగీకరిస్తారు. ఆ లక్షణాలు అగ్ని లక్షణాలే కదా! కనుక విశ్వారాధ్యుడు అగ్ని. ✧

భౌతిక-ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానవేత్త

భరద్వాజుడు

ఆచార్య ఎస్.శ్రీదుర్గాచరణ్

వేదఋషులలో భరద్వాజునిది విశిష్టస్థానం.

మన సంస్కృతిలో అనేక శాస్త్రాలు భరద్వాజుని వల్ల లభించాయి. వేదాల లోనూ, పురాణాల్లోనూ, ధర్మశాస్త్రాల లోనూ ఇతర విజ్ఞాన శాస్త్రాల లోనూ భరద్వాజుని ప్రశస్తి కనబడుతుంది.

భరద్వాజుని తండ్రి బృహస్పతి, తల్లి మమత. భరద్వాజునికి 12 మంది సంతానం. వారిలో పది మంది పుత్రులు, ఇద్దరు స్త్రీలు. అందరూ ఋషులే. పదిమంది పుత్రులు - ఋజిష్వా, గర్గ, నల, పాయు, వసు, శాస, శిరాంబి, శునహోత్ర, సప్రథ, సహోత్ర; కుమార్తెలు - రాత్రి, కశిపా కూడా మంత్ర దర్శనం చేసిన 'ఋషిక'లు.

భరద్వాజుడు అనేక శాస్త్రాలలో మహానిష్ణాతుడు. ఇంద్రునివద్ద వ్యాకరణ శాస్త్రాన్నీ, ఆయుర్వేదాన్నీ అధ్యయనం చేశాడు. భరద్వాజుడు 'ఆయుర్వేద సంహిత'ను కూడా రచించాడు. భృగుమహర్షి వద్ద ధర్మశాస్త్ర ఉపదేశం పొంది, 'భరద్వాజస్మృతి'ని రచించాడు. మహాభారత - శాంతిపర్వంలోనూ 'హేమాద్రి'లోనూ ఈ విషయం తెలుపబడింది.

పాంచరాత్ర - భక్తి సంప్రదాయంలో ప్రచారమై ఉన్న సంప్రదాయానికి చెందిన ఒక సంహిత 'భరద్వాజ - సంహిత'కు కర్త కూడా భరద్వాజుడే.

మహాభారతం 'శాంతిపర్వం'లో చెప్పిన ప్రకారం భరద్వాజుడు 'ధనుర్వేద' విషయాలను కూడా అందజేశాడు. 'రాజశాస్త్ర' కర్తగా కూడా పేర్కొనబడ్డాడు.

కౌటిల్యుడు అర్థశాస్త్రం రచిస్తూ, తనకు పూర్వం అర్థశాస్త్ర రచనలు చేసిన వారి గురించి ప్రస్తావిస్తూ అందులో ప్రముఖునిగా భరద్వాజమహర్షిని ప్రస్తుతించాడు.

భరద్వాజమహర్షి 'యంత్ర సర్వస్వం' అనే పేరుతో ఒక బృహత్ గ్రంథాన్ని రచించాడు. అందులో కొంత భాగాన్ని స్వామి బ్రహ్మముని 'విమాన శాస్త్రం' అనే పేరుతో వెలువరించారు. ఈ గ్రంథంలో అతి ఎత్తులో ఎగిరేవి, సామాన్యమైన ఎత్తులో వెళ్లేవి, వివిధ రకాల విమానాలు, వాటి నిర్మాణ విధానాలు, వివిధ ధాతువులతో నిర్మించే విమానాలు, వాటి శక్తి సామర్థ్యాలు... అన్నీ వివరించబడ్డాయి.

ఈ విధంగా భరద్వాజ మహర్షి వ్యాకరణశాస్త్రం, ధర్మశాస్త్రం, శిక్షాశాస్త్రం రాజశాస్త్రం, అర్థశాస్త్రం, ఆయుర్వేదం, ధనుర్వేదం, భౌతిక విజ్ఞానశాస్త్రం... ఇలా అనేక శాస్త్రాలకు కర్త అని ఆయన గ్రంథాలలోనూ, అనేక గ్రంథాలలోనూ స్పష్టమౌతుంది.

''తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణం''లో భరద్వాజుని అధ్యయన దీక్షగురించి ఒక చక్కని ఘట్టం ఉంది.

సంపూర్ణంగా వేదాలను అధ్యయనం చేయాలని భరద్వాజుడు సంకల్పించుకున్నాడు. దృఢ సంకల్పం, కఠోర తపస్సుకు మెచ్చి ఇంద్రు

డాయనకు ప్రసన్నుడై, భరద్వాజుని కోరికపై వేదాధ్యయనానికై వెయ్యేళ్ల ఆయువును అనుగ్రహించాడు. ఆ వెయ్యేళ్లు భర ద్వాజుడు తీవ్రనిష్ఠతో వేదాధ్యయనం చేశాడు.

వెయ్యేళ్లు వేదాధ్యయనం అయ్యాక, ప్రసన్నుడై ప్రత్యక్షమైన ఇంద్రుని 'ఈ అధ్యయనం చాల లేదని', మరో వెయ్యేళ్లు వరంగా అడిగి, పొందగలిగాడు.

అలా మూడువేల సంవత్సరాల ఆయువును పొంది, ఆ కాలమంతా ఆగకుండా అధ్య యనం చేసిన భరద్వాజుని ముందు ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షమై - మూడు అతిపెద్ద ఇసుక పర్వతాలను చూపించి, అనంత వేద రాశికి ఇవి సంకేతమని చెప్పాడు. ఆ వేద రాశిలో ఎంత భాగాన్ని తాను తెలుసుకోగలిగాడో స్పష్టం చేయ మని భరద్వాజుడు కోరాడు.

ఆ పర్వతాలొక్కొక్కదాన్లోంచి ఒక్కొక్క గుప్పెడు ఇసుకను తీసి- 'ఈ మూడు గుప్పిళ్లు మాత్రమే అతడు అధ్యయనం చేసిన వేదం' అని తెలియ జేశాడు. అప్పుడు భరద్వాజుడు వేదం యొక్క అనంతత్వానికి అబ్బురం చెంది నమస్కరించాడు.

అప్పుడు ఇంద్రుడు భరద్వాజుని ఆశీర్వదించి, ''అగ్నిదేవుడు సర్వ విద్యల స్వరూపుడు. అందువల్ల అగ్ని గురించి తెలుసుకో. అగ్నిని తెలుసు కుంటే, అన్ని విద్యలూ తెలుసు కున్నట్లే'' అని వివరించి, ''సావిత్ర్య అగ్ని విద్య''ను ఇంద్రదేవుడు భరద్వాజునకు ఉపదేశించాడు.

భరద్వాజుడు అగ్నివిద్యద్వారా అమృతత్వాన్ని పొంది, ఆదిత్య సాయుజ్యాన్ని పొందాడు.

అగ్ని విద్యలో నిష్ణాతుడైన కారణంగానే అనేక విద్యలను ఆవిష్కరించగలిగాడు. ఆయుర్వేద ప్రయోగాలలో కూడా పరమ నిపుణు డయ్యాడు. అత్యధిక ఆయువు కలిగిన ఋషిగా ప్రసిద్ధి చెందిన భరద్వాజుని ''దీర్ఘ జీవితమ'' అని వేదం పేర్కొంది.

చరకుడు తన వైద్యశాస్త్ర గ్రంథంలో 'అపరిమిత' ఆయుష్మంతునిగా భరద్వాజుని వర్ణించాడు.

భరద్వాజుడు కాశిరాజు దివోదాసుని వద్ద యజ్ఞ నిర్వాహకుడైన పురోహితునిగా ఉన్నాడు. అంతేకాదు - అతని కుమారుడైన ప్రతర్దనునకీ, మనుమడైన క్షత్రునకీ కూడా ఆయనే యజ్ఞనిర్వాహకుడు.

వనవాస సమయంలో శ్రీరామ చంద్రుడు భరద్వాజుని ఆశ్రమానికి వచ్చి, ఆయన ఆతిధ్యాన్ని స్వీకరించాడు.

ఋగ్వేదంలో దశమమండలంలో భరద్వాజుడు దర్శించిన మంత్రాలున్నాయి. అధర్వవేదంలో కూడా 23 మంత్రాలు లభ్యమౌతున్నాయి.

ఋగ్వేదంలో చెప్పిన దాని ప్రకారం- ''బృహత్సామ''గాన కర్తగా భరద్వాజుడు ధాత, సవిత, విష్ణు అగ్నిదైవాలవల్ల జ్ఞానవంతు డయ్యాడు.

వేదమంత్రాధారమైన ఆలాపన 'సామ'మనీ, ఆ సామవిద్యలో శ్రేష్ఠతమమైనది 'బృహత్సామ'మని వివరణ. బృహత్సామ గాయకులలో గౌతమ, వామదేవ, భరద్వాజ, కాశ్యపులు ప్రముఖులని వేదం చెప్తోంది. సంహితలలో 'బృహత్సామ' మహిమను భరద్వాజ మహర్షి పేర్కొన్నాడు.

పశ్యతేమమిదం జ్యోతిష్పృతం మర్త్యేషు

(ఋగ్వేదం)

ప్రచేతా అగ్నిర్వేధస్తమఋషిః

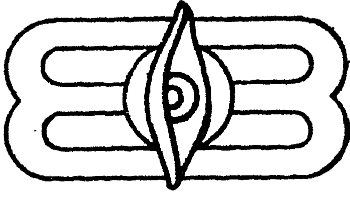
(ఋగ్వేదం)

విద్య అనేది - 'కపటదృష్టిని పోగొట్టి, సంరక్షణనిచ్చి, కోరుకున్న దానిని సమకూర్చి, మన బుద్ధులను సన్మార్గంలో నడపాలి'... అని ఋగ్వేదంలో విద్యకు నిర్వచనాన్నిచ్చాడు భరద్వాజుడు.

మన మహర్షులు ఇహజీవితాన్నీ, పరాన్నీ కూడా సమృద్ధి చేసే విజ్ఞానాన్ని అందించారు. ఒకదానివల్ల ఇంకొకటి పుష్టి చెందాలేగానీ, ఒకదానినొకటి నాశనం చేసే విజ్ఞానం పనికిరాదు. ఇహలోకంలో విద్య, ధనం, విజ్ఞానం సమృద్ధిగా లభించేందుకు భరద్వాజుడు అనేక విషయాలు శాస్త్రాల ద్వారా అందిస్తూనే, పరానికి సంబంధించిన ఆధ్యాత్మిక విద్యనీ ప్రసాదించాడు.

ఒకదానికొకటి విరుద్ధంకానివీ, పరస్పర దోహద కారకాలైనవీ అయిన విజ్ఞానాలు భరద్వాజుడు అనుగ్రహించిన విద్యలు.

(ఆధారం: ఆచార్య ఎస్. శ్రీ దుర్గాచరణ్)

దివ్యదృష్టి

డా॥ ప్రసాదరాయకులపతి

మంత్రతంత్ర యోగసాధనలలో ఏ సాధన చేసినా సిద్ధిని పొందే దశలో సాధకుడికి లభించేది దివ్యదృష్టి.

భౌతిక మైన చర్మ చక్షువులతో చూడలేని విషయాలు చూడగలగటం దీంట్లో జరుగు తుంది.

సాధకుడు మొదట్లో తీవ్రమైన ఏకాగ్రత చేత తన ధ్యేయమూర్తిని మాత్రమే చూడగలుగు తాడు. అది కర చరణాది సహితమైన ఆకారం కావచ్చు. రేఖాసమన్వితమైన యంత్రాకారం కావచ్చు. లేదా వట్టి తేజఃపుంజమే కావచ్చు. క్రమక్రమంగా దేవతాను గ్రహం చేత తాను కోరిన వాటిని కూడ చూడగలిగే శక్తి సాధకుడికి వస్తుంది. ఏ దేవతా మంత్రమైనా యీ స్థితికి తప్పక దారితీయాలి.

ఆజ్ఞాచక్ర స్థానమైన భ్రూమధ్యంలో మూడవ కన్ను అదృశ్య రూపంగా యోగికి ఉదయిస్తుందన్న మాట. శివుడు ఫాలాక్షుడనటంలోని తాంత్రిక రహస్యం ఇక్కడ స్మరించాలి.

కాళిదాసు కుమారసంభవంలో శివతపోభంగానికి మన్మథుడు వస్తున్న సందర్భంగా ఆ దక్షిణామూర్తిని త్రయంబకునిగా వర్ణించాడు. మారుడు పుష్పాస్త్రాలను విడిచిన తరువాత కొద్దిపాటి మనస్సంచలనం కలిగినా నిగ్రహించుకొని, పరమేశ్వరుడు ధ్యానదృష్టితో విషయాన్ని గ్రహించి మూడవకన్నులో నుండి అగ్నిని పుట్టించి మన్మథుణ్ణి భస్మం చేశాడు.

రుద్రుడు మూడవకన్ను తెరిస్తే అగ్నిజ్వాల మాత్రమే ఉదయిస్తుంది అని చాలాచోట్ల వర్ణించబడింది. కానీ హరవిలాసంలో శ్రీనాథసార్వభౌముడు దారుకావనవిహారంలో శివుడు సౌందర్యాన్ని మూడు కన్నులతోటి చూచి ఆనందించినట్లు వర్ణించాడు. దీన్ని బట్టి మూడవ కన్నుకేవలం దహనానికి మాత్రమే కాక మామూలుగా చూడటానికి కూడ ఉపయోగించ వచ్చునని కవిరాజు మనకు చెప్పినట్లయింది.

మానవులలో ఈ మూడవకన్ను వికసించటంకోసమే ఉపనయనము, బ్రహ్మోపదేశము అనే ప్రక్రియను ప్రాచీన ఋషులు నిర్మించారు. ఉపనయనము అంటే అధికమైన కన్ను అని అర్థము. భ్రూమధ్యంలో ఈ కన్ను తెరుచుకొని అదృశ్యదేవలోకములను దర్శించటానికి ఈ ఉపనయన కలాపముద్దేశించబడింది.

టిబెట్‌లోని లామాలకు ఈ విశేషం బాగా తెలుసు. లోబ్‌సాంగ్ రాంపా టిబెట్ దేశంలోని ఈ త్రిలోచన సాధనను గూర్చి ఒక పుస్తకమే రాశాడు. పాశ్చాత్య దేవతలలో నెప్ట్యూన్ ఫాలభాగమున కన్నుగల దేవతగావర్ణన చేయబడినది. ఈజిప్టు రాజులు అయిన ఫారోల భ్రూమధ్యమునందు కనుపించే సర్వదర్శక సర్పచిహ్నం దివ్య దర్శనానికి ఒక సంకేతమని పండితులు భావిస్తున్నారు.

పురాణాలలో చాలాచోట్ల మహనీయులైన ఋషులు తమ దివ్యదృష్టి ప్రభావం చేత త్రికాలములలోని విషయాలను తెలిసికోగలగినట్లు చెప్పబడింది. ఉదాహరణకు రఘువంశంలో దిలీపమహారాజుకు చాలాకాలం సంతానం లేదు. ఎంతకాలమోవేచి అనేక వ్రతములు చేసినా ఫలితం కనబడక చివరకు కులగురువైన వశిష్ఠుని ఆశ్రమానికి వెళ్లి ఆయన పాదపద్మాలను ఆశ్రయించాడు.

ఆ మహర్షి ధ్యాన సమాధిలో గత కాలంలో జరిగిన దిలీపుని దోషగాధను, దాని వల్ల అతడు తెలియకుండానే కామధేనువు చేత పొందిన శాపాన్ని వివరించి ఆ దోషాన్ని పోగొట్టుకోవటానికి మార్గం కూడా ఉపదేశించాడు. ప్రతిపురాణంలోనూ యిటువంటి విశేషాలడుగడుగునా గోచరిస్తూనే వుంటాయి.

ఇటీవల కాలంలో కూడ సిద్ధవ్యక్తులైన వారంతా ఈ దివ్యదృష్టిని సాధించినవారే. మహానుభావుడైన రామకృష్ణ పరమహంస దర్శనానుభవాలను పరిశీలిస్తే ఎన్నో విచిత్ర విషయాలు కనిపిస్తాయి. ఈ జన్మకు రాకముందు ఊర్ధ్వ లోకాలనుండి ఒక

దివ్య శిశువుగా క్రిందికి దిగి వస్తూ మధ్య త్రోవలో కనబడిన ఒక మహర్షిని తనతోపాటు మానవజన్మ ఎత్తి, తనకు సహకరించటానికి రమ్మని కోరినట్లుగా పరమహంస ఒకచోట అన్నారు. ఆ ఋషియే వివేకానందుడని కూడా విశదపరిచాడు.

తనకు శిష్యులు కావాలని కోరివచ్చిన వారి యోగ్యతలను తెలుసుకోవటానికి వారి పూర్వజన్మల సంస్కారాలు మొదలైన వాటిని తన అంతర దృష్టితో చూచి తగిన వాళ్ళని తోస్తేనే ఆయన స్వీకరించేవాడట. తరువాతి కాలంలో వివేకానంద స్వామికి కూడ ఈ శక్తి వికసించినట్లు ఆయన జీవిత చరిత్రను చదివితే తెలుస్తుంది.

అరుణాచలవాసి జగత్ప్రసిద్ధుడు ఆయన రమణ మహర్షి దృష్టి మహత్యాన్ని గురించి ఎన్నో కథలు వ్యాపించి ఉన్నవి. ఒక్క చూపులోనే అవతలివ్యక్తిలోని విశేషాన్ని గుర్తించి తనదృష్టి ప్రభావంచేత వాళ్ళ జీవితాలనే ఆయన మార్చగలిగేవాడు. గుడిపాటి వెంకటచలం వంటివారు మారింది ఆ దృష్టి ప్రభావంచేతనే.

రమణ మహర్షిని గురించి అంతో ఇంతో వ్రాసి ప్రచురించిన పాల్‌బ్రంటన్ ఈజిప్టులో జరిపిన అన్వేషణల ఫలితంగా అక్కడి కొందరు సిద్ధవ్యక్తుల పరిచయాన్ని పొంది, దానివల్ల ఇతడి మనోనేత్రం వికసించగా, పూర్వ జన్మలో తానొక ఈజిప్టు దేశపు దేవాల యార్చకుడనని చూచి తెలుసుకో గలిగాడు.

మంత్రసిద్ధుడు, మహాకవి అయిన కావ్యకంఠ గణపతి ముని తన పూర్వజన్మ విశేషాలను తెలుసుకోవటం మాత్రమే కాక ఎందరి విశేషాలనో చూడగానే చెప్ప గలిగేవాడట.

ఒక్క పూర్వజన్మకు సంబంధించిన విషయాలే కాదు, ఇహ జన్మలోని కష్టసుఖాలన్నింటికి మూలమైన అంశాలన్నీ దివ్యదృష్టి ద్వారా తెలుసుకుంటారు తపస్వులు. దాని వల్ల ఎంతో లోకోపకారం జరుగుతుంది.

ఇంతకూ ఈ దివ్యదృష్టి, ఈ మనోనేత్రం, ఈ జ్ఞానలోచనం తెరుచుకొనే మార్గమేమిటి అని పరిశీలిస్తే;

"ఆకుంచ్య వాయుమవిజిత్యచ వైరిషట్కం।
ఆలోక్య నిశ్చలధియా నిజనాసికాగ్రమ్"॥

గాలిని కుంభించి, అరిషడ్వర్గాన్ని జయించి, నిశ్చల బుద్ధితో నాసాగ్రమును చూస్తూ వుండాలి. అని యోగ శాస్త్రములు చెపుతున్నవి.

తిక్కన మహాభారతంలో హరిహర నాథుడ్ని నాసాగ్రనివాస రసికునిగా వర్ణించాడు. భ్రూమధ్యం ఆజ్ఞాచక్రస్థానం. లలితా సహస్ర నామాలలో 'ఆజ్ఞాచక్రాంతరాళస్థా రుద్రగ్రంధి విభేదినీ,' అని ఉంది. పరమేశ్వరి ప్రధానస్థానాలలో అది ఒకటి.

సిద్ధుడైన మంత్రవిదుని చేత ఉపదేశం పొంది భ్రూమధ్యమునందు దేవతను నిలుపుకొని కనులుమూసి, జపసాధన ఏకాగ్రంగా చేస్తే తప్పక మూడవకన్ను - అంతరలోచనం విచ్చుకుంటుంది.. చూచే సాధనలో మరికొన్ని కూడా వున్నవి. అంతర్లక్ష్యము, బహిర్దృష్టి కలిగినది శాంభవీముద్ర. కొందరు ఊరక కనులు తెరిచి ఉంటారు. బయట వస్తువును దేనినీ చూడరు. అది లక్ష్య రహితమైన చూపులా కనిపిస్తుంది. కాని అది శాంభవీముద్రా సాధన విశేషం. మరికొందరు దీపసాధన చేస్తారు. దీపదుర్గ వంటి మంత్రాలు కొన్ని ఉన్నవి. ఆ దీపపు వెలుగులో వారు జీవిత రహస్యాలు చూస్తారు.

ఆ మార్గాలన్నింటిలో అంజనవిద్య ప్రసిద్ధమైంది. కొన్ని మూలికలతో కాటుక తయారుచేసి తమలాపాకుపైన లేక బొటనవ్రేలి గోరుపైననో దానిని రాచి మాంత్రికుడు తాను చూడటమో, లేక ఇతరులచేత చూచేలా చేయటమో ఇందులో జరుగుతుంది. కావలసిన విశేషాలు ఆ అంజనంలో సినిమాలో దృశ్యాలలాగా కనిపిస్తూ ఉంటవి.

వీటిలో దేనికైనా ఏకాగ్రత, మనోనిశ్చలత, మంత్రసిద్ధి ముఖ్యం. ఇందులో ఎక్కడ లోపం వచ్చినా కనిపించవలసింది కనిపించదు. కొన్నిసార్లు కనిపించినవి తప్పిపోతూ ఉంటవి. పిల్లలచేత అంజనము వేయించే సందార్భాలలో మాంత్రికులు వాళ్ళ మనస్సులను అదుపులోకి తెచ్చుకొని చూడవలసిన వాటికి ప్రేరేపించి తాము చెప్పినవి చూచేట్లు చేయటంవల్ల భవిష్యత్ ఫలితాలు జరగకపోవటం కొన్ని చోట్ల గమనించవచ్చు.

ఏదైనా సర్వసాధకులకూ ధ్యాన మార్గంలో దివ్యదృష్టి అత్యంత ప్రధానమైన దశ. ✧

మన "సమాచార సంవర్ధన" (Information Husbandry)

ఖండవల్లి సత్యదేవప్రసాద్

ఇది సమాచారయుగం. సమాచార సాంకేతిక శాస్త్రం (Information Technology) విస్తరిస్తున్న యుగం. మన ప్రాచీనులు విశాలమైన సమాచారాన్ని సృష్టించారనేది జగమెరిగిన సత్యం. నాలుగువేదాలలో ఒక్కొక్క దానికి అనేక శాఖలు. ఒక్కో శాఖకు మంత్ర (సంహిత), బ్రాహ్మణ, అరణ్యకములనే భాగాలు, ఆరు వేదాంగాలు, ఆరు దర్శనాలు, పద్దెనిమిది పురాణాలు, పద్దెనిమిది ఉపపురాణాలు, ఇతి హాసాలు, ధర్మశాస్త్రాలు (స్మృతులు), నాలుగు ఉపవేదాలు, అరవైనాలుగు కళలు, వైజ్ఞానిక శాఖలు ఈ అనంతమైన సమాచారాన్ని గత ఐదారువేల సంవత్సరాల వ్యవధిలో సృష్టించి, సంరక్షించి, తరతరాలకు అందించారు. ఈ మహాప్రయత్నాన్ని అంతనూ కలిపి క్లుప్తంగా "సమాచార సంవర్ధన" (Information Husbandry) అని పేర్కొన వచ్చు. ఇంతటి మహాకార్యాన్ని విజయవంతంగా అమలుచేయడానికి మన పూర్వులు అనేక ఉపాయాలను అవలంబించారు. వాటిని గురించి సంక్షిప్తంగానైనా తెలుసుకోవడం సమాచార యుగంలో ఉన్న మనకెంతో ఆసక్తిని కలిగించే విషయం. అందుకే ఈ వ్యాసం.

సమాచార నిక్షిప్తంలో అపూర్వ, అతి, మానుష ప్రజ్ఞ :

వేదమంత్రాలకు మూడేసి అర్థాలు ఉంటాయని సాంప్రదాయం-"త్రయోర్థాస్సర్వవేదేషు" ఒకటి అధియజ్ఞ పరమైన అర్థం. మంత్రాలను యజ్ఞకార్యాలలో వినియోగించేది. స్కందస్వామి (7 శతాబ్ది), సాయణాచార్య (14 శ) భాష్యాలు ఈ అర్థాన్ని వివరిస్తాయి. రెండు అధిదైవిక అర్థం. మంత్రాలలో స్తుతించబడిన వివిధ దేవతల స్వరూప స్వభావాలను ప్రాముఖ్యతను వివరిస్తుంది.

యాస్కాచార్యుని నిరుక్తం (క్రీస్తు శకమనబడే సామాన్య శకానికి పూర్వం 7వ శతాబ్ది), వెంకట-మాధవ (10 శతా) భాష్యాలు ఈ అర్థాన్ని వివరిస్తాయి. మూడు అధ్యాత్మిక అర్థం. వేదమంత్రాలకు గల మార్మిక సంకేతాత్మక అర్థం. ఆనందతీర్థుల ఋక్ భాష్యం (13 శతా), కపాలి శాస్త్రి (20 శతా) భాష్యం ఈ కోవకు చెందుతాయి.

ఒక్కొక్క మాటను మూడర్థాలతో ప్రయోగించడమే కష్టం. కొన్ని మాటలతో కూడిన వాక్యాలను రెండేసి, మూడేసి అర్థాలు ఉండే విధంగా, కూర్పులో దోషాలు లేకుండా, సందర్భం చెడకుండా ప్రయోగించడం సమాచారవినిమయం Communication లో ఒక అద్భుత ప్రయోగ మని చెప్పాలి. అలాంటిది అతివిశాల మైన వాఙ్మయాన్ని మూడర్థాలతో కూర్చాలంటే ఎంత శక్తివంతమైన మేధకైనా సాధ్యం కాని విషయం. అతిమానుషమైన తపశ్శక్తి. వాక్శుద్ధి ఉన్నతజ్ఞానాన్ని సాధ్యపడదు. వేదమంత్రాలు సామాన్య మానవశక్తికి అందని స్థాయిలో, ఋషిత్వం కలిగిన, మానవులుగా కనిపించే అతి మానవ శక్తి మంతులచేత చూడ (అనుభవించ) బడ్డాయి. అందువల్లనే వాటిని అపౌరుషేయములని అంటారు.

సమాచార సంవర్ధన కోణంనుంచి చూస్తే ప్రతిమంత్రంలో మూడర్థాలను పొదగడం ఒక అద్భుత ప్రయోగం. తద్వారా ఒక మాటకు మూడురెట్ల సమాచారాన్ని మనకు అందించారన్న మాట.

ఒక గొట్టంలో మరొకటి అమర్చి, అనేక భూతద్దాలను వాడటం ద్వారా మానవనేత్రానికున్న శక్తిని అనేకరెట్లు పెంచగలిగిన టెలిస్కోపు విధానంతో దీన్ని పోల్చవచ్చు. ఒక బాహ్యార్థం, దాంట్లో కొంత అంతరార్థం, ఇంకాలోతుకి వెడితే మరింత రహస్యార్థం... ఈవిధంగా ఋషులు వేదమంత్రాలను "టెలిస్కోపింగ్" వంటి ప్రక్రియ ద్వారా బహుముఖం చేశారు. ఇది మన సమాచార సంవర్ధన సామర్థ్యానికి పరాకాష్ఠ.

ఈ పద్ధతిని తరువాతి శతాబ్దుల్లో కొందరు కవులు అనుసరించి ద్వ్యర్థి, త్ర్యర్థి కావ్యాలను (ఉదా. రాఘవపాండవీయం) వ్రాశారు. అంతేకాదు వేదార్థాన్ని విశదం చేయుడానికి, వేదాన్ని యథాతథంగా రక్షించడానికి వేదాంగాలను రచించారు. శిక్షాశాస్త్రంలో మంత్రాల ఉచ్చారణను నిర్దుష్టంగా ఉంచేందుకు స్వర నియమాలను విధించారు. ఉదా॥

మాత్రాహీనో స్వరతో వర్ణతోవా
మిథ్యాప్రయుక్తోన తమర్థమాహ ।
సవాగ్వజ్రో యజమానం హినస్తి
యథేంద్ర శత్రుః స్వరతో౽పరాధాత్ ॥

కల్పము యజ్ఞములు సశాస్త్రీ

యంగా జరిపే నియమాలను చెపుతుంది. వ్యాకరణం పదప్రయోగ నియమాలను, పద నిర్మాణాన్ని క్రమబద్ధం చేస్తుంది ఛందస్సు వివిధ పాఠములను, వాటిలోని అక్షరసంఖ్యను నియమిస్తుంది. నిరుక్తం పదాల అర్థాలను వ్యుత్పత్తులను వివరించడం ద్వారా వేదార్థాన్ని, వివిధ యజ్ఞాలు చేయవలసిన సమయాలను నిర్దుష్టంగా నిర్ణయిస్తుంది!

ఈ విధంగా వేదానికున్న మూడు అర్థాలను వెలికితీసి గ్రహించడానికి వేదాంగాలు ఉపయోగిస్తాయి. అంతే కాక వేద స్వరూపాన్ని రక్షించడానికి అవి సహాయపడతాయి.

సూత్రరూపంలో సమాచార నిలవ:

వేదసంహితలు, బ్రాహ్మణాలు, అరణ్యకాల ఆవిర్భావం తరువాత వైదిక సాహిత్యం సూత్రరూపాన్ని సంతరించుకొంది. ''సూత్ర'' మంటే సాధ్యమైనంత ఎక్కువ సమాచారాన్ని, సాధ్యమైనంత తక్కువ పదాలలో నిక్షిప్తంచేసి అందించే సాధనం. ప్రాచీనులు సూత్రలక్షణాలను ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు.

''అల్పాక్షర మసందిగ్ధం సారవ
ద్విశ్వతో ముఖమ్
అస్తోభ మనవద్యంచ సూత్రం సూత్ర
విదో విదుః''

సూత్రాల సహాయంతో విస్తృతమైన శాస్త్ర సమాచారాన్ని అందించగలిగారు. సూత్రాల సహాయంతో పఠన పాఠనాదులు సులభమయ్యాయి. తరువాతి తరాలకు సమాచారాన్ని అందించడం సులువైంది. వేదాంతం వ్యాకరణం, అర్థ శాస్త్రం, కామశాస్త్రం, ఖగోళం, గణితం, ఛందస్సు మొదలైన అనేక శాస్త్రాలు సూత్రరూపంలో నేటికీ మనకు లభిస్తున్నాయి. సూత్ర పద్ధతిలో కూడా ఇంకా అనేక ఉపాయాలద్వారా సమాచారాన్ని నిక్షిప్తపరచి, ప్రక్షిప్తాలనుంచి స్ఖాలిత్యాల నుంచి ఆ సమాచారాన్ని రక్షించి, తరువాతి తరాలకు అందించే ప్రయత్నం జరిగింది. ఒక ఉదాహరణద్వారా ఆ ప్రయత్నాలను క్లుప్తంగా పరిశీలిద్దాము.

అల్పాక్షరత్వం సాధించడానికి పాణిని అనుసరించిన ఉపాయాలు:

పాణిని రచించిన అష్టాధ్యాయి అనే వ్యాకరణ గ్రంథం ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఒక అపూర్వ విషయంగా పండితులు పేర్కొంటారు. సుమారు 4000 సూత్రాలలో తనకాలంనాటి సంస్కృత భాష మొత్తాన్ని సంపూర్ణంగా విశ్లేషించి వివరించగలిగిన ''అష్టాధ్యాయి'' మానవమేధ ఈ నాటివరకు సాధించిన ఘనకార్యాలలో తలమానికమని భాషా, సమాచార శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం.

అతి తక్కువ పదాలను వాడి, సాధ్యమైనంత ఎక్కువ విషయాన్ని అందించే ప్రయత్నాలలో పాణిని గ్రంథం శిఖరాయమానమని చెప్పవచ్చు. పాణిని అనుసరించిన కొన్ని సమాచార నిక్షిప్తపద్ధతులు–

1) ప్రత్యాహార పద్ధతి– అనేక వర్ణ ప్రత్యయాలను ఒక్కమాటలో చెప్పే పద్ధతి.

2) టి, ఘు, నదీ, నిష్ట మొదలైన సాంకేతిక నామాలద్వారా సమాచారాన్ని క్లుప్తీకరించే ఏర్పాటు.

3) అనువృత్తి పద్ధతి – ఒక సూత్రానికి కావలసిన పదాలను వెనుకటి సూత్రాలను నుంచి గ్రహించడం. దీనివల్ల సూత్రరచనలో లాఘవం ఏర్పడుతుందని పండితుల అభిప్రాయం.

4) కొన్ని ప్రత్యయాలకు, ధాతువులకు ఇత్సంజ్ఞకాలైన వర్ణాలు చేర్చివాటన్నిటికి వర్తించేటట్లుగా కొన్ని కార్యాలు చెప్పడం. ఈ విధంగా పాణిని తన గ్రంథంలో క్లుప్తత కోసం అనేక పద్ధతులు అవలంభించాడు. క్లుప్తత Brevity అనేది ఆ నాటి శాస్త్రకారులందరికీ ఒక ముఖ్యలక్ష్యంగా ఉండేది. అందుకే **''ఏక మాత్రాలాఘవం పుత్రోత్సవం మన్యన్తే వైయాకరణాః''** అనే నానుడివచ్చింది. అంటే ఒక్క అక్షరాన్ని క్లుప్తం చేయగలిగిన వ్యాకరణవేత్త, పుత్రోదయమైనంత సంతోషిస్తాడట!

6) అష్టాధ్యాయిలో ప్రతీ పాదానికి చివర ఒక వాక్యం ఉంటుంది. ఉదా.. మొదటి అధ్యాయం మొదటిపాదంలో 75 సూత్రాలున్నాయి. మొదటి సూత్రం 'వృద్ధిరాదైచ్', 21వ సూత్రం 'ఆద్యన్తవదేకస్మిన్', 41వ సూత్రం 'అవ్యయీ భావశ్చ', 61వ సూత్రం 'ప్రత్యయస్యలుక్శ్లుపః' మిగిలినవి 15 సూత్రాలు. అందుచేత ఈ సూత్రాల యొక్క మొదటి పదాలతో కూడిన ఈ వాక్యం పాదం చివర ఉంటుంది – ''వృద్ధిరాద్యంత దదవ్యయీ భావః ప్రత్యయస్సలుక్ పంచదశ''.

సూత్రాలతోపాటు ఈ వాక్యం కూడా కంఠస్థం చెయ్యాలి. సూత్రాలు నోటిమీద చెప్పేటప్పుడు ఒకటి తగ్గినా, హెచ్చినా ఈ వాక్యసహాయంతో సరి చేసుకోవచ్చు.

ఒకటవ ఆర్యభట్టు: ఆర్యభటీయం లోని గీతికా పాదంలో దశగీతికా సూత్రంలో పెద్ద పెద్ద అంకెలను ఒక్కొక్క అక్షరంతో వ్యక్తీకరించే పద్ధతిని సూచించాడు. దాని నుపయోగించి 'ఖ్యుఘృ' అనే రెండక్షరాల సహాయంతో 43, 20,000 అనే పెద్ద సంఖ్యను వ్రాయవచ్చు.

రెండవ ఆర్యభట్టు: 'కటపయాది' అనే పద్ధతిని ఉపయోగించి, కంఠస్థం చెయ్యడానికి వీలైన పద్ధతిలో పెద్ద, పెద్ద

సంఖ్యలను అక్షరరూపంలో అనువదించాడు. వీటి సహాయంతో పద్యాల రూపంలో గణిత శాస్త్రాన్ని వ్రాయడానికి వీలేర్పడింది.

సమాచార సంవర్ధన–నాడు, నేడు: మనదేశంలో వేల ఏళ్ళుగా సమాచార ఉత్పత్తి, వినిమయం కొనసాగాయని చెప్పుకున్నాం. ఆధునిక కాలంలో కూడా వివిధ విషయాలకు సంబంధించిన విస్తృత సమాచారాన్ని సమర్థవంతంగా వినియోగించుకొనే ప్రయత్నంలో కొన్ని సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నాం. ఐతే ప్రాచీనులకు లేని కొన్ని సాంకేతిక సౌకర్యం మనకు ఉంది. ఉదా॥ అచ్చుయంత్రం, టేప్‌రికార్డరు, కంప్యూటరు మొదలైనవి. ఈ సాంకేతిక ఆవిష్కారాలను పక్కన పెడితే, ప్రాచీనులకూ, మనకూ కూడా కొన్ని ముఖ్యవిషయాల్లో సామ్యముంది.

తాటి, రావి ఆకులమీద వ్రాయడం, సమాచారాన్ని జ్ఞాపకముంచుకొని, తిరిగి అవసరమైనప్పుడు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవడం వంటి పద్ధతులద్వారా ఆనాడు అచ్చుయంత్రాలు లేనిలోటును కొంత వరకు పూరించుకొన్నారు. ''టేప్ రికార్డర్లు'', ''గ్రామఫోనులు'' లేని లోటును వ్యక్తులే ''రికార్డర్లు''గా ఆజీవన పర్యంతం వల్లెవేసి, గుర్తుంచుకొనే వ్యవస్థ ఏర్పరచుకొన్నారు. అలా వల్లెవేయడానికి జ్ఞాపకముంచుకోవడానికి అనువుగా ఉండేందుకుగాను విశాలమైన సమాచారాన్ని కుదించి, క్లుప్తీకరించి సూత్రాల రూపంలో నిక్షిప్తం చేసేవారు.

అలా నిక్షిప్తంచేసిన సమాచారం భ్రష్టమవకుండా, ప్రక్షిప్తాలకు, ఇతర నష్టాలకు గురవకుండా ఉండేటందుకు అక్షసూత్రాలవంటి నియమాలేర్పరచుకొన్నారు. ధారణకు వీలుగా మంత్రాలలోని పదాలను రకరకాల పద్ధతుల్లో కలిపిచదివే ఘన, జట మొదలైన Permutations & Combinationsను సృష్టించారు. ఇవన్నీ శాస్త్రపరంగా, మేధోపరంగా చేసిన ఏర్పాట్లు. మేధస్సు మానవ జీవితంలో ఒక భాగం. మానవ జీవితాన్ని ఈనాడు మనం ఊహించలేనంత కఠిన ఉన్నతస్థాయిలో క్రమబద్ధం చేస్తేగాని వేల సంవత్సరాల మీద సమాచారాన్ని సంరక్షించడం సాధ్యంకాదు. అందుకుగాను మనప్రాచీన సమాజం ప్రపంచంలో మరే సమాజము చేయలేని పనిని చేసి విజయం సాధించింది. సమాజంలోని ఒక వర్గానికి జాతి వారసత్వమైన సమాచార భాండారాన్ని నిర్వహించే బాధ్యతను అప్పగించి ఆ వర్గం తన పనిలో కృతకృత్యమయ్యే విధంగా సమాజరచన చేసి విజయం సాధించారు. ఇది ఒక అపూర్వ సామాజిక శాస్త్ర ప్రయోగం. నిర్వహణా సామర్థ్యానికి పరాకాష్ఠ.

వేల సంవత్సరాలనాటి వేదవేదాంగాలు అత్యంత అల్పమైన ప్రక్షిప్త, స్కాలిత్య దోషాలతో ఈనాటివరకూ నిలిపి ఉంచడం కోసం పండిత వర్గం తమ జీవితాలను తరతరాలుగా అంకితం చేయడం ఒక్కవైదిక సమాజంలో మాత్రమే సాధ్యపడింది. వైదిక సాంప్రదాయం కంటే ఎంతో తక్కువ సమాచారం కలిగిన జైన, బౌద్ధ సాంప్రదాయాలు సంగీతి, సభ మొదలైన ప్రయత్నాలు చేసినప్పటికీ తమమౌలిక సమాచారాన్ని నిలబెట్టుకోలేకపోయాయనేది చరిత్రచెప్పిన సత్యం. వాటికంటె విస్తృతమైన, పురాతనమైన సమాచారం కలిగిన వైదిక సాంప్రదాయం ఈ విషయంలో విజయం సాధించిందనేది నేడు మనకు ప్రత్యక్షంగా కనిపించే సత్యం.

పైగా, తన సుదీర్ఘజీవితంలో వైదిక సమాజం ఎదుర్కొన్న క్లిష్టతలు, ప్రతికూల పరిస్థితులను లెక్కలోకి తీసుకుంటే వైదిక సమాచార సంవర్ధన సామర్థ్యం మరింత తేజోవంతంగా మనకు గోచరిస్తుంది. ఉదాహరణకు వైదిక సమాజం ఎదుర్కొన్న దండయాత్రలు, ఉపద్రవాలు మరే నాగరికతా ఎదుర్కొని ఉండదు. ఒకవేళ ఎదుర్కోవడం జరిగితే బ్రతికి బయటపడదు. వేదాలను, దాని నుంచి ఉత్పన్నమైన ఆరాధనా మార్గమైన దేవాలయ వ్యవస్థను సర్వనాశనం చేసేందుకు అధమపక్షం రెండువేల ఏళ్ళుగా విశ్వప్రయత్నాలు జరిగాయి.

గ్రీకు, శక, హూణ, పారశీక, జైన, బౌద్ధ, చార్వాక, పాషండ, ఇస్లామీయ, క్రైస్తవ, మార్క్సీయ, మెకాలీయ వర్గాల ప్రత్యక్ష, పరోక్ష దాడులను తట్టుకొని సజీవంగా నిలవగలిగిన ఈ వ్యవస్థ యొక్క జవసత్వాలు ఊహకందనివి.

అంతేకాదు కాల గమనంలో వైదిక జీవన విధానంలో వచ్చే అనేకమైన సహజమైన మార్పులను, శకహూణాది ఇతర జాతులు వైదిక సమాజంలో లీనంచెందగా ఉత్పన్నమైన అనేక సంక్లిష్టతలను సర్దుబాటు చేసుకొని, సమన్వయించుకొని ముందుకు సాగుతూ 21వ శతాబ్ది (భారత సాంప్రదాయం ప్రకారం 52వ శతాబ్ది) లోకి అడుగుపెట్టడం ప్రపంచ చరిత్రలోనే అపూర్వం. అటువంటి అపూర్వ సాంప్రదాయానికి వారసులమైనందుకు మనం గర్వపడాలి. దానిని సంరక్షించి కొనసాగించలేకపోతే సిగ్గుపడవలసి వస్తుంది. ✧

ఆది శంకరుల కాలం ఏమిటి?
పరకాయ ప్రవేశం యోగవిద్యా? క్షుద్రవిద్యా?
పరకాయ ప్రవేశం చేసిన వ్యక్తి శరీరం సజీవమా? నిర్జీవమా?
ఉభయభారతీదేవి చేసిన కామశాస్త్రపరమైన ఎదుర్కోలుకి
ఆదిశంకరులు పరకాయ ప్రవేశమే ఎందుకు ఎన్నుకోవాల్సి వచ్చింది?
అద్వైతానికీ, స్త్రీ పురుష బంధానికీ సంబంధం ఏమిటి?
శబ్దభేది, ఖడ్గవిద్య, జలస్తంభనం, సంగీతము రాజనీతి మొదలైన
విద్యలలో ఆరితేరిన రాణులతో, అద్వైతపరంగా సాగిన
పరకాయ ప్రవేశ శృంగారలీలల పరమార్థం ఏమిటి?

నాస్తిక మతాన్ని ఖండించి, బౌద్ధ
శూన్యవాదాన్ని పరాస్తం చేసి,
మండన మిశ్ర మహాపండితుని
శాస్త్ర చర్చలో ఓడించి, ఉభయ
భారతీదేవి ఎదుర్కోలుకి నిలిచిన
శంకర విజయగాథ!

తండ్రిగారైన కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి నుంచి పుణికిపుచ్చుకున్న సునిశితమైన
తర్క ధోరణితో – ఆగకుండా చదివించే – తనదైన సరళ శైలితో

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి
రచించిన

ఉభయ భారతి ధారావాహిక నవల

వచ్చేనెల (జనవరి 2000 సంచిక) నుంచే ప్రారంభం

ఆర్యభటుడు

డా॥ జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి

ప్రాచీన భారతీయులు ఖగోళశాస్త్ర సిద్ధాంతాలను ఎన్నింటినో నిరూపించారు. అత్యంత ప్రాచీన ఖగోళ, గణిత శాస్త్రములకు సంబంధించిన గ్రంథం - (ఆర్య భటీయమ్) దీనిని రచించిన శాస్త్రవేత్త 'ఆర్యభట'.

అతని కుటుంబ వివరములు, జీవిత విశేషాలు పూర్తిగా లభ్యం కాలేదు. పాటలీపుత్ర (నేటి పాట్నా- బీహార్ రాష్ట్రరాజధాని) నగరానికి సమీపంలోని 'కుసుమా పురము'నకు చెందినవాడని తెలుస్తున్నది. తన జనన కాలాన్ని గురించి, ఆర్య భటుడే ఇలా పేర్కొన్నాడు- ''60 ఏళ్ళు, 60 యుగాలు, మూడు యుగపాదాలు (కృత, త్రేత, ద్వాపర) గడచిన తర్వాత - నా వయసు 23 సంవత్సరాలు', తన 23వ ఏట, కుసుమాపురంలో ఆర్య భటీయం రచించినట్లు అతడే చెప్పుకొన్నాడు. ఆయన క్రీ.శ. 476-550 నాటి వాడని తెలుస్తున్నది.

ఆర్యభటుని, 'ఆర్యభటీయము'ను 'ఆర్యసిద్ధాంతం' అనికూడ వ్యవహరిస్తారు. ఈ గ్రంథం ఖగోళ, గణిత శాస్త్రాలను గురించిన ఉద్గ్రంథం కానప్పటికీ ఆతనికాలంనాటి ప్రచలిత సిద్ధాంతాల విశ్లేషణ చేయబడింది.

ఆర్య భటీయం సంస్కృతగ్రంథం. ఇందులో నాలుగు అధ్యాయాలున్నాయి. మొదటి భాగం, దశ గీతికా లేదా గీతికాపాదం. దీనిలోని పది శ్లోకాలు పీఠికారూపంలో వుండి, పెద్ద సంఖ్యలు సంస్కృత వర్ణమాల మూలంగా వ్యక్తపరచబడినాయి. రెండవ భాగం గణితపాదం. ఈ అధ్యాయంలో శుద్ధ గణితమునకు సంబంధించిన 33 శ్లోకాలున్నాయి. మూడవ అధ్యాయం 'కాలక్రియా పాదం'లోని 25 శ్లోకాలు నాలుగవపాదమైన 'గోల పాదం'లో 50 శ్లోకాలు ఖగోళశాస్త్రమునకు సంబంధించినవి. ఈ మూడు అధ్యాయాల (పాదాల)లోని 108 శ్లోకాలను కలిపి ''ఆర్యష్టశత' మని పేర్కొన్నారు.

గణితపాదములు లెక్కించే విధానం, సమీకరణాలు, రేఖా గణితమునకు సంబంధించిన లెక్కలున్నాయి. అసంఖ్యాక మూలములు గల ఈ సమీకరణమునకు 'కుట్టక'మని పేరు.

ఏక (1) దశ (10) శత (100) సహస్ర (1000) అయుత (10,000) నియత (1,00,000) ప్రయుత (10,00,000) కోటి (1,00,00,000) న్యర్బుద (10,00,00,000) మరియు వృంద (100,00,00,000) లేదా వంద కోట్లు ఇలా 18 స్థానాలు గురింపబడినాయి.

పద్యరూపములో చెప్పబడినందున, చాల పెద్ద సంఖ్యను చెప్పునపుడు అక్షరసంఖ్య లేదా 'అక్షరమాలా' పద్ధతిని అనుసరించాడు. 'క' వర్గం నుండి 'ప' వర్గందాకావచ్చు వ్యంజనాలు: వీటికి 1, నుండి 25 గ, య, ర, ల, మొదలగు అవర్గ వ్యంజనాలకు 30, 40, 50లుగ పేర్కొన్నాడు. ఈ క్రమంలో అక్షరమూల్యం 100.

వృత్తపరిధిని వ్యాసంతో భాగించినపుడు లభించు సంఖ్యను ''పై'' అన్నాడు. 'పై' విలువను ఖచ్చితంగా నిరూపించిన వారిలో ప్రప్రథముడు ఆర్యభటుడు. 22/7 అని స్థూలంగా సూచింపబడిన దీని వెల 3,416 అన్నాడు. భారతీయ పద్ధతిలోని. 33/4^0 కోణాలకు జ్యా ప్రమాణాలను నిరూపించినవాడు ఆర్యభటుడు. బీజగణిత, రేఖాగణిత, ఖగోళ విజ్ఞాన శాస్త్రములను అన్వయించి, ఆధునిక బీజగణితమునకు సంబంధించిన పరిశోధనలకు ఆద్యుడాయన.

ఆర్యభటీయంలో భూచలనం, సూర్యచంద్రుల వివరాలు, చెప్పబడినాయి. భూమి తన కక్ష్యచుట్టూ తిరుగుతుంది. రాహు కేతువులు, సూర్యచంద్రులను కబళించరు, భూమి నీడ చంద్రునిపై పడుటవల్ల, చంద్రుని నీడ భూమిపై పడుటవల్ల గ్రహణములు ఏర్పడునని ఆర్యభటుడు తెలిపాడు.

ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రములో ఆర్య భటీయ వైశిష్ట్యాన్ని గమనించిన వాడు కోపర్నికస్. ఆర్య భటీయానికి అరబిక్ అనువాదం ఆధారంగా ల్యాటిన్ భాషలో వెలువడి గ్రంథం కొపర్నికస్‌కు లభించింది. ఆర్యభటుడు కోపర్నికస్ కంటే 10 శతాబ్దాల క్రిందివాడు.

భారతీయులకు చెందాల్సిన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు. విదేశీయులకు చెందటం దురదృష్టకరం.

ఆర్యభట సిద్ధాంతముల ఆధారంగా ప్రాచీన నావికులకు ఉపయోగపడు రేఖాంశ వివరములు ఉజ్జయినిలో తయారుచేయబడినాయి. ఈ రూపు రేఖలు విదేశాలకు చేరాయి. వీటిలోని ఒకదానిని అనుసరించి 15 శతాబ్దపు వాస్కోడిగామా భారతదేశ పశ్చిమ తీరం చేరాడు.

ఆర్యభటుని సిద్ధాంతాలను, తర్వాతివాడైన బ్రహ్మగుప్తుడు ఖండించాడు. కానీ కాలాంతరంలో ఆర్యభట సిద్ధాంతాలకు ప్రామాణికత లభించింది. అబాసిద్ అనే రాజు కాలంలో, అరబ్ దేశాల్లో ఆర్యభటుడు ప్రసిద్ధుడు. అరబ్బులు, ఈతనిని 'అర్జబార్' అనే వారు.

ప్రాచీన భారతదేశానికి చెందిన మహా వైజ్ఞానికుడైన ఆర్యభటుని స్మృతి చిహ్నంగా 1975 ఏప్రిల్ 10న గగనమునకు పంపిన భారత ఉపగ్రహానికి 'ఆర్యభట్' అని నామకరణం చేసింది, భారత ప్రభుత్వం. ఈ ఉపగ్రహం రష్యాలో ఆకాశంలోకి పంపబడింది.

19వ శతాబ్దంలో, కోల్‌బ్రూక్ ఆర్యభటుని బీజగణితం, ఇతర రచనలు భారత దేశంలో కానరాలేదన్నాడు. 1874లో, కెర్న్ అను శాస్త్రవేత్త 'ఆర్య భటీయం' గ్రంథాన్ని ప్రచురించాడు. ఈ గ్రంథం 1879లో ఫ్రెంచి భాషకు అనువదింప బడింది. (మన ప్రాచీన శాస్త్రవేత్తల పరిశోధనల గురించి సమగ్ర అధ్యయనం ఎంతో అత్యవసరం. ✧

పుస్తక పీఠం

శ్రీ శివసహస్రనామనిరుక్తి

(అష్టోత్తరశతనామ నిరుక్తితో)

- వేదవ్యాస విరచితము:

కూర్పు -

డా॥ తిప్పాభట్ల రామకృష్ణమూర్తి

మహాభారతంలోని అనుశాసనిక పర్వాం తర్గతమైన 'శివసహస్ర నామాల'కు అర్థాన్ని వివరించే ఈ గ్రంథం ప్రతిసనాతన మతస్థుని ఇంట ఉండదగ్గది. అదేవిధంగా - ప్రసిద్ధమైః శివా ష్టోత్తర శతనామాలకు కూడా వ్యాఖ్యానం ఉంది. నీలకంఠ దీక్షితులు రచించిన 'శివతత్త్వ రహస్య'మనే వ్యాఖ్యాధారంగా ఈ ఆంధ్ర వ్యాఖ్యానం సాగింది. డా॥ తిపావుభట్ల రామకృష్ణ మూర్తి కృషి, పాండిత్యం, ప్రతిభ, భక్తి పరిపుష్టంగా ఈ గ్రంథంలో ద్యోతకమవుతోంది. చక్కని ముద్రణ. దీనివెల: రూ.60 లు. ప్రతులకు; డా॥ టి.ఆర్.కె. మూర్తి, శివాలయం వెనుక, పోలకంపాడు, తాడేపల్లి (పోస్టు), గుంటూరు జిల్లా, 522 501.

తప్పులులేని శివసహస్ర నామములు

(స్తోత్రము - నామావళి):

పరిష్కర్త:

డా॥ తిప్పాభట్ల రామకృష్ణమూర్తి

ఈ గ్రంథం తేవడం ఒక తపస్సువంటిదే. శివసహస్ర నామాలు చదివేవారందరూ తప్పకుండా భద్రపరచుకోవాల్సిన గ్రంథమిది. ఒక్క దోషం కూడా లేకుండా గ్రంథాన్ని తీసుకురావడంలో పడ్డ శ్రమ ఫలించిందనే చెప్పాలి. వెల: రూ.10 లు. ప్రతులకు: డా॥ టి.ఆర్.కె. మూర్తి, శివాలయం వెనుక, పోలకంపాడు, తాడేపల్లి (పోస్టు), గుంటూరు జిల్లా. 522 507.

రామాయణభారతాలు

(ఉషశ్రీ ఉపన్యాసాలు):

రామాయణం భారతంలోని సార్వకాలిక, సార్వజనీక అంశాలను - అతి సామాన్యుని మొదలుకొని, పండితుల వరకు అందరికీ స్ఫూర్తి కలిగేలా, సుబోధకమయ్యేలా ఉపన్య సించిన మేధావి శ్రీ ఉషశ్రీగారు. ఆయన ఉపన్యాసాలను ''రామాయణ భారతాలు'' పేరుతో గ్రంథంగా ప్రచురించిన ''ఉషశ్రీ మిషన్'' (విజయవాడ) వారు అభినందనీయులు. భాషలోనూ, శైలిలోనూ సరళత్వాన్ని పాటిస్తూనే, నేటి కాలానికి ఆ మహాగ్రంథాలను అన్వయించి చెప్పడంలో విజ్ఞతను ప్రదర్శించిన ఈ గ్రంథం. భారతీయ సంస్కృతీ అభిమానులకు అవశ్యపఠనీయం. వెల.రూ.50లు.

ప్రతులకు:
ఉషశ్రీ మిషన్, రేడియో కాలనీ,
విజయవాడ - 520 008.

స్వామీజీ – చార్వాకరావు

గాలిపిల్లలు

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

ఆశ్రమంలోని చెట్లమధ్య చాప వేసుకుని కూర్చున్నారు స్వామి సత్యానాథానంద. చెట్లు చల్లగా గాలి వీస్తున్నాయి. స్వామివారు ఏదో గ్రంథం చదువుతున్నారు. పక్కన కూర్చున్న రాబర్ట్‌కి మధ్య మధ్య వివరిస్తున్నారు.

అంతలో చార్వాకరావు హడావిడిగా, ''నీకోసం ఊరంతా వెతుకుతున్నాను. ఇక్కడున్నావా?'' అని రాబర్ట్‌ని చూసి గట్టిగా అరచుకుంటూ వచ్చాడు.

అప్పటిదాకా చల్లగా వీస్తున్న చెట్లు హఠాత్తుగా ఆగిపోయాయి. స్వామివారు చార్వాకరావుని చూస్తూ ''ఇష్'' అన్నారు. చార్వాకరావు నిశ్శబ్దమైపోయాడు. కొంతసేపటికి, చదువుతున్న గ్రంథం మూశారు స్వామివారు. రాబర్ట్ చెమట తుడుచుకుంటూ ''ఇప్పటిదాకా సుబ్బరంగా వీచిన గాలి నువ్వు రాగానే ఆగిపోయిందేమిటయ్యా బాబూ!'' అన్నాడు చార్వాకరావుతో.

''అది 'యాక్సిడెంటల్'! కాస్సేపాగు. గాలి మళ్ళీ అదే వీస్తుంది. ఇదేమన్నా ఫ్యానా, 'కంటిన్యూవస్'గా తిరగడానికి? గాలి రావాలి, చెట్లు వదలాలి'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

స్వామివారు అతణ్ణి చూస్తూ, ''ఏమయ్యా చార్వాకరావ్! గాలిని చెట్లు వదులుతున్నా యంటావా? చెట్లు కదలడం వలన గాలి వీస్తోందంటావా?'' అని అడిగారు.

''స్వామీ! గాలి చెట్లలోంచి పుట్టదు. వాతావరణంలో గాలి ఉంటుంది. ఆ గాలికే చెట్లు కదులుతున్నాయి'' అన్నాడు చార్వాక రావు అతి వినయంతో.

''ఓహో! ఫ్యాను తిరుగుతున్నప్పుడు కూడా, ఈ సూత్రమే వర్తించి, గాలికే ఫ్యాను తిరుగుతోందన్న మాట!'' అన్నారు స్వామివారు.

చార్వాకరావు అదిరిపోయి ''గాలికి ఫ్యాను తిరగడమేమిటి స్వామీ నా బొంద! అలా అయితే అసలు ఫ్యానెందుకు? ఫ్యాను తిరగడం వల్లనే కదా గాలి వీస్తోంది!'' అన్నాడు.

రాబర్ట్ నవ్వుతూ, ''మరప్పుడు చెట్లు వదలడం వల్లనే గదా గాలి కూడా ఉండి ఉండాలి'' అని అన్నాడు.

''నాన్సెన్స్! గాలికే చెట్లు కదులుతున్నాయ్!'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''అయితే మరి ఫ్యానెలా తిరుగుతోంది?'' అన్నారు స్వామివారు.

''స్వామీ! మరీ చచ్చు ప్రశ్నలు వేసి నన్ను చంపకండి. కరెంటు వలన ఫ్యాను తిరుగుతోంది. ఈ విషయం ఇప్పుడే పుట్టినవాడికి కూడా తెలుసు'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''కరెంటు వలన ఫ్యానెందుకు తిరగాలో?'' అని కవ్వించారు స్వామి వారు.

''స్వామీ! తమకేదో తమాషాగా ఉన్నట్టుంది. ఇహ నా వల్ల కాదు. నే వస్తా!'' అని కదలబోయాడు చార్వాక రావు.

''నీవల్ల కాదని నాకు తెలుసు. ఇదేమీ తమాషా కాదు. అందుకే చెప్తున్నాను. నోర్మూసుకుని జాగ్రత్తగా విను'' అని మొదలు పెట్టారు స్వామి.

''ఫ్యాను జడపదార్థం. చెట్లు జడ పదార్థాలు కావు. ఫ్యాను స్వతహాగా స్పందించ లేదు. చెట్లు వాటంతట అవి స్పందించగలవు. ఎందుకంటే, చెట్లలో జీవం ఉంది, ఫ్యానులో జీవం లేదు. కనుక దానికి విద్యుత్ కావాలి. విద్యుత్ అనేది జీవశక్తి. మీట నొక్కినప్పుడు, ఆ జీవశక్తి ఫ్యానులోకి ప్రవహిస్తోంది. అప్పుడు దానిలో చైతన్యం కలిగి, అది తిరగడం ప్రారంభిస్తోంది. ఆ కార

ణంగా దాని చుట్టూ ఉన్న గాలి, నీవైపు విసరబడుతోంది. అంతే తప్ప గాలిని ఫ్యాను సృష్టించడం లేదు, గాలికే కదలడం లేదు. ఈ విషయం నాకు తెలుసు, నీకూ తెలుసు. అందరికీ తెలుసు.

''అయితే, వాతావరణంలోని గాలి బలంగా వీచినప్పుడు, ఆ శక్తికి చెట్లు ఊగిపోతాయి. ఈ తోటలో ఫ్యాను పెడితే, ఆ గాలికి ఫ్యాను కూడా అడ్డ దిడ్డంగా ఊగుతుంది. ఆ బలమైన గాలి నీకు తగలడానికి, చెట్లు అవసరం లేదు. ఒట్టి మైదానాల్లో కూడా వీస్తుంది.

''విద్యుత్తు వలన కృత్రిమంగా కలిగిన జీవశక్తితో, ఫ్యాను విజృంభించి తిరుగుతుంది. దాని వేగాన్ని, రావణాసురుడల్లే 'రెగ్యులేటర్' పెట్టి నువ్వు నియమించగలవు. కాని చెట్లకి జీవశక్తీ ప్రాణశక్తీ సహజంగానే ఉన్నాయి. అవి కదలాలంటే, వాటికి గాలి అక్కరలేదు. కరెంటు అక్కరలేదు. ఆనందాది అనుభూతులు కలగాలి. అప్పుడు, అవి వాటంతట అవే కదిలి, వాటి చుట్టూ ఉన్న గాలిని, అటూ ఇటూ విసురుతాయి.

నువ్వు వాటికి రోజూ నీళ్ళు పొయ్యడం, పాదులు శుభ్రం చెయ్యడం వంటి శుశ్రూషలు చెయ్యి - నువు రాగానే ఆనందంతో కదిలి నీకు గాలినిస్తాయి. స్వచ్ఛమైన ప్రాణ వాయువునిస్తాయి; పసిపిల్లలలాగా నిన్ను పలకరించడానికి ప్రయత్నిస్తాయి...''

అలా మాట్లాడుతున్న స్వామి వారిని వింతగా చూస్తూ ఉండిపోయాడు చార్వాకరావు. రాబర్ట్ చార్వాకరావుని తీక్షణంగా చూస్తూ, ''ఎప్పుడూ వాటి సంగతే పట్టించుకోని నీవంటి వాడొస్తే, అవి సహకరించవు. ముభావంగా ఉండిపోతాయి. అదీ కాక, పచ్చగా పూత పూసి, కాపు కాస్తున్న నీ అర ఎకరం తోటని తెగనరికి, పెద్ద ఎపార్ట్‌మెంట్ కాంప్లెక్స్ కడదామని ప్రయత్నిస్తున్నావు కదా? నీవంటి కసాయివాడిని చూసి, మరీ భయపడతాయి. బిక్కచచ్చిపోతాయి. ఆకు కదలడం మానేస్తాయి'' అన్నాడు.

''ఓహోహో! అభినవ జగదీశ చంద్ర బోసు వచ్చాడండీ, అమెరికా నుంచి?'' అని వెటకారంగా అని వెనక్కి తిరగబోయాడు చార్వాకరావు.

''ఆగఓయ్ అక్కు పక్షీ!'' అని దిగున లేచాడు రాబర్ట్, ''పదహారో శతాబ్దపు ఇంగ్లీషు ఇడియట్లల్లే ఇకిలించకు. వేదశోధకుడైన భారతీయుడల్లే భావన చెయ్యి. లేదా కనీసం నేటి పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞుడల్లే విశ్లేషణ చెయ్యి. స్వామి వారి మాటలు నీకే అర్థమౌతాయి.

''బోస్ మహాశయుడు మొక్కల్లో జీవం ఉందని నిరూపించిన తర్వాత ఆ విషయం మీద ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక పరిశోధనలు జరిగాయి. ''డోరతీ రేటలాక్'' అనే ఒక వృక్ష శాస్త్రజ్ఞురాలు, తన ప్రయోగశాలల్లో, చిన్నచిన్న మొక్కలకి రకరకాల సంగీతాలు వినిపించింది. భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీతం విన్న మొక్క ఏపుగా పెరిగి, 'స్పీకర్'ని ఆప్యాయంగా అల్లుకుందట! ''పాప్ మ్యూజిక్'' విన్న మొక్క బెదిరి, స్పీకర్‌కి వ్యతిరేక దిశలో బలహీనంగా పెరిగిందట. పాశ్చాత్య శాస్త్రీయ సంగీతం (Rock Music) విన్న మొక్క తటస్థంగా ఉండిపోయిందట! తెలుసా?'' అని అడిగాడు.

తెలుసన్నట్టు తల సన్నగా ఊపాడు చార్వాకరావు.

రాబర్ట్ మళ్ళీ అందుకుని, ''ఆవిడే కాదు, మొక్కల్లో సుఖదుఃఖ భయాది అనేక అనుభూతులు ఉంటాయని, ఇంకా ఎంతోమంది నిరూపించారు. వారిలో క్లీవ్ బెక్‌స్టర్ అనే ఒక సి.ఐ.ఏ. (Central Intelligence Agency - U.S.A.) అధికారి కూడా ఉన్నారు. ఆయన పోలీగ్రాఫ్ - లై - డిటెక్టర్ అనే ఒక యంత్రాన్ని కనుక్కున్నాడు. ఇ.సి.జీ. (Electro-Cardio - Graph) హృదయ స్పందనల్ని కనిపెట్టినట్టుగా, ఇ.ఇ.జీ. (Electro-Encaphotograph) మెదడు స్పందనల్ని కనిపెట్టినట్టుగా, ఆ యంత్రం మొక్కల యొక్క అనుభూతి స్పందనల్ని కనిపెడుతుంది.

అమెరికాలో ఒక స్త్రీ హత్య చేయబడితే, ఆ యంత్రం సాయంతో, మొక్కల సాక్ష్యంతో, ఆయన ఆ హంతకుణ్ణి పట్టించాడు కూడా. ఎలాగో తెలుసా? ఆ స్త్రీ యొక్క శవం దొరికిన ప్రాంతంలో రెండు మొక్కలుంటే - ఈ పోలీగ్రాఫ్ యంత్రాన్ని, ఆ మొక్కలకి తగిలించాడు. అనుమానితుల్ని, ఆ మొక్కలకి దగ్గరగా నడిపించాడు.

ఒక వ్యక్తి మొక్కల సమీపానికి రాగానే, వాటికి తగిలించిన యంత్రం విపరీతంగా స్పందించి, మొక్కల భయాందోళనలని ''రికార్డ్'' చేసిందట! తర్వాత విచారణలో అతగాడే హంతకుడని రుజువైందట! దీనికేమంటావ్?'' అన్నాడు.

''నిజంగానా?'' అని ఆశ్చర్యపోయాడు చార్వాకరావు.

స్వామివారు నవ్వుతూ, ''పాశ్చాత్యులు చెప్పారుగా! ఇహ ఒప్పుకుంటాకులే!. కాని సీతని రావణాసురుడు ఎత్తుకుపోయినప్పుడు, రాముడు ఏడుస్తూ, అడివిలో ఉన్న మృగాలనూ పక్షులనే కాక - కదంబ, బిల్వ, అర్జున, అశోక, సాల, తాల, జంబూ, భూత, పనస, మల్లిగా, మాధవీ, చంపక, కేతకీ మొదలైన వృక్షాలనీ లతలనీ - సీత జాడ చెప్పమని వేడుకున్నాడు అని వాల్మీకి మహర్షి రాస్తే, వెక్కిరిస్తాడు - రాముడి దుఃఖావేశాన్ని చూసి చలించిపోయిన వృక్షాలు, పుష్పాలు వాడిపోయి, కాంతి విహీనమైపోయాయని చదివి వెకిలిగా నవ్వుతాడు. ''అభిజ్ఞానశాకుంతలం'' లో శకుంతల కణ్వాశ్రమాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోయేటప్పుడు పుష్ప వృక్షాలెలా రోదించాయో కాళిదాసు వివరిస్తే, అతిశయోక్తి అని కొట్టి పారేస్తాడు'' అన్నారు.

రాబర్ట్ మళ్ళీ అందుకుని, ''విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ''వేయి పడగలు'' నవల వ్రాశారు గదా అందులో, కరెంటు స్తంభాలు పాతడానికి ప్రభుత్వం వారు ''ఆదివటం'' అనే మహావృక్షాన్ని నరికి పారేస్తే, ''పృషన్నిధి'' అనే మహామేఘం విలపించి, ఎవరికీ అక్కర్లేని చోట విరిసిపోయిందని, స్పష్టంగా పర్యావరణ రక్షణ గురించి హెచ్చరిస్తే, ఆయనది తిరోగమనవాదం అని విమర్శిస్తాడు'' అని అంటూండగా

''మహాప్రభో! నన్నొదిలేయండి!'' అన్నాడు చార్వాకరావు చేతులెత్తి.

''వదలం. భారతీయులు మూర్ఖంగా చెట్లనీ, పుట్లనీ పూజిస్తారు- అని ఆనాడు మావాళ్ళు వెక్కిరించారు. కాని ఈనాడు మేమే దానిలోని అంతరార్థాన్ని గ్రహిస్తున్నాం. భారతీయుడివై ఉండి కూడా ఇంకా నువ్వు ఆ విషయం గ్రహించకపోతే, నిన్నెందుకు వదలాలి?'' ఆజ్ఞానం విడిచి - జీవస్పందన కలిగిన వృక్షాలతో స్నేహం చెయ్యి. వాటికి కీడు కలిగించి, వాటి శాపాలకి గురి కాకు. ఇరవై ఒకటో శతాబ్దాన్ని పచ్చగా ఉంచు. వెచ్చగా చెయ్యకు'' అని రాబర్ట్ అంటుండగా, గాలి పిల్లలైన చెట్లు, ఆనందంతో తలలాడిస్తూ, ఏ.సీ. లు ఇవ్వలేని చల్లని గాలి వీచసాగాయి.

చార్వాకరావు మ్రాన్పడిపోయి, వాటికేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. ✧

అగ్ని - పురోహితుడు

'అగ్నిమీళే పురోహితమ్' అని ఋక్కు.

ముందుగా హితాన్ని కోరేవాడు- పురస్తాత్ హితః- కనుక 'పురోహితుడు అని అగ్నిని పేర్కొన్నారు.

పురము- అనగా శరీరం. 'నవద్వారే పురేదేహీ' అనే భగవద్గీత వాక్యమే ఇందుకు ప్రమాణం. ఈ శరీరానికి శక్తిని, ఉనికిని, చైతన్యాన్ని ప్రసాదించి, హితం చేకూర్చుతాడు కనుక అగ్నిని 'పురోహితుడు' అన్నారు.

ఋషి

'అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాంచజన్యః పురోహితః అని ఋగ్వేదం.

వేదానుగుణంగా, అతీంద్రియ సృష్టికార్య నిర్వహణ విధులను దర్శించడంచేత అగ్నిని 'ఋషి' అన్నారు.

హస్తే దధానో నృమ్ణా విశ్వాన్యమే దేవాన్ధాత్

గుహ నిషీదన్. విదన్తీ మత్ర నరో ధియంధా

హృదా యత్ తష్టా మంత్రాంగ్ం అశం సన్॥ (ఋగ్వేదం)

''అగ్ని హవిస్సులతోకూడా అంతర్హితుడు కాగా, దేవతలు హృదయం నుండి ఉద్గమించే సుసంస్కృతాలైన మంత్రాలతో అగ్నిని స్తుతించి, గుహయందు అంతర్నిహితుడై వున్న అగ్నిని సాక్షాత్కరించుకున్నార''ని ఋగ్వేదం చెప్తోంది.

ఋషిర్దర్శనాత్- సర్వద్రష్టృత్వం, లేక క్రాంతదర్శనం గల పరమాత్మ కనుక 'అగ్ని'ని 'ఋషి' అన్నారు.

అభయ= కరక్కాయ

డా॥ గాయత్రీదేవి

''త్రిఫలా'' అనే మాట చాలా మందికి సుపరిచితం. త్రిఫలాలు అంటే మూడు ఫలాలు. అవి ఆమలకి (ఉసిరి), హరీతకీ (కరక్కాయ), విభీతకీ (తానికాయ) గత సంచికలో త్రిఫలాలలో ఒకటైన ఉసిరి గురించి తెలియజేశాను. ఈ సంచికలో కరక్కాయ వివరాలు తెలియజేస్తాను.

ఆయుర్వేదంలో ఔషధ ద్రవ్యాలన్నింటికీ సంస్కృతం పేర్లు వాడుకలో ఉంటాయి. ఒక్కొక్క ఔషధ ద్రవ్యానికీ ఎన్నో పర్యాయ పదాలు ఉంటాయి. సంస్కృత భాషల్లో ప్రతి పదానికీ వ్యుత్పత్తి అర్థం ఉంటుంది. కరక్కాయకి కూడా చాలా పేర్లున్నాయి. ఒక్కొక్క పేరు కరక్కాయ ప్రత్యేకతని వ్యక్తం చేస్తుంది. వాటిల్లో కొన్ని-

అభయా	-	రోగ భయం లేకుండా చేసేది.
విజయా	-	ముసలితనాన్ని పోగొట్టి, ఆయుష్మంతులుగా చేసేది.
పథ్యా	-	శరీరానికి సర్వ విధాలా అనుకూలమైనది.
ప్రాణదా	-	జీవం ఇచ్చేది.

ఇవన్నీ కరక్కాయ ప్రాశస్త్యాన్ని తెలియజేస్తాయి. కరక్కాయ వలన కలిగే ప్రధానమైన ప్రయోజనాలలో కొన్ని -

★ ప్రతిరోజూ ఒక కరక్కాయ చొప్పున సంవత్సరంపాటు సేవిస్తే రసాయనం (వివరాలు అక్టోబరు, 1999 ఋషిపీఠం ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిరస్తు.... వ్యాసంలో) పని చేస్తుంది. కరక్కాయని యధాతథంగా కానీ, పొడి చేసుకునికానీ తినవచ్చు. ఆయుర్వేదంలో అనుపానం ప్రధానం. కరక్కాయని రసాయనంగా ఉపయోగించేటప్పుడు, ఋతువుల అనుసారం వేరు వేరు అనుపానాలతో తీసుకోవాలి.

వర్ష ఋతువులో	-	సైంధవలవణంతో
శరదృతువులో	-	చక్కెరతో
హేమంతంలో	-	అల్లంతో
శిశిరంలో	-	పిప్పలితో
వసంతంలో	-	తేనెతో
గ్రీష్మంలో	-	బెల్లంతో

తీసుకోవాలి.

★ 'ఆమాతి సారం' - అంటే కడుపునెప్పితో ప్రతిసారీ కొద్ది కొద్దిగా విరేచనం అవుతూంటే -

4 భాగాలు	-	కరక్కాయ చూర్ణం
1 భాగం	-	సొంఠిపొడి
3 భాగాలు	-	చక్కెర
3 భాగాలు	-	తేనె

కలిపి ఇచ్చినట్లయితే విరేచనం సాఫీగా అయిపోయి (కడుపులో ఉన్న మలం బయటికి పోతుంది) కడుపు నెప్పి తగ్గుతుంది.

★ మల బద్ధకం ఉన్న వారికి హరీతకీ చూర్ణం (కరక్కాయ పొడి) ఉత్తమౌషధం. రాత్రి నిద్రపోవడానికి ముందు 5-10 గ్రాముల చూర్ణాన్ని పాలు లేదా గోరువెచ్చని నీళ్ళతో తీసుకుంటే మరునాటి ఉదయం సాఫీగా విరేచనం అయిపోతుంది.

లేదా - 5 గ్రాముల హరీతకీ చూర్ణంలో కొద్దిగా శొంఠి కలిపి నీరు చేర్చి, కషాయం కాచుకుని, గోరువెచ్చని కషాయంలో తేనె లేదా పటికబెల్లం కలిపి రాత్రిపూట తీసుకోవచ్చు.

★ మూలవ్యాధి (ఆయుర్వేదంలో ''అర్శస్సు'' అనీ, ఇంగ్లీషులో Piles అనీ అంటారు) తో బాధపడేవారు కొంతకాలంపాటు ప్రతిరోజూ ఉదయం కరక్కాయ, బెల్లం కలిపి తినాలి.

Piles బయటికి ఉన్నట్లయితే ఆ భాగాన్ని కరక్కాయ కషాయంతో కడగడం, కరక్కాయని అరగదీసిన గంధాన్ని వాటిమీద పూయడం మంచిది.

★ దగ్గు వస్తూంటే - కరక్కాయ చూర్ణాన్ని తేనెతో కలిపి తీసుకోవాలి. లేదా కరక్కాయ ముక్కని నోటిలో

ఉంచుకుని చప్పరిస్తూ, ఆ రసాన్ని మింగడం వలన ఉపశమనం కలుగుతుంది.

★ నోరు పూసినపుడు లేదా నోటిలో పుళ్ళు (Apthous Ulcers) ఏర్పడినపుడు, రోజుకి మూడుసార్లు కరక్కాయ కషాయంతో పుక్కిలించి నట్లయితే త్వరగా తగ్గుతుంది.

★ మెత్తని కరక్కాయ చూర్ణంతో పళ్ళు తోముకుంటూంటే పుచ్చుపళ్ళ బాధ, చిగుళ్ళ నుండి రక్తం కారడం - రెండూ తగ్గుతాయి.

★ రాత్రిపూట ఒక పాత్రలో కరక్కాయ చూర్ణం వేసి, అందులో నీళ్ళు పోసి నానబెట్టి, మర్నాటి ఉదయం ఆ నీళ్ళతో కళ్ళు కడుక్కోవడం వలన కళ్ళు మంటలు, దురదలు తగ్గుతాయి.

★ కరక్కాయ చర్మ వ్యాధులకి కూడా ఉత్తమౌషధం. చరకుడు (ఆయుర్వేదాచార్యుడు) చర్మ వ్యాధులలో పనిచేసే పది ఉత్తమౌషధాలలో కరక్కాయని కూడా చేర్చాడు. కరక్కాయ కషాయంతో వ్యాధిగ్రస్తమైన చర్మ భాగాన్ని శుభ్రం చేయాలి. తరువాత దానిమీద కరక్కాయ గంధాన్ని రాయాలి. దెబ్బలు తగిలినపుడు కరక్కాయ గంధాన్ని పై పూతగా వాడవచ్చు. (Anti Septic).

కరక్కాయతో తయారయిన కొన్ని ఔషధాల పేర్లు..... అభయారిష్టం, అభయాదివటి, దశమూల హరీతకీ లేహ్యం, హరీతకీ ఖండం, పథ్యాది క్వాథం మొదలయినవి.

★ ★ ★

అగ్ని ముద్ర జగతు

సాత్యనారాయణి

'అగ్ని' అనంగానే సంప్రదాయజ్ఞులికి మొదటగా జ్ఞాపకం వచ్చేవాడు ''అంగిరశ్శిలి''. ప్రాజాపత్యవహ్ని స్వరూపుడైన ఈ అంగిరశ్శిలి అగ్ని పుత్రుడుగా, ప్రథమాగ్ని స్వరూపుడుగా అంగీకరింపబడ్డాడు. ఈ ''అంగిరోఽగ్ని'' నుండి - పుమాకారమైన ఏడగ్నులు, కాంతాకారమైన ఏడగ్నులు సముద్భవించాయి.

''తపుడు'' అనే ఇంకో అగ్ని ఉన్నాడు. ఆ ''తపోఽగ్ని'' నుండి మరో పదిహేను రకాల అగ్నులు సముద్భవించాయి.

ద్రష్టయైన అంగిరుడు ఈ సర్వాగ్నుల యందూ పరిశోధనలు జరిపాడు. పరిశీలిస్తే - నేటి అణువిజ్ఞానం వలెనే ఆ అగ్నులన్నీ శతఘ్ని నిర్మాణానికి, శత్రు సంహారానికీ, మహానగర వినాశనానికీ పనిచేసి యజ్ఞ వినాశకములుగా దారితీశాయని తెలుస్తుంది. యజ్ఞమంటే జగత్కళ్యాణమని అర్థం.

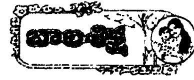
ఛాందోగ్యోపనిషత్తులోని శ్వేతకేతూపాఖ్యానంలో ''పంచాగ్ని విద్య'' గురించి చెప్పబడింది. సోమము, మేఘము, అన్నము, వీర్యము, స్త్రీ గర్భము అనే పంచాగ్నుల యందు సంచరించే ప్రాణశక్తిని గురించి చెపుతుంది విద్య.

మహాభారత కథలోని ''ఉదంకుడు'' కూడా ఈ అగ్న్యుపాసకుడే! ఆ ఉదంకోపాఖ్యానం - అహోరాత్రములుగా, పక్షములుగా, మాసములుగా, ఋతువులుగా, అయనములుగా, సంవత్సర రూపాత్మకముగా సంచరిస్తున్న ఈ కాలాగ్నిని వర్ణించే కథే!

ఆ అగ్నిని బహిర్ముఖం చేసి, నాగలోకాన్ని వశం చేసుకున్న గురుపత్ని కుండలాలను తిరిగి తక్షకుడి నుంచి సాధించాడు ఉదంకుడు. తరువాత సర్పయాగానికి జనమేజయుడిని పురికొల్పాడు.

అగ్ని వలననే కాంతి పుడుతోంది. ఆ కాంతిలోని అతి నీల లోహిత కిరణాలు (Ultra-Voilet Rays), కిరణాల వలననే దృశ్యమాన వస్తువు (Inhared Rays) లదృశ్యమగుట, అదృశ్యవస్తువులు దృశ్యమానమగుట జరుగుతోంది. ఈదృశ దృశ్యాదృశ్య సర్వాగ్నులనీ దర్శించి ఉపాసించిన వాడు రావణ పుత్రుడైన మేఘనాథుడు (ఇంద్రజిత్తు). అందుకే అతను మాయాయుద్ధంలో సిద్ధహస్తుడైనాడు.

ఈ విధంగా అగ్నిని బహిర్ముఖంగా విజృంభింపచేసిన అనేకమంది పురాణ పురుషులు, ఆధునికులు యజ్ఞనాశకులయ్యారు, అవుతున్నారు. ఆ అగ్నిని అంతర్ముఖంగా జ్వలింపజేస్తే బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమౌతుంది. ✧

ఆహారం ప్రభావం

డా॥ ప్రసాదయరాయ కులపతి

చాలావుంది ఏది ఎక్కడ తింటే నేమి? స్నానం మడి కట్టుకొని పూజ జపము చేస్తే చాలదా అంటారు. అదే పొరపాటు. మనస్సు ఆహారం యొక్క ప్రభావం సామాన్యమైనది కాదు. పెద్దలలో ప్రసిద్ధి కెక్కిన కథ చెపుతాను గొప్పవాడుగా పేరు చెందిన ఒక సన్యాసిని గృహస్థొకడు భిక్షకు పిలిచాడు. ఎంతో మర్యాదతో గౌరవంతో ఏ లోటూ రాకుండా భిక్షచేశాడు. భోజనమైన తర్వాత సన్యాసి ఇవతలకు వచ్చి కూర్చున్నాడు. కాసేపటికి యజమాని భార్య సువర్ణ రత్నాభరణాలంకృత యైనది. యేదో పనిమీద అటువచ్చి వెళ్ళింది. యామెను చూచి యీ సన్యాసి – ఆమె ధరించిన ఆభరణాలు మనకు దక్కితే బాగుండును. ఆశ్రమాన్ని అభివృద్ధి పరచ వచ్చు. ఎన్నో సాధించవచ్చు – అనిపిం చింది. మళ్ళీ వివేకం దాన్ని అణచివేసి ఎన్నడూలేని ఇటువంటి ఆలోచన వచ్చిం దేమిటి? ఆభరణాలు కాజేయాలనే చోర బుద్ధి నాలో ఎందుకు పుట్టింది, ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఈరోజు తీసుకొన్న ఆహారంలో ఏదో వికృతి ఉండాలి – అని నిశ్చయించుకొన్నాడు. గృహ యజమానిని పిలిచి అడిగాడు. ఈ పూట వంటలోకి చేసిన పదార్థా లెక్కడివి? వివరంగా విచారణ చేసి చెప్పమన్నాడు. కూరలు వాళ్ళ దొడ్లో కాసినవి. పాలు, పెరుగు, నెయ్యి ఇంట్లోవే. ఆవులు, గేదెలు పాడి వున్నది. ఒక్క బియ్యం మాత్రం ఎవరో బాకీ ఇవ్వవలసి వుంటే తెచ్చి యిచ్చిపోయినారు. అవి వాడారు. ఆ బాకీ తీర్చిన వాణ్ణి పిలిపించారు. తరచితరచి ప్రశ్నిస్తే అతడు వాటిని ఎక్కడో దొంగతనం చేసి తెచ్చినట్లు తెలిసింది. చౌర్యముచేత తీసుకురాబడిన ఆ బియ్యములో ఆ గుణము ప్రవేశించి – ఎన్నో చేతులు మారినా అది తిన్నవాళ్ళలో ఆ గుణాన్ని ప్రకోపింపజేసింది. అందువల్లనే ఆ సన్యాసిలో ఆ భావం రేగింది. అయితే సంయమి గనుక వెంటనే దాన్ని అరికట్టుకోగలిగాడు. కాని ఇక్కడ ఒక ప్రశ్న పుట్టవచ్చు. ఆ అన్నం తిన్న గృహస్థు, అతని భార్య తదితరులు వాళ్లకు కూడా ఆ భావం పుట్టిందా అని. సన్యాసి పరమశుచియై ఉన్నాడు గనుక ఆహారం వెంటనే అతనిమీద విక్రియ చూపించింది. మిగతావారు ఇదివరకే రాజసతామస మాలిన్యావృతములైన మనస్సులతో వుంటారు గనుక ఆ ఆలోచనలు వచ్చినా వాళ్ళకవి క్రొత్తగా తోచవు. అందుకే రాజసిక, తామసిక ఆహారాదులు తీసుకొంటే మనస్సు కూడా ఆవిధమైన భావాలతో నిండిపోతుంది. ఆహారశుద్ధి వల్ల సత్యశుద్ధి జరుగుతుంది. ప్రాణం శక్తివంతమవుతుంది. యోగులు తీసుకోవలసిన పదార్థాలు చూడండి. అన్నీ సాత్వికమైనవీ, మృదువైనవీ.

శ్లో॥ గోధుమాశాలియవషాష్ఠిక శోభనాన్నం
క్షీరాజ్యఖండనవనీతసితామధుని
శుంఠీపటోలకఫలాదిక పంచశాక
ముద్గాది దివ్యముదకం చయమీంద్రపథ్యం.

ఉల్లిగడ్డలు మొదలైన రాజసాహారాలు, మద్య మాంసాది తామసాహారాలు నిషిద్ధములు. ✧

'విజ్ఞానం పోటీ – 5' ఫలితాలు

గత సంచిక (నవంబర్ '99)లోని 'విజ్ఞానం పోటీ – 5'కి వచ్చిన సమాధానాలలో, అన్నివిధాలా సరిగ్గా వ్రాసిన 1. S. తులసిరామ్ (గుంటూరు), 2. శ్రీవిద్య (ఏలూరు) లకు ప్రకటించిన ప్రకారం రూ. 50/-లు చొప్పున (మొత్తం రూ. 100/-లు) బహుమతి పంపుతున్నాం. విజేతలైన చిన్నారులకు అభినందనలు. – సంపాదకుడు

సరియైన సమాధానాలు :

1. త్యాగరాజు, 2. విభీషణుడు, 3. పాశుపతాస్త్రం, 4. విక్రమార్కుడు, 5. అశోకవనం, 6. అంగదుడు, 7. వేంకటేశ్వరుడు, 8. శివుడు, 9. అశ్వత్థామ 10. గంగ, యమున, సరస్వతి

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

వల్లీశ! దేవసేనేశ!
భక్తపాలన తత్పర!
దరహాస ముఖాంభోజ!
సుబ్రహ్మణ్య! నమోస్తుతే॥

''వల్లీ దేవసేనాపతీ! భక్తులను పాలించుటలో తత్పరుడైన వాడా! చిరునవ్వుతో శోభించే ముఖపద్మంగల సుబ్రహ్మణ్యా! నీకు నమస్కారం''.

ఈ సుబ్రహ్మణ్య స్తోత్రాన్ని పఠిస్తే స్వామి అనుగ్రహం లభిస్తుంది. సుబ్రహ్మణ్య దేవాలయానికి వెళ్లినప్పుడు పిల్లలచేత ఈ శ్లోకం చదివించండి.

విజ్ఞానం పోటీ - 6

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునామాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ -6'కి అని వ్రాయడం మరిచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసినవారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/- లు చొప్పున(రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 14 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి. సమాధానాలు డిసెంబర్ 20వ తారీఖులోపు పంపాలి.

1. కురుపాండవుల యుద్ధం జరిగిన చోటు?
2. ఆంజనేయుడు తీసుకువచ్చిన ఓషధీపర్వతం?
3. 'వాతాపిగణపతిం భజేహం' కీర్తన రచించినదెవరు?
4. కనకదుర్గాదేవి ఆలయానికి సమీపంలో ప్రవహించే నది?
5. రావణాసురుని కుమారుడు మేఘనాదునికి ఉన్న మరో పేరు?
6. అన్నపూర్ణాదేవి ఏ క్షేత్రంలో వెలసివుంది?
7. లక్ష్మణుని భార్య పేరు?
8. జనక మహారాజు పాలించిన నగరం?
9. 'వేయిపడగలు' తెలుగు నవల రచించినవారు?
10. రామదాసు కట్టించిన గుడి?

హితవచనం

సులభాః పురుషా రాజన్!
సతతం ప్రియవాదినః।
అప్రియస్య చ పథ్యస్య
వక్తా శ్రోతా చ దుర్లభః॥

"రాజా! ప్రియంగా మాటాడేవారు సులభంగా దొరుకుతారు, అప్రియమైనా-మేలైనది చెప్పేవాడూ, వినేవాడూ కూడా ఉండరు".

ఈ మాట మారీచుడు రావణునితో చెప్పినది. వాల్మీకి రామాయణంలోనిది.

సీతాపహరణ కోసం మాయలేడిగా మారి రాముని దూరం తీసుకువెళ్లమని రావణుడు కోరినమీదట, మారీచుడు ఈ మాటలన్నాడు. రాముడు మహాత్ముడనీ, ఆయనతో విరోధం ప్రమాదకరమని, పరస్త్రీ వ్యామోహం విపత్కరమని మారీచుడు ఎంత చెప్పినా రావణుడు వినలేదు. అప్పుడు ఈ మాటలతో రావణుని హెచ్చరించాడు.

అన్నికాలాలకూ అన్వయించే సత్యాలు రామాయణంలో కోకొల్లలు. అందుకే యుగాలు తరలినా రామాయణం ప్రశస్తంగా నిలచి ఉంది.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 2

16. అరణ్యంలో భీముని ఒక పాము పట్టుకుంది. ఎవరా పాము?
17. భారతంలో కృష్ణుడు విశ్వరూపాన్ని ఎప్పుడెప్పుడు చూపాడు? ఎవరెవరికి?
18. ధర్మరాజు ధర్మవృక్షం అయితే దానికి మూలం ఎవరు?
19. శల్యుడెవరి చేతిలో చనిపోయాడు? ఎన్నవరోజున?
20. కౌరవ సైన్యం ఎంత? అందులో దుర్యోధనుని అసలు సైన్యం ఎంత?
21. కురుక్షేత్రంలో కాకుండా కర్ణార్జునులు పరస్పరం యుద్ధం చేసినదెప్పుడెప్పుడు?
22. వికర్ణుడెవరు? ఇతని ప్రత్యేకత ఏమిటి?
23. అర్జును డొకసారి కొడుకు చేతిలో చనిపోయి బ్రతికాడు. ఎప్పుడు?
24. అశ్వత్థామ జెండా గుర్తు ఏమిటి?
25. విచిత్రవీరుని అన్నగారి పేరేమి?
26. మానవుడు దేనిచేత సహాయం కలవాడవుతాడు?
27. ద్రోణుని తండ్రి ఎవరు?
28. తెలుగులో కవిత్రయ మంటే ఎవరు?
29. ఉప కీచకులెంత మంచిది? ఎవరు చంపారు?
30. అజ్ఞాతవాసంలో ధర్మరాజు పేరు ఏమిటి?

(జవాబులు 37వ పేజీలో చూడండి)

మన పద్యం

**శ్రీయన గౌరినా బరగు చెల్వకు జిత్తము పల్లవింప భ
ద్రాయితమూర్తియై హరిహరంబగు రూపముదాల్చి ''విష్ణురూ
పాయ నమశ్శివాయ'' యని పల్కెడు భక్తజనంబు వైదిక
ధ్యాయిత కిచ్చ మెచ్చు పరతత్త్వము గొల్చెదనిష్టసిద్ధికిన్**

కవిత్రయంలో రెండవవాడు తిక్కన భారతాంధ్రీకరణంలో తిక్కనగారి మొదటి పద్యమిది. విరాట పర్వం ప్రథమాశ్వాసంలోని మొదటి పద్యం.

శివకేశవుల అభేదాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ, 'హరిహరనాథ' తత్వాన్ని ఆవిష్కరించాడు తిక్కన. ఆ కాలంలో ఒకవైపు వీరశైవం విజృంభించి ఉంది. మరోవైపు వీరవైష్ణవం. ఒకే వైదికమతాన్ని భిన్నం చేసే ఈ వేరు వాదాలను కలిపి చూస్తూ, వేదహృదయాన్ని ప్రతిష్ఠించాడు తిక్కన. 'వైదికధ్యాయిత' అనే శబ్దంతో శివకేశవుల అభేదమ్ వేదమతమని ప్రతిపాదించాడు.

తిక్కన కేవలం కవి మాత్రమే కాదు. వేదమార్గనిష్ఠుడు.

చెల్వ–స్త్రీ ఆమెనే 'శ్రీ' (లక్ష్మి) అనవచ్చు, 'గౌరి' అనవచ్చు. ఈ పరతత్వం హరిహరనాథుడైనప్పుడు ఆమె 'శ్రీగౌరి'. ఆ శ్రీ గౌరి చిత్తాన్ని చిగురింపజేసే, క్షేమంకరమైన హరిహరనాథమూర్తిని–వేదవేద్యమైన పరతత్వం ధరించింది. అలాంటి ఆ మూర్తిని ఉపాసించే మంత్రం – ''విష్ణురూపాయ నమశ్శివాయ'' అనే దశాక్షరి. ఈ మంత్రంతో కొలుచుకొనే భక్తజనులను ఉద్ధరించే పరతత్వమే హరిహరనాథుడు. అభీష్టసిద్ధికై ఆయను కొల్చుకుంటున్నాను. అని తిక్కన ప్రార్థన.

తిక్కనగారి స్వప్నంలో ఆయన తండ్రి కనిపించి, 'హరిహరనాథునకు ఆంధ్ర భారతాన్ని అంకితం చేయమ'ని ఆదేశించాడు.

ఏనాడో తిక్కనగారు హరిహరనాథులను ఉద్దేశించి వ్రాసిన ఒక శ్లోకం ఆ స్వామికి నచ్చి, ఆ నాటినుండి తిక్కన యందు అనుగ్రహదృష్టితోనున్నారు.

ఆ శ్లోకం–

**కిమస్థిమాలాం కిముకౌస్తుభం వా
పరిష్క్రియాయాం బహుమన్యసేత్వం।
కింకాలకూటః కింవాయశోదా
స్తన్యం తవ స్వాదు వద ప్రభోమే ॥**

'స్వామీ! అలంకారార్థం నువ్వు బొమికెల దండను గౌరవిస్తావా? కౌస్తుభ మణిని గౌరవిస్తావా? నీకు కాలకూట విషం రుచియా? యశోద చనుబాలు రుచియా?' ఆయన రెండు రూపములు కలవాడు గనుక, ఈ రెండు ఆయనకు ప్రియమని అర్థం.

తండి మాట స్వప్నాన విన్నాక, హరిహరినాథుని సాక్షాత్కారం పొంది, ఆయనకు కృతిని అంకితం చేశాడు తిక్కన. మన ప్రాచీన మహాకవులందరూ మహోపాసకులు, తపస్వులు, ఋషితుల్యులు. పైగా తిక్కనగారు యాజ్ఞికులు, యజ్ఞదీక్ష వల్లనే 'సోమయాజి' అయ్యాడు.

ఈ సందర్భాన్ని కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి మాటల్లో దర్శిద్దాం: ''తిక్కన మహాపండితుడు, సత్పురుషుడు. వేదవేదాంగవేత్త.

వైదికుడు – వేదధర్మము నందు విశ్వాసము కలవాడు. అట్టి మహాపురుషునకు స్వప్నంలో తన తండ్రి కనిపించి, ఈ కార్యమును చేయమనుటలో అభ్యంతరమేమున్నది?

మన పూర్వకవులలో చాలామంది యిట్టివారు. వారందరు నిష్కాపరులు. ఆచారవంతులు, సత్యవాదులు, తమకు పరమేశ్వరుడు సిద్ధింపచేసిన కవితాశక్తిని పరమేశ్వరుని యందు వినియోగించవలయునన్న ప్రత్యయమూ కలవారు.

దుర్జనులకు దుస్స్వప్నములు వచ్చు. సజ్జనులకు సత్ స్వప్నములు వచ్చును. పైగా మానవులకు వచ్చు స్వప్నములు వారి వాంఛానుకూలమై యుండును.

తిక్కనగారి తండ్రి సామాన్యుడు కాడు. ఆయన సాంగవేదవేది. అంత మాత్రమే కాదు. ఇంకను చాలా గొప్ప జీవుడు.

తిక్కన యెంత విజ్ఞానవేత్తయో, అంతటి ప్రాపంచిక జ్ఞానము కలవాడు. ఈ స్వప్నమిట్లు కల్పించి వ్రాసెనందమా! అన్నచో తిక్కన్నకు ద్రోహము చేసినట్లు. మనకు లేని యాధ్యాత్మిక ప్రవృత్తి మన పూర్వులకు కూడ లేదనుట?''

జిజ్ఞాస

నిర్వహణ: ఋషిపీఠం

ఆర్. సరస్వతి శ్రీకాకుళం

ప్ర: బొట్లు పెట్టుకోవడం, రుద్రాక్షలు, తులసిమాలలు వేసుకోవడం ''ప్రదర్శన'' అనిపించుకోదా? భక్తి మనసులో ఉంటే చాలదా? బైటకు ప్రదర్శించాలా?

జ : మనసులో ఉంటే తప్పకుండా బయటా ఉంటుంది. శరీరాన్ని శుద్ధి చేసే విధానాల్లో ఇవి ఒకటి. వీటిని దైవచిహ్నాలు, దైవరక్షలు అంటారు. ఇవి ప్రదర్శన కోసం అనడం తగదు. అయితే కొందరు ఆడంబరం కోసం చేసి ఉండ వచ్చు. కానీ అందరిదీ అదే పద్ధతి అనడం తగదుకదా.

సంఘం దృష్టిలో గౌరవంగా కనబడడానికి ఒక్కొక్కరు ఒక్కోవిధంగా అలంకరించుకుంటారు. అలాంటి అలంకరణలో భాగంగా కొందరు దీన్ని భావించవచ్చు. శాస్త్ర రీత్యా-భ్రూమధ్యం (కనుబొమల నడుమ) జ్ఞానరూపుడైన దైవం యొక్క స్థానం. అక్కడ బిందు రూపుడిగా భగవంతుని ధ్యానించే యోగ విధానమూ ఉంది. అలాగే రుద్రాక్ష, తులసి, స్ఫటికం-వీటి వైద్యమహిమలు కూడా ఇటీవల శాస్త్ర వేత్తలు నిరూపించారు. ఆధ్యాత్మికంగా కూడా ఈ చిహ్నాలధారణ కవచమవు తుందనీ, కనిపించని సూక్ష్మజగత్తులో కూడా రక్షణనిస్తుందనీ మన పురాణాలు, మన శాస్త్రాలు వివరిస్తు న్నాయి.

భక్తులైన వారికి దైవంపైనా, శాస్త్రం పైనా నమ్మకం ఉంటుంది. ఈ చిహ్నాల వల్ల దైవకృప, దైవచింతన నిరంతరం సన్నిహితమవుతుందని భక్తులు దీనిని ధరిస్తారు. అంతేకానీ ఆర్భాటం కోసం కాదు. బైట కనిపించేదంతా మనసులో ఉండకపోవచ్చు గానీ, మనసులో ఉన్నది మాత్రం బైట కనిపించి తీరు తుంది.

వి.యస్. నాథ్ సికింద్రాబాద్

ప్ర : గయలోనూ, బదరిలోనూ పిండ ప్రదానం చేసిన తరువాత, ఇంక ప్రతి ఏడాదీ శ్రాద్ధం పెట్టనవసరం లేదా?

జ : ఆ పుణ్య స్థలాలలో తప్పనిసరిగా శ్రాద్ధం పెట్టి తీరాలి. గంగానదిలో స్నానం చేస్తే సర్వపాపహరం అని చెప్పి, ఆ తరువాత స్నానం చేయడం మానం కదా. అలాగే ఆ పుణ్య క్షేత్రాలలో పితృ కర్మ చేసినా, యథావిథిగా చేయాల్సిన శ్రాద్ధాదులు మానకూడదు.

ఎల్.కృష్ణప్రసాద్ కొవ్వూరు

ప్ర : కొన్ని రోజుల్లో 'తులసి'ని కోయ కూడదు అంటారు. ఆ రోజులు ఏమిటి? తులసి కోటల్లో పూజించుకొనే తులసిని కోయవచ్చా? స్త్రీలు తులసిని తుంచ వచ్చా?

జ : శుక్రవారం, ఏకాదశి, అమావాస్య, పౌర్ణమి – వంటి రోజుల్లో తులసి కోయ కూడదు. పూజకి, ఔషధానికి వాడేం దుకు వేరే తులసిని పెంచుకోవాలి. స్త్రీలు తులసిని తుంచరాదు. కానీ తులసిదళాలతో దైవాన్ని పూజించవచ్చు. అయితే గణపతిని మాత్రం తులసితో పూజించకూడదు. 'న తులస్యా గణేశ్వరమ్' అని ధర్మశాస్త్ర వచనం.

సి.రాజేశ్వరి ప్రొద్దుటూరు

ప్ర: మన పురాణాల్లోనూ, రామాయణ భారతాల్లోనూ చాలా ప్రక్షిప్తాలు న్నాయంటారు. నిజమేనా? వాటిని తొలగించి, అసలు గ్రంథాలు ముద్రిస్తే మంచిది కదా?

జ. అనేక యుగాలమీద కొన్ని ప్రక్షిప్తాలు జరిగి ఉండవచ్చు. అయితే 'ఇవి ప్రక్షిప్తాలు' అని నిర్ధారణ చేసేదెవరు? కొంతమంది ప్రక్షిప్తాలని చెప్పినవాటిని, కాదని ఖండించిన పండితులూ వున్నారు. కాబట్టి తమకి నచ్చనివీ, అన్వయించుకోలేనివీ ఎవరికివారు ప్రక్షిప్తాలంటూ తొల గించుకుపోతే చివరికి ఏమీ మిగలదు. కాబట్టి ఇప్పుడు లభ్యమౌతున్నవాటిని యథాతథంగా భద్రపరచుకోవాల్సినదే.

మనకు మనకాలంలో తోచని ఎన్నో రహస్యాలు, భవిష్యత్తులో ఎవరైనా మేధావులకు తోచవచ్చు. వారు ఆయా గ్రంథాలను అన్వయించేలా వ్యాఖ్యా నించవచ్చు.

వై.కె. శారద మదనపల్లి

ప్ర: 'పీఠం' అంటే 'పీఠాధిపతి' ఉంటారు కదా? 'ఋషిపీఠం'కి పీఠాధి పతులెవరు?

జ: 'ఋషిపీఠం'కి పీఠాధిపతులంటూ ఎవరూలేరు. ఇది భారతీయ సనాతన ఉపాసనమతంలోని శాశ్వత విలువలను వివిధ మాధ్యమాల (మీడియాల) ద్వారా అందజేయడానికి సంకల్పించు కున్న ఒక ప్రచురణసంస్థ. 'ఋషిపీఠం' అనేది సంస్కృతిపరంగా భారతదేశానికి మరోపేరుగా భావిస్తున్నాం. ఈ పీఠానికి అధిపతి ఆదిమహర్షి అయిన పరమేశ్వరుడే.

పి. హిమబిందు బళ్ళారి

ప్ర: మహాభక్తుడైన ఆంజనేయుడు రామునితోనూ, అలాగే అర్జునుడు శ్రీకృష్ణునితోనూ యుద్ధం చేశారు. ఇది సమంజసమా?

జ: రెండూ యుద్ధాలూ రామా యణంలోగానీ, భారత భాగవతాలలో గానీ లేవు. ఎవరో తరువాత కవులు తమ ఊహల్నీ, కవిత్వాల్నీ అల్లి ఈ కథలు సృష్టించారు, అంతే. ఇవి ప్రమాణాలు కావు. కల్పితాలు మాత్రమే. ✧

VEDIC HERITAGE

Namaste Sarade Devi, Veena Pustaka Dharini,
Tvamaham Prarthaye nityam, Vidyadanam pradehi me.

Dr. JayaVenugopal

COMPLEMENTARY VEDIC LITERATURE

The Ayurveda (ఆయుర్వేదం)

Dhanurveda (ధనుర్వేదం)

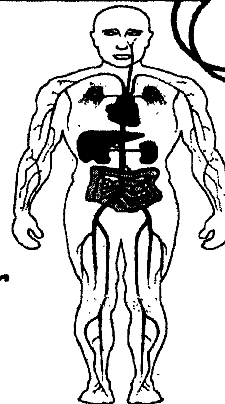
Gandharvaveda (గాంధర్వ వేదం)

Artha-veda (అర్థ వేదం)
are the four Upavedas which are evolved from four vedas.

Ayurveda deals with medicine
Dhanurveda deals with
armaments and warfare
Gandharva veda deals
with performing arts,
Artha veda deals
with state-craft.

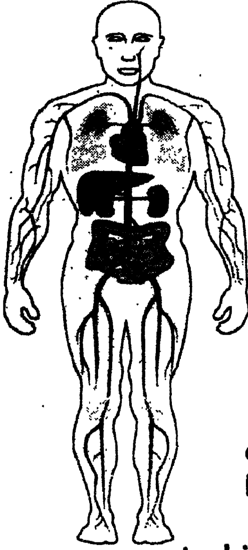
Ayur-veda

The human body is considered
as temple and a means
for living a life committed to
dharma and moksha.
It is also described as a chariot
self as a master,
and the intellect is the charioteer
The mind is the reins and
senses are horses.

When body is healthy and the intellect
is free then it can guide the mind
and the senses towards its goal.

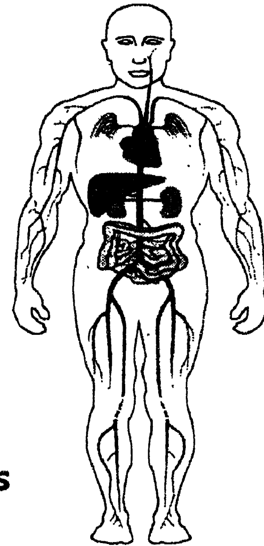
Origin of Ayur veda

Ayur veda is the upaveda of Rg veda, and also Atharava veda. To unfold the nature of Brahman it is distinct from body, life-breath and mind. It is also said the Ayurveda was taught by Brahma to Daksa Prajapati, he then taught to Aswini - kumaras, the heavenly physicians, who shared the knowledge with Indra.

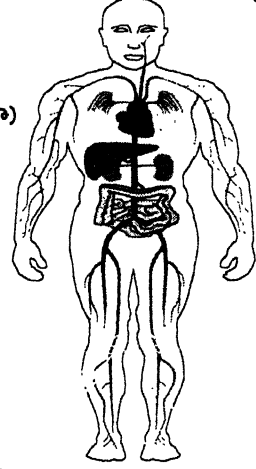
It is said Lord Dhanvantari (ధన్వంతరి) learned ayur veda from Indra and taught Susruta(సుశ్రుత), Bharadwaja (భరద్వాజ) learned fro Indra and taught Atreypunarvasu(ఆత్రేయ పునర్వసు) and he taught to his six students -- Agnivesa, Bhela, Jatukarna, Parasara, Harita and Ksarapani.

The Treatises on Ayurveda

The main classical works on Ayurveda are
Charaka and Susruta samhitas.
Charaka lived between
1st and 2nd century AD.
Susruta lived in fifth century BC.
Bhela combined and wrote
Bhela-samhita .
Astanga-sangraha (అష్టాంగయోగం) discusses
medicine and surgery-written by
Vagbhata in 6th century AD.
Astanga- hrdaya in 8th century AD is
written by Jr. Vagbhata (వాగ్భత)
in poetry form.

Well known texts on Ayur veda

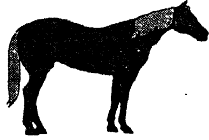

Madhava-nidana, (మాధవనిదాన)
Cikitsasara-sangraha, (చికిత్సాసార సంగ్రహ)
Bhavaprakasa (భావప్రకాశ)

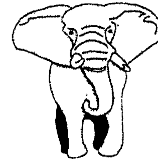
Rasarnava (రసార్ణవ) - deals with quicksilver and other metals, in their ash form in the treatment of diseases.

Dhanvantari - deals with surgery,
Dhanvantari nighantu- (ధన్వంతరి నిఘంటు)
a medical dictionary.

Treatment of Animals and Plants

Asvayurveda - for horses
(అశ్వాయుర్వేద)

Gajayurveda - for elephants
(గజాయుర్వేద)

and

Gavayurveda - for cattles
(గవాయుర్వేద)

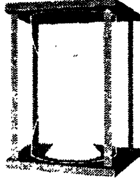
Urksayurveda -for trees. (వృక్షాయుర్వేద)

Rasa-sastra (రసశాస్త్రం) in Ayur veda

The discipline of Ayurveda includes

-- knowledge of chemistry,

-- Gems and metals like -
mercury,
sulphur,
and mica

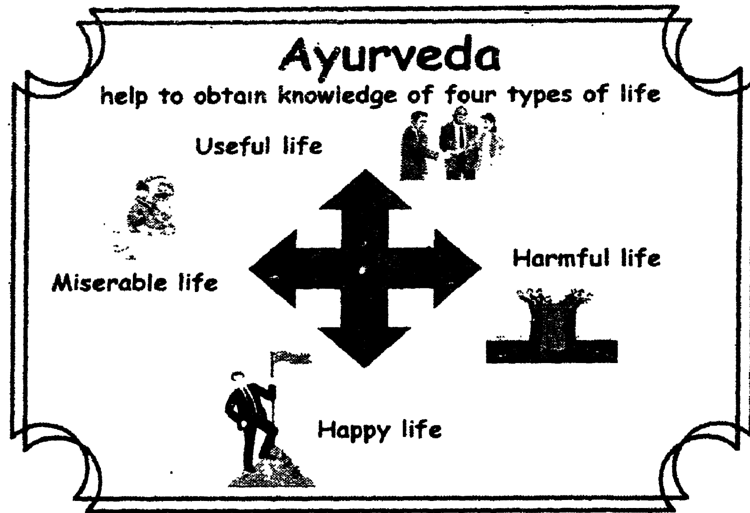
Definition of Ayurveda

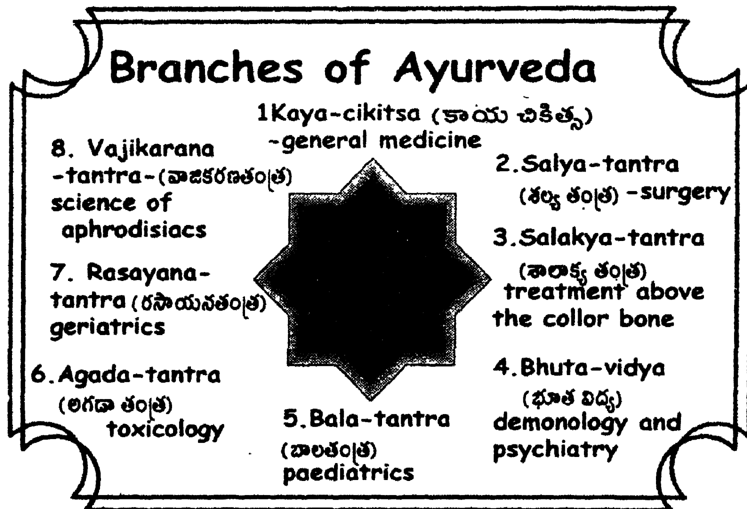
Caraka-samhita defines

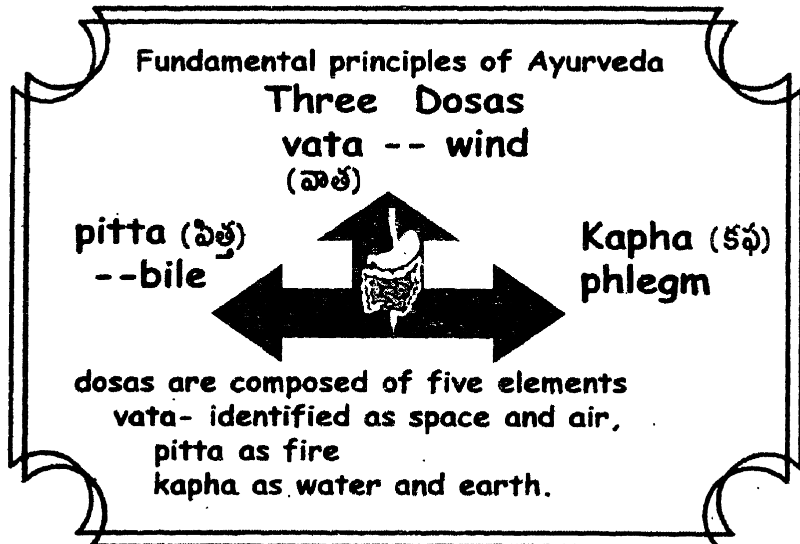
" hitamitam sukham duhkhamayuṣtasya hitahitam;
manam ca tacca yatroktam ayurvedah sa ucyate"

''హితమితం సుఖం దుఃఖమాయుస్థాస్య హితాహితం:
మనం చ తచ్చ యత్రోక్తం ఆయుర్వేదః స ఉచ్యతే''

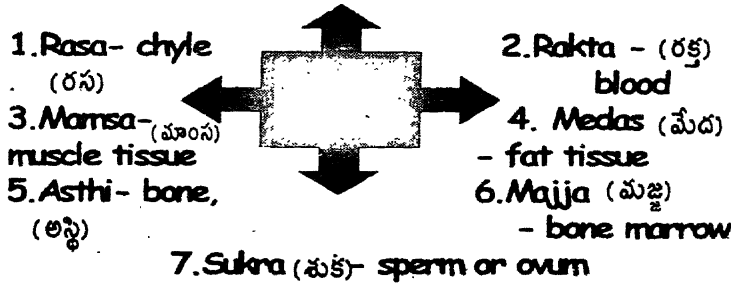
hitamitam - good and bad
sukham -- happiness,
duhkham -- pain,
ayus-- life,
tasya -- of that
hitahitam-- useful and harmful;
manam -- span of life
ca- and , tac- that, ca - and, yatro-where,
ktam- said, ayurvedah- ayurveda ,
sa- that ucyate -- is said

Ayurveda
help to obtain knowledge of four types of life
Useful life
Harmful life
Miserable life
Happy life

Branches of Ayurveda
1Kaya-cikitsa (కాయ చికిత్స)
-general medicine
2.Salya-tantra
(శల్య తంత్ర) -surgery
3.Salakya-tantra
(శాలాక్య తంత్ర)
treatment above
the collor bone
4.Bhuta-vidya
(భూత విద్య)
demonology and
psychiatry
5.Bala-tantra
(బాలతంత్ర)
paediatrics
6.Agada-tantra
(అగదా తంత్ర)
toxicology
7. Rasayana-
tantra (రసాయనతంత్ర)
geriatrics
8. Vajikarana
-tantra-(వాజీకరణతంత్ర)
science of
aphrodisiacs

Fundamental principles of Ayurveda
Three Dosas
vata -- wind
(వాత)
pitta (పిత్త)
--bile
Kapha (కఫ)
phlegm
dosas are composed of five elements
vata- identified as space and air,
pitta as fire
kapha as water and earth.

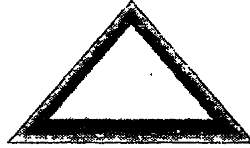
Seven Dhatus

Mala (మల)

- excretion in three ways

stool

urine

sweat

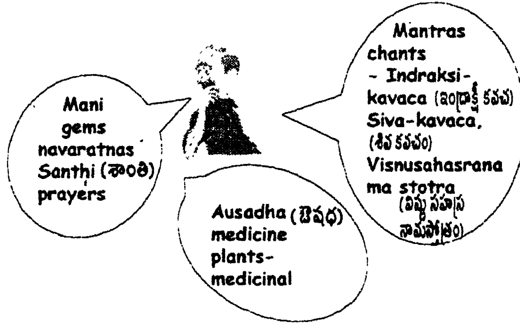
Diagnosis in Ayureda

includes examination of

-- patient's pulse,
-- thumb,
-- palm,
-- eyes,
-- tongue,
-- touch(skin),
-- voice,
--stool and urine.

Three types of treatment

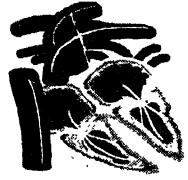
Factors representing aspects of
Five Mahabhutas (మహాభూతాలు)

guna (గుణ) - attribute,

virya (వీర్య) - potency,

vipaka (విపాక) - taste

prabhava (ప్రభావ) - specific action.

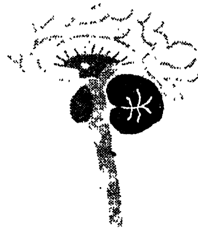
Treatments

Visesa (విశేష) - known as Karsana (కర్షన), includes the process of cleansing

Panca-karma (పంచకర్మ) - for chronic diseases,
- five process
  - vamana (వమన), treatment of emitics,
  - virecana (విరేచన) -treatment of purgatives,
  - anuvasana (అనువసన) - oily enemas,
  - niruhana (నిరూహన) -dry enemas,
  - sirovirecana (శిరోవిరేచన) -nasal;

Snehana (స్నేహన) -medical ghee,
Svedana (స్వేదన) -- making the body sweat.

Ayur veda helps you
grow intelligent too.

అగ్ని సాక్షి

అగ్ని సాక్షి'త్వానికి సనాతనంగా గొప్ప ప్రశస్తి వుంది. అగ్ని సాక్షిగా స్నేహం చేయడం వివిధ సందర్భాలలో వర్ణించబడింది. శ్రీరాములు అగ్ని సాక్షిగా సుగ్రీవునితో మైత్రిని స్వీకరించాడు. అగ్ని సాక్షి సర్వదేవతల సాక్షి.

వివాహాదులు అగ్నిసాక్షిగా జరగడమేకాక, అగ్ని కర్మతోనే వివాహం శుభకర్మ అనిపించుకుటుంది. ఉపనయన, వివాహాది కర్మలు అగ్ని ఆరాధనతో కూడకున్నవి. ఆ హవ్యవాహనుని ఆరాధించే ఆ దీక్షలు చేపడతారు. అగ్నిని ప్రదక్షిణచేసి, ఆ సర్వదేవతాత్మకుని అనుగ్రహం పొందడం ఆ శుభకర్మలలో ప్రధానాంశం.

అగ్ని మనకు తండ్రి

జగత్తుని పోషించి, రక్షించి, పాలించేవాడు- అని 'పితృ' (తండ్రి) శబ్దానికి అర్థం. కనుక అగ్ని 'పిత'.

ఈ కారణం చేతనే-

సనః పితేవ సూనవేగ్నే

సూపాయ నో భవ

స చ స్వాసః స్వస్తయే॥

(అగ్ని సూక్తం).

''ఓ అగ్నీ! కుమారునకు తండ్రివలె, నువ్వు మమ్ము సమీపించు, మాకు శుభము కలిగించు'' అని అగ్ని సూకం.

అగ్ని నుండి వేదాలు జనించాయి. వేదాల ద్వారా అగ్ని గోచరుడౌతాడు. కనుకనే ఆయనను 'జాతవేదుడు' అన్నారు. అతడు హవ్యాలను మోపి దేవతలకందజేస్తాడు కనుక 'హవ్యవాహనుడు'. హుతమైనవే అశనం (ఆహారం)గా స్వీకరిస్తాడు కనుక 'హుతాశనుడు'.

వహ్ని

వహన్, నయతీతి- వహ్నిః.

హవిర్భాగాదులను దేవతలకై మోసుకొనిపోయి చేర్చువాడు. ప్రాణుల దేహాలను ఆశ్రయించి, సమర్పించిన ఆహారాన్ని వహిస్తూ, సకలేంద్రియాధి దేవతలకు పంచియిచ్చి జీవపోషకుడగుటచే 'వహ్ని'.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 2కి జవాబులు

16. నహుషుడు.: ఆర-4-124.
17. సభలో: భీష్మద్రోణ విదుర సంజయులు, ధృతరాష్ట్రునకు మహర్షులకు, ఉభయసేనల మధ్య – అర్జునునకు. ఉత్తంకాశ్రమంలో ఉత్తంకునకు.
18. కృష్ణుడు: భూసురులు – వేదములు.
ధర్మజుడు ధర్మతరువు అర్జునుడు ఘనస్కంధము
అనిలసుతుడు శాఖ కవలు పుష్పఫలములు
ఏను, భూసురులును వేదములు
తదీయమైన మూల చయము. 5-1-356.
19. ధర్మరాజు: 18వ రోజున, శల్యుని తమ్ముని, చక్రరక్షకులను కూడ ధర్మరాజే చంపాడు. శల్య-1-285.
20. 11 అక్షౌహిణులు: ఒక అక్షౌహిణి
21. 1. కుమారాస్త్ర విద్యాప్రదర్శనాసమయం. 2. ద్రౌపదీస్వయంవరసమయం. 3. ఉత్తరగోగ్రహణ సమయం. ఆది-6-47 2) ఆది-7-193 3)గ విరా-5-109.
22. దుర్యోధనుని తమ్ముడు: ద్రౌపది అధర్మవిజిత అని చెప్పిన దీతడే సభా 2-227.
23. అశ్వమేధయాగ సందర్భంలో యాగాశ్వరక్షణకోసం వెళ్లి బభ్రువాహనుని చేతిలో చనిపోయాడు. తరువాత బ్రతికాడు. ఉలూపి వల్ల అశ్వ - 4-80.
24. సింహలాంగూలము: (లాంగూలము = తోక) విరాట-5-4.
25. చిత్రాంగదుడు
26. ధైర్యం చేత : ధృతిచే సహాయయుతుడగు ఆర-7-427 (3-యక్ష ప్రశ్నలు)
27. భరద్వాజుడు
28. నన్నయ-తిక్కన-ఎఱ్ఱన
29. 105 గురు: (అందరినీ భీముడే చంపాడు) విరాట-3-29.
30. కంకుభట్టు

ఏల? ఎలా?

డా॥ గాయత్రీదేవి

'అధర్వణ వేదానికి ఉపవేదమైన ఆయుర్వేదం ఆస్తిక శాస్త్రమే. ఆయుర్వేదం జగత్సృష్టిని వివరించడానికి ఆస్తిక (షట్) దర్శనాలనుండి వివిధ అంశాలను స్వీకరించింది. వ్యాధి కారణాలను వివరించేటప్పుడు, చికిత్స సూచించే టప్పుడూ కూడా ఆయుర్వేదంలో ఆస్తిక వాదం కనబడుతూనే ఉంటుంది.

''కార్య-కారణ సిద్ధాంతాన్ని'' సమ్మతించింది ఆయుర్వేదం. మనకి కనబడే ప్రతి కార్యానికీ ఖచ్చితంగా ఒక కారణం ఉండి తీరుతుంది అనేది సూక్ష్మంగా కార్య కారణ సిద్ధాంతం.

మనిషై పుట్టాక జబ్బులు రాక ఏం చేస్తాయి. అని వాడుకగా అంటున్నప్పటికీ, ఎందుకు రావాలి వ్యాధులు?

వ్యాధులు మనకి కనబడే కార్యాలు. కార్య రూపమయిన వ్యాధులకి కారణం ఉండి తీరాలి. ఆయుర్వేద గ్రంథం, సుశ్రుత సంహితలో వివరింపబడిన కారణాలు- ప్రధానంగా మూడు రకాలు. వ్యాధి కారణాన్ని అనుసరించి, వ్యాధులని కూడా మూడు రకాలుగా విభజించాడు సుశ్రుతుడు.

ఆధ్యాత్మిక

మనస్సు, శరీరాలకి సంబంధించిన కారణాలను ఆధ్యాత్మిక కారణాలు అంటారు. రజస్తమో గుణాలు మానసిక వ్యాధులకీ, వాతపిత్త కఫాలు శారీరక వ్యాధులకీ ఆధ్యాత్మిక కారణాలు. తజ్జనిత వ్యాధులని ఆధ్యాత్మిక వ్యాధులు అంటారు. ఇవి మూడు విధాలు.

★ ఒక వ్యక్తి జన్మకి కారణమైన (తల్లిదండ్రులు) శుక్రశోణితాలలోని దోషాల కారణంగా వచ్చే వ్యాధులని ''ఆది బల ప్రవృత్తములు'' అంటారు.

★ స్త్రీ గర్భవతి (దౌహృది) గా ఉన్నప్పుడు చేసే అనారోగ్యకర విహారాలు, ఆ సమయంలో ఆమెకి కలిగిన అనారోగ్యాలు, ఆమె కోరికలు తీరకపోవడం - కూడా వ్యాధులకి కారణాలే. అటువంటి వ్యాధులని ''జన్మబల ప్రవృత్తములు'' అంటారు.

★ విషమించిన వాతపిత్తకఫాలు, రజస్తమో గుణాల కారణంగా వచ్చే వ్యాధులు ''దోషబల ప్రవృత్తములు''.

అధి భౌతిక

భూతములు అంటే ప్రాణులు. ఇతర ప్రాణుల కారణంగా కలిగే వ్యాధులని ''ఆధిభౌతిక వ్యాధులు'' అంటారు. బలవంతులతో పోరాడినపుడు తగిలే గాయాలవలన, మృగాలవలన, సూక్ష్మజీవుల వలన వచ్చే వ్యాధులు ఈ వర్గంలోనివి.

ఆధిదైవిక

ఇవి కూడా మూడు విధాలయిన కారణాల వలన కలుగుతూండడం వలన మూడు వర్గాలుగా విభజించాడు, సుశ్రుతుడు.

★ కాలాలలో మార్పుల వలన వచ్చే వ్యాధులను ''కాలబల ప్రవృత్తము''లు అంటారు.

★ దేవతలు, గోవులు, సిద్ధులు, ఋషులు మొదలయిన వారిని బాధించడం వలన, ఇతర రోగుల దగ్గర ఉండడంవలన, పిడుగుపాటు వలన వ్యాధులు వస్తాయి. అటువంటి వ్యాధులని ''దైవబల ప్రవృత్తములు'' అంటారు.

★ శరీరంలో సహజంగా కలిగే మార్పులు, ఆకలి, దప్పిక, నిద్ర, వార్ధక్యం, మృత్యువు - మొదలయిన వాటిని ''స్వభావ బలప్రవృత్తములు'' అంటారు. ఇవి సరయిన కాలంలో వ్యక్తమయితే - ''కాలకృతములు'' అనీ, అకాలంలో వచ్చినట్లయితే ''అకాల కృతములు'' అనీ అంటారు.

ఇలా రకరకాల కారణాల వలన శారీరక దోషాలు (వాత, పిత్త, కఫ, దోషాలు), మానసిక దోషాలు (రజస్తమో గుణాలు) వికృతి చెంది వ్యాధులు వస్తాయి.

వ్యాధి కారణాలుగా ఆయుర్వేదంలో చెప్పబడిన అంశాలు పరిశీలిస్తే - ఆయుర్వేదం కేవలం వ్యాధులకీ, మందులకీ మాత్రమే సంబంధించిన శాస్త్రం కాదనే విషయం స్పష్టమవుతుంది. ఆయుర్వేదం పరంగా కూడా మార్గ నిర్దేశం చేసే శాస్త్రం. శాంతియుత సహజీవనానికి అవసరమయిన శాస్త్రం.

ప్రతి అంశాన్ని ''కేవలం భౌతికంగా'' వివరించడం సాధ్యం కాదు, ప్రయోజనకరమూ కాదు. భౌతిక దృక్పథ (మెటీరియలిస్టిక్) విధానంలో ప్రతి వ్యాధిని పరీక్షలతో పరిశీలించే ప్రయత్నాలు ఎక్కువ.

పరీక్షలకి అందని, మందులకి లొంగని వ్యాధులు ఎన్నో కనబడుతూనే ఉన్నాయి. తత్ఫలితంగా రకరకాల వైద్య విధానాలు, కొత్త కొత్త పేర్లతో ఆవిర్భవిస్తున్నాయి. ఆకర్షిస్తున్నాయి. రీకీ, ప్రాణిక్ హీలింగ్, జెమ్ (GEM) థెరపీ... ఇంకా ఎన్నో...! మన దేశీయ వైద్య విధానమయిన ఆయుర్వేదంలో - చికిత్స అంటే కేవలం ఔషధాలతో మాత్రమే చేసేది కాదు, దైవపూజలు, మంత్రాలు, నవరత్న ధారణ, సత్పురుష సాంగత్యం, సంగీతం, మానసిక ఉల్లాసానికి అవసరమయిన అనేక సూచనలు చెప్పబడ్డాయి. ఈ కొత్త విధానాలు వాటి రూపాంతరాలే.

కొంత కాలం క్రితం వరకూ భారత దేశం అన్ని రంగాలలోనూ అభివృద్ధి చెందిన దేశం. పాశ్చాత్యులు వారి అభివృద్ధికి మనమీద ఆధార పడేవారు, మనల్ని అనుసరించేవారు. గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా, భారతదేశంలో చాలా మంది ప్రతి అంశానికీ పాశ్చాత్యులని అనుకరించే ధోరణి మొదలు పెట్టారు.

ప్రస్తుతం పాశ్చాత్యులు తమ వైద్య విధానంలోని ఇబ్బందులు గుర్తించి, మార్గాంతరాల కోసం ''ప్రాగ్దిశ'' వైపు దృష్టి సారిస్తూ, ఆయుర్వేదంచేత ఆకర్షింపబడ్డారు. ఆయుర్వేదంపై ఆధునిక దృష్టితో రాయబడిన గ్రంథాలకి, మరే ఇతర గ్రంథాలకీ లేనంత మార్కెట్ ఉంది. పాశ్చాత్యులను అనుసరించే ధోరణి వల్లనో, మరే కారణంగానో, ఇప్పుడు మనవారు కూడా ఆయుర్వేదాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. ✧

అగ్న్యద్వైతం

సర్వే సర్వత్రా, స్వప్రకాశ చైతన్యమయ సత్యానంద స్వరూపియగు 'అగ్ని'ని దర్శించే స్థితి జీవితలక్ష్యం. 'అహం బ్రహ్మాస్మి' భావనలో, 'నేను అగ్ని'ని అనే అద్వైతబోధ లభిస్తుంది.

'అగ్నియే సర్వం' - అనే భావనని వేదాలు ప్రవచించాయి. ఆ విధంగా వేదప్రోక్తమైన 'అగ్న్యద్వైతం' మహాత్ముల మతమయ్యింది.

'అగ్నే రస్మి జన్మనా జాతవేదా

ఘృతం మే చక్షురమృతం మ ఆసన్....' అనే ఋక్కు ప్రకారం, 'నేను జన్మతః (స్వతస్సిద్ధముగా) జాతవేదుడైన అగ్నిని' - అని 'అగ్న్యద్వైతం' చెప్తోంది.

ఈ సత్యాన్ని ఆవిష్కరించుకోవాలంటే చిత్తశుద్ధి అవసరం. స్వధర్మ విహితమైన సత్కర్మాచరణ చిత్తశుద్ధినిస్తుంది. ఆ ధర్మం అగ్న్యారాధన మయమన్నది సుస్పష్టం. ✧

సభ

శ్రీ త్యాగరాజసాంస్కృతిక సంఘం (గుంటూరు) అధ్వర్యంలో ఇటీవల మద్రాసుకు చెందిన శ్రీమతి రాజీ

గోపాలకృష్ణన్ గాత్ర సంగీత కచ్చేరి రసజ్ఞులైన శ్రోతలను రంజింపజేసింది. ''వనజాక్షి'' (కళ్యాణి) ఆటతాళ వర్ణముతో ప్రారంభించి ''సరసీరుహాసన ప్రియే'' (గంభీరనాట) ''సాధించినె (ఆరభి) పంచరత్నము, ''జననీ నిన్నువినా'' (రీతిగౌళ) ''పరం దామవతి'' (ధర్మవతి) మొదలైనవి శ్రావ్యంగా రాగాలాపన స్వరకల్పనలతో పాడి ప్రధానాంశంగా ''పాలించు కామాక్షి'' (మధ్యమావతి) రాగాలాపన, స్వరకల్పనలు పాండితీప్రకర్షగా పాడి, పురందరదాస, మీరా భజన్ సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర రచనలు భక్తిగా ముగించారు. శ్రీ పాలవర్తి నాగేశ్వరరావు వయొలిన్‌పై - శ్రీ టి.వి. విశ్వనాథన్ (మద్రాసు) మృదంగముపై - శ్రీ బి.ఎన్. ప్రసాద్ A.I.R. స్టాఫ్ విజయవాడ కంజిరాపై కడు సమర్థనీయంగా వాద్య సహకారం చేసి కచ్చేరిని దిగ్విజయం చేశారు. కార్యదర్శి సీతారామశాస్త్రి సంస్థ కార్యకలాపాలకు తెలియ పరచగా, సంస్థ చైర్మన్ శ్రీ వడ్లమాని ఉమామహేశ్వరరావు కళాకారుల ప్రతిభా విశేషాలను గురించి ప్రసంగించి కళాకారులను జ్ఞాపికలతో సత్కరించారు. **బి.ఎస్. ఆర్.ఎస్.**

అగ్నీ సోమాత్మకం జగత్

ఈ జగత్తు అంతా సోమాత్మకం. 'సోమ' అంటే 'రసం'. ఈ విశ్వంలో సూక్ష్మ సూక్ష్మభూతాలలో వున్నవి - తేజము (అగ్ని), రసము.

తేజస్సు - సూర్యరూపం, అగ్నిరూపం.

రసం-సోమరూపిణి, జలరూపిణి.

తేజస్సు విద్యుత్తుగా, కాంతిగా, ఉష్ణంగా లభిస్తుంది. రసం-నీరుగా, తేనె, నెయ్యి మొదలైన యజ్ఞద్రవ్యాలుగా లభిస్తుంది. మనం భుజించే ఆహారం, మనం చూసే జగత్తు అగ్నీ సోమాత్మకమే.

అగ్ని-తేజఃస్వరూపం. సోమం-అమృతస్వరూపం.

శ్రీ శివస్తోత్ర, రామరక్షా స్తోత్ర, హనుమాన్ చాలీసాతో శ్రీ లలితా, విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రాలు, ''నేను చూచిన ఈ లోకము'' రెండు పుస్తక రత్నాల ఆవిష్కరణ మహోత్సవం, రాజమండ్రి - భాగవత మందిరంలో ఇటీవల జరిగింది. సభాధ్యక్షులు: బ్రహ్మశ్రీ వాసా వెంకటరమణ మూర్తి - విశాఖపట్నం ''నేను చూచిన ఈ లోకము'' - రచయిత: శ్రీ చేవూరు కేశవరావు. ఆవిష్కర్త: శ్రీ పురాణపండ రాధా కృష్ణమూర్తి ''శ్రీ లలితావిష్ణు సహస్రాలు'' ఆవిష్కర్త్రి: కుమారి ఎమ్. శర్వాణి, ప్రధానవక్త: ''స.శ్రీ'' శ్రీ కూచిభొట్ల సత్యనారాయణ మూర్తి సభానంతరం - శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ పరమేశ్వరికి శ్రీ సూక్త సంపుటీ విధానంతో, పీఠార్చన, శ్రీ లలితా సహస్రనామాలతో అఖండ కుంకుమార్చన, శ్రీదేవీ స్తోత్రాల సామూహిక పారాయణ, అనంతరం - శ్రీరామరక్షా స్తోత్ర, శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్ర పుస్తక, ప్రసాద, కుంకుమ వితరణలు జరిగాయి.

వి.వి. ఆర్. మూర్తి.

భారతదేశ చరిత్ర

యు.ఎస్.ఎన్.మూర్తి

మహాభారతకాలంనాటి 'మహావిషువత్తు'ను గూర్చి చర్చించేముందు వేద, మహాభారతకాలాలను గూర్చి చరిత్రకారుల అభిప్రాయాలను గమనిద్దాం.

ఆధునికులు వేదకాలాన్ని ఋగ్వేద కాలం, అనంతర వేదకాలం (సామ, అధర్వణ, యజుర్వేదాల, బ్రాహ్మణాల, అరణ్యకాల, ఉపనిషత్తుల కాలం), ఇతిహాసాల కాలం అంటూ వివిధ కాలాలుగా విభజించారు. ఋగ్వేదం యావత్ప్రపంచంలోనే పురాతనమైనదని ఏకగ్రీవంగా ఒప్పుకుంటూనే దాని కాలం మీద పరస్పర భిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేశారు. కొందరు క్రీ.పూ.1000 అంటే మరి కొందరు క్రీ.పూ. 3000 అనీ, క్రీ.పూ. 2500 అనీ అభిప్రాయపడ్డారు.

1. మాక్స్ ముల్లర్ ఋగ్వేద రచన క్రీ.పూ. 1000కి ముందరే పూర్తి అయిందని చెప్తూ ఋగ్వేద రచనకి 200 సంIIలు, బ్రాహ్మణులకు 200 సంIIలు, మంత్రకాలానికి 200 సంIIలు ఇలా చెప్పుకుంటూ వెళ్లాడు.
2. J.HERTEL ఋగ్వేదం ఇరాన్‌లో క్రీ.పూ. 550కి కొద్దిగా ముందర ఆవిర్భవించింది అని చెప్పాడు.
3. G.HUSING అభిప్రాయంలో భారతీయులు క్రీ.పూ. 1000 ప్రాంతంలో ఆర్మేనియా, ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌ల మధ్య తిరుగుతూ ఉండేవారు. ఋగ్వేదంలో పేర్కొనబడిన 'కనిత పృధుస్రవస్' అనే వ్యక్తీ, క్రీపూ. రెండవ శతాబ్దంలో జీవించి గ్రీకు శాసనాల్లో పేర్కొనబడిన కనితాస్' అనే స్కిథియన్ రాజూ ఒక్కరే అనీ, అందువల్ల ఋగ్వేదం క్రీ.పూ. రెండవ శతాబ్దానికి చెందింది.
4. మరి కొందరి మతంలో ఆర్యుల దక్షిణ భారతదేశ ఆక్రమణ క్రీ.పూ.

''అసలు ఋగ్వేద కాలం, అనంతర వేదకాలం, ఇతిహాస కాలం అంటూ విభజించడం సబబు కాదు. కొన్ని వేల సంవత్సరాల కాలక్రమంలో అనేక మంది మంత్రద్రష్టలు తమ తపశ్శక్తితో దర్శించి చెప్పిన విజ్ఞాన ఖనులివి. భారతీయ జీవన సారాలు''.

8,7 శతాబ్దాల్లో జరిగి ఉండాలి. దీన్నిబట్టి ఉత్తర భారతదేశాన్ని ఆక్రమించుకోవడానికి 700 నుండి 1400 సంవత్సరాల కాలం పట్టిందని ఊహిస్తే, ఆర్యులు భారతదేశంలోనికి క్రీ.పూ. 2200 ప్రాంతాల్లో అడుగిడి ఉంటారు. కాబట్టి ఋగ్వేదం ఈ కాలానికి తరువాతదే.
5. క్రీ.పూ. 14వ శతాబ్దం మొదట్లో ఆసియా మైనర్ ప్రాంతానికి చెందిన కొందరు రాజుల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందాల్లో మిత్ర, వరుణ, ఇంద్ర మొదలైన దేవతల పేర్లు పేర్కొనబడ్డాయని హ్యూగోవింక్లర్ అనే పరిశోధకుడు 1907లో కనుగొన్నాడు. ఇవే పేర్లు ఋగ్వేదంలో కూడా ఉన్నాయి. అలాగే బాబిలోనియాను క్రీ.పూ. 1746 నుండి క్రీ.పూ. 1180 మధ్యలో పాలించిన KASSITES రాజకుటుంబీకులు సంస్కృత నామాలు కలిగి ఉన్నారు. కాబట్టి ఋగ్వేదం క్రీ.పూ. 15, 17 శతాబ్దాలకు ముందుగా వ్రాయబడింది.
6. ప్రొఫెసర్ జాకోబీ, తిలక్‌లు ఋగ్వేద కాల నిర్ణయానికి 'ఖగోళ స్థితుల్ని' ఆధారంగా తీసుకున్నారు. బ్రాహ్మణాల కాలంలో 'మహా విషువత్తు' కృత్తికలతో కలిసింది. వేదాల్లో ఇది మృగశిరతో కలసిన ఆధారాలున్నాయి. కాబట్టి వేదకాలం క్రీ.పూ. 6000 అని తిలక్ అంటే క్రీ.పూ. 4500 నుండి 2500గా జాకోబీ నిర్ణయించాడు. కానీ జాకోబీ దృష్టిలో రామాయణ, మహాభారతాలు కల్పిత గాథలు.
7. Dr. Winternitz అభిప్రాయంలో ఖగోళ స్థితుల ఆధారంగా వేదకాల నిర్ణయం తప్పు. ఎందుకంటే వేదాల్లోని శ్లోకాలకు అనేకరకాల అర్థం

చెప్పొక 'చ్చు. అయితేఈ కాలాన్ని క్రీ.పూ. 2500-200, 750-500 మధ్యలో చెప్పుకోవచ్చు. వేదాల కాలం అంత పురాతనమూ కాదు, అంత ఆధునికమూ కాదు.

8. ప్రొఫెసర్ ఆర్.డి. బెనర్జీ అభిప్రాయంలో మహాభారతం రామాయణం కంటె ముందు వ్రాయబడింది. చాలామంది చరిత్రకారులు అనుకుంటున్నట్లు ఇతిహాస కాలం అంటూ ప్రత్యేకంగా లేదు, మహాభారతం ఋగ్వేదానంతర వేదకాలం లోనిది అంటాడాయన. జనమేజయుడు, పరీక్షిత్తు బ్రాహ్మణ కాలానికి చెందిన రాజులనీ, వారు కల్పిత పురుషులు కారనీ అంటాడాయన.

ఆయన దృష్టిలో పరీక్షిత్తు మహాపద్మనందుడికి 1050 సం॥ల ముందర జీవించి ఉన్నాడు. మహాపద్మనందుడు చంద్రగుప్త మౌర్యుడికి 40 సం॥ల ముందరివాడు. చంద్రగుప్తుడి కాలం క్రీ.పూ. 322 అనుకుంటే పరీక్షిత్తు కాలం క్రీ.పూ. 1412 కావాలి. వేదాలు పరీక్షిత్తునీ, ధృతరాష్ట్ర వైచిత్ర్య వీర్యుణ్ణీ పేర్కొన్నాయి. పాండవులను పేర్కొనలేదు. శ్రీకృష్ణుణ్ణి పేర్కొనలేదు. నూర్గురు కురుసోదరుల్ని పేర్కొనలేదు. పరీక్షిత్తు నిజంగా ఉన్నారు. అతని కాలమే వేదకాలం.

ఈ విధంగా వేదకాల విషయంలో తిలక్ అభిప్రాయాలు తప్ప మిగిలినవన్నీ అసంబద్ధాలు. జాకోబీ అభిప్రాయాలు కొంతవరకు ఆదరణీయాలు.

అసలు ఋగ్వేద కాలం, అనంతర వేదకాలం, ఇతిహాస కాలం అంటూ విభజించడం సబబు కాదు. వేదాలు ఫ్యాక్టరీలలో బ్యాచ్‌ల వారీగా తయారై విడుదలయ్యే సరకులు కావు. కొన్ని వేల సంవత్సరాల కాలక్రమంలో అనేక మంది మంత్రద్రష్టలు తమ తపశ్శక్తితో దర్శించి చెప్పిన విజ్ఞాన ఖనులివి. భారతీయ జీవన సారాలు. ఇక ఉపనిషత్తులు, పురాణేతిహాసాలకు మూలం వేదాలే. ఋగ్వేద దేవతల పేర్లు, సంస్కృత నామాలు - విదేశాల్లో వాడుకల్లో ఉన్నాయి కాబట్టి ఆ విదేశ సంస్కృతి కాలానికి వేదాల్ని జోడించడం హాస్యాస్పదం. వీటన్నింటి కంటె అసంబద్ధం వేదాల్లో శ్రీకృష్ణుడి ప్రస్తావన, కురు పాండవుల ప్రస్తావన లేదనడం. విదేశీ చరిత్రకారులు భారతీయ నాగరికత ప్రాచీనత్వాన్ని ఒప్పుకోకూడదన్న సంకుచిత భావంతో తమ అభిప్రాయాల్ని వెల్లడించి ఉండవచ్చుగాక. కానీ మన భారతీయ పండితులు కూడా అదే బాటలో నడవడం శోచనీయం.

దీనికంతటికీ మూలకారణం మన మూలభాష సంస్కృతాన్ని మనం పట్టించుకోకపోవడమే. వేదసూక్తాలకు అనేక అర్థాలు చెప్పవచ్చుననడం పొరపాటు. వేదసూక్తాలను అర్థం చేసుకోవడం కష్టం. అందులోనూ ఋగ్వేద సూక్తాలను అర్థం చేసుకోవడం మరీ కష్టం. దానికి అపార సంస్కృత జ్ఞానం కావాలి. మనకు అందుబాటులో సరియైన వేదభాష్యం లేదు. ఒక్క సాయణాచార్యుడు తప్ప వేదానికి భాష్యం చెప్పే ప్రయత్నం ఎవరూ చెయ్యలేదు.

కాళిదాసాది ఉద్దండ సంస్కృత పండితులు తమ పాండిత్యాన్ని కావ్యరచనకూ, ఇతర రచనలకూ ఉపయోగించారే తప్ప వేదభాష్యం చెప్పడానికి ప్రయత్నించలేదు అందుకు వారిని నిందించవలసిన పని లేదనుకోండి. వారు భారతీయ సంస్కృతి ఉత్కృష్ట స్థితిలోనున్నప్పుడు జన్మించారు. ఈనాటి దౌర్భాగ్యపు స్థితి ఈ కర్మభూమికి పడుతుందని వారానాడు కలలో కూడా ఊహించి ఉండరు.

ఈనాడు అంతటి పండితులు కానరారు. ఉన్నా ఎవరూ పట్టించుకోరు. అలా పట్టించుకోబడని మహామనిషి కావ్యకంఠ వాసిష్ఠ గణపతిముని. ఆయన ఋగ్వేద సూక్తాలను ధారణ చేసి మహాభారత మూలకథను మనకు అందించారు. ఆ గ్రంథం చదివితే ఋగ్వేదంలో శ్రీకృష్ణుడి ప్రస్తావనం, పాండవులు, కౌరవుల ప్రస్తావన కూడా ఉందని అర్థమౌతుంది. మహాభారతకారులు ఋగ్వేదంలో చెప్పిన మూలనామాలను తుల్యార్థాలైన ప్రస్తుత నామాల్తో పూరించారు. ఇది తెలియక చరిత్రకారులు ఋగ్వేదంలో వారి ప్రస్తావన లేదన్న నిర్ధారణకి వచ్చారు.

ప్రస్తుతాంశమైన మహాభారత కాలనిర్ణయానికి 'భారత చరిత్ర పరీక్ష' గ్రంథం నుండి కొన్ని ఋగ్వేద మంత్రాలను తీసుకుని పరిశీలిద్దాం.

ఋక్సంహిత ప్రథమ మండలంలో 105వ సూక్తం. పది పదకొండు మంత్రాలు కుత్స ఋషి చెప్పినవి :

అమీ యే పంచోక్షణో
మధ్యే తస్థుర్మహో దివః।
దేవత్రాను ప్రవాచ్యం
సధ్రీచీనా నివావృతుర్విత్తం మే
అస్య రోదసీ ॥
సుపర్ణా ఏత ఆసతే
మధ్య ఆరోధనే దివః।
తేసే ధన్తి పథో వృకం
తరన్తం యహ్వతీ రపోవిత్తం మే
అస్యరోదసీ ॥

– కుత్సః

దక్షిణాయనారంభమున వర్షముచే నిండిన కూపమును గుర్తింపజాలక కుత్సుడందులో పడి విపత్తును తొలగించుకొనుటకు శిరోనక్షత్రమైన హస్తను పేర్కొని అందలి సూర్యుని పై శ్లోకములతో స్తుతించెను. సుపర్ణం అంటే పంచతారాత్మకమైన హస్తా నక్షత్రం. శిరోనక్షత్రము కాలగణనము నకు ఉపయోగించును. కనుక హస్తగత సూర్యునిచే దక్షిణాయన మయ్యెడి కాలము కుత్సుని కాలము.

హస్తయందు దక్షిణాయన మున్నప్పుడే ఆర్ద్ర ద్వితీయ పాదమందు వసంత సంపాతం జరుగుతుంది (మహావిషువత్తు).

దేనియందు వసంత సంపాతమో దానిని మొదటి నక్షత్రముగా నెంచెడివారు (కానీ వసంతంతో సంవత్సరారంభము కాదు) మధ్యకాలము వారికి కృత్తిక, నవీనులకు అశ్వని అట్లే మొదటివయ్యాయి. (వానియందు వసంత సంపాతము గావున).

జ్యోతిశ్శాస్త్రములో దక్షిణాత్యులు వింశోత్తరీ దశా విశేషమున కృత్తికతో ప్రారంభించినట్లు ఉత్తరాత్యులు అష్టోత్తరీ నామన దశా విశేషమున ఆర్ద్రతో ప్రారంభింతురు.

పై రెండు హేతువుల వలన ఆర్ద్ర ప్రథమ నక్షత్రమైన కాలమే పై మంత్రము నందుదహరింపబడెను. మరోవిధంగా చెప్పాలంటే ఆర్ద్రలో 'మహావిషువత్తు' సంభవించిన కాలం కుత్సుడిది. దీనిని శిలా శాసనం వంటి మరొక మంత్రం ద్వారా నిరూపించి స్థిరపరిచారు వాసిష్ఠ గణపతులు. అది:

"సుషుప్వాంస ఋభవస్తదపృచ్ఛత
అగోహ్యక ఇదం నో అబూబుధత్।
శ్వానం వస్తో బోధయితార మబ్రవీ
త్సంవత్సర ఇదమద్యా వ్యఖ్యత ॥

(ఋ.సం. 1.161.13, దీర్ఘతమాః)

దీర్ఘతముడను ఋషి ఈ మంత్ర మందు 'శ్వా' లేదా శ్వానమును నక్షత్రమున సూర్యుడు ప్రవేశించి నప్పుడు హేమంత శిశిర ఋతువుల మాంద్యం తొలగి వసంత సంపాత మగునని చెప్పెను. ఆర్ద్రా పునర్వసులకు నడుమ నుండి ఈ నక్షత్రం ఆర్ద్రకు సమీపంలో ఉంటుంది.

దీనిని వ్యాధ నక్షత్రమంటారు. దశమ మండలములో పితృమేధ ప్రసక్తి యందు యమునికి రెండుశ్వానములు చెప్పబడెను. వానిలో ఒకటి ఈ మంత్ర మందు పేర్కొనబడినదై పాశ్చాత్యులచే చెప్పబడు 'క్యానిస్ మేజర్' అగును. రెండవది 'క్యానిస్ మైనర్' అగును.

క్యాన్ శబ్దము శ్వాన్ శబ్దమునకు పర్యాయ పదము. శ్వాస నక్షత్రము వ్యాధ నక్షత్రమై నందున ఆర్ద్రకు భిన్నము కాదు. మృగవ్యాధమే రుద్రమని ఐతరేయ బ్రాహ్మణము నందు వచింపబడెను.

అందువలన రుద్రుడు దేవత గాగల ఆర్ద్రా నక్షత్రమే శ్వానము. ఈ రెండును వేర్వేరు నక్షత్రములై నప్పటికిని శ్వా నక్షత్రము ఆర్ద్రకు తరువాత దనవలెనుగాని మృగశిరాంతి కము గాదు. (నక్షత్ర మండలంలో 'ORION'నక్షత్ర మండలంలో ఆర్ద్ర ఉంది. ఈ ఓరియన్ సు 'క్యానిస్ మేజర్' అనిపిలుస్తారు. దీనికి దిగువగా పునర్వసు నక్షత్రానికి పైగా గొప్ప కాంతితో మెరిసే సిరియస్ నక్షత్రం కనిపిస్తుంది. ఇది భూమికి రెండవ అతి దగ్గరి నక్షత్రం. సుమారు 4.7 కాంతి సంవత్సరాల దూరం ఉంది. ఇది 'క్యానిస్ మైనర్'లో ఉంది. ఈ రెండు నక్షత్రాలలో మొదటి దాన్ని పై మంత్రంలో ఉదహరించారు).

పై నుదహరింపబడిన కుత్స, దీర్ఘ తమస్సుల మంత్రాల వల్ల వారి కాలంలో 'మహావిషువత్తు' ఆర్ద్రా నక్షత్రంలో సంభవించిందని ఋజు వయ్యింది. ఋగ్వేదం 1-123-9, 1-112-11లలో దీర్ఘతముని పుత్రుడైన కక్షీవంతుడును, కుత్సుడును ఒకరినొకరు ధరించుకున్నారు. అందువలన కుత్స దీర్ఘతములు సమకాలికులు.

ఈ కుత్సుడే పాండవ మధ్యముడైన అర్జునుడని అనేక ఋగ్వేద సూక్తముల ద్వారా నిరూపించారు వాసిష్ఠ గణపతులు. కాబట్టి పాండవుల కాలంలో 'మహావిషువత్తు' ఆర్ద్రలో సంభవించిందని తెలుస్తోంది, లేదా ఆర్ద్రలో 'మహావిషువత్తు' సంభవించిన కాలం పాండవులది.

– సశేషం

దారిద్ర్యమోచనస్తోత్రమ్

లక్ష్మీ అష్టోత్తరశతనామాలు

విద్యావారిధి, అద్వైతసిద్ధి రత్నాకర
డా గోడా వేంకటేశ్వర శాస్త్రి

'దారిద్ర్యమోచన స్తోత్రమ్' (దరిద్రాలను తొలగించే స్తోత్రం) గా పేరుగాంచిన శ్రీమహాలక్ష్మీ అష్టోత్తరశత (108) నామాలు ప్రాచుర్యం పొందాయి. ఆ నామాలను వ్యాఖ్యానం వరుసగా తెలుసుకుందాం. పార్వతి దేవికి ఈశ్వరుడు ఉపదేశించిన దివ్య నామాలివి. సర్వైశ్వర్యకరం, మహాభాగ్యప్రదాయకం, సర్వపాపప్రణాశనం అనిచెప్పబడిన ఈ నామాలను స్తోత్ర రూపంగానూ, నామావళిగానూ వినియోగించి మహాలక్ష్మిని అర్చిస్తారు. ప్రతిరోజు దీనిని పఠించడం వల్ల సర్వ దారిద్ర్యాలూ నశించి, అన్ని ఐశ్వర్యాలూ లభిస్తాయి. ప్రతి శుక్రవారం నూరు మార్లు చొప్పున సంవత్సరకాలం చదివితే కుబేరుని వంటి ధనవంతుడవుతాడు.

సర్వకారిణి అయిన ఆదిశక్తిని మహాలక్ష్మిగా దర్శించి, ఆ దేవీ లక్షణాలను, మహిమలను నామాలుగా ఈ స్తోత్రం అందిస్తోంది. దేవీగుణాలే నామాలుగా ప్రకటితమైన దివ్యస్తోత్రమిది.

ధ్యానమ్:

వన్దే పద్మకరాం ప్రసన్నవదనాం
సౌభాగ్యదాం భాగ్యదాం
హస్తాభ్యామభయప్రదాం
మణిగణైర్నానావిధైర్భూషితామ్,
భక్తాభీష్ట ఫలప్రదాం
హరిహరబ్రహ్మాదిభిః సేవితాం
పార్శ్వేపంకజ శంఖపద్మని
ధిభిర్యుక్తాం సదాశక్తిభిః ॥

పద్మములను చేతులందు ధరించి, ప్రసన్న వదనముతో, అభయ ప్రదమైన హస్తములతో, వివిధ రత్నముల నలంకరించుకొని భక్తులనుభీష్ట ఫలములనిచ్చుచూ, హరిహర బ్రహ్మాదుల చేత సేవితులై, ఇరుప్రక్కల శంఖ పద్మాది నిధులతో భక్తులతో కొలువుతీరి సౌభాగ్యములనూ, భాగ్యములనూ ప్రసాదించు మహాలక్ష్మికి నమస్కారము.

సరసిజనయనే సరోజహస్తే
ధవళతమాంశుక గన్ధమాల్యశోభే।
భగవతి హరివల్లభే మనోజ్ఞే
త్రిభువన భూతికరి! ప్రసీదమహ్యమ్ ॥

పద్మములవంటి కన్నులు కల తల్లీ! పద్మహస్తా! తెల్లని వస్త్రములు ధరించి, గంధముచే, మాలలచే ప్రకాశించు భగవతీ! విష్ణుప్రియా! మనోజ్ఞా! త్రిభువనములకు ఐశ్వము లిచ్చు లక్ష్మీ! నన్ను అనుగ్రహించు.

– ఈవిధంగా ధ్యానించి, శ్రీలక్ష్మీ అష్టోత్తర శతనామాలను పఠించాలి.

1. **ప్రకృతిం వికృతిం విద్యాం**
   సర్వభూతహిత ప్రదామ్।
   శ్రద్ధాం విభూతిం సురభిం నమామి
   పరమాత్మికామ్ ॥

. **ప్రకృత్యై నమః**

'ప్రకృతి' అనగా 'కారణం' అని అర్థం.

'ఫలానాదానికి కారణం' అని నిర్దేశించాక, 'కారణం' అని మాత్రమే చెప్పడం వల్లనే 'సకల జగత్తునకు కారణమ'ని స్పష్టమౌతుంది. దీనినే వేదం 'యతోహ ఇమానిభూతాని జాయంతే' (తైత్తరీయ ఉపనిషత్తు 3 - 1) చెప్తోంది.

'దేని నుండి ఈ జగత్తు కలుగుతున్నదో - ఆ పరాశక్తి - ప్రకృతి'.

తాను అనాదియై సర్వపదార్థాలకు కారణమవుతోంది. తనకు మరో కారణం లేదు. తాను సర్వదా బ్రహ్మమగు పరమాత్మను ఆశ్రయించి ఉంటోంది. సాంఖ్యులు ఈ తత్వమునే ''మూల

ఆలోచన సదాలోచనగా యుండుట తల్లి అనుగ్రహం వల్లనే ఏర్పడుతుంది.

ప్రకృతి'' అంటారు. పంచభూతాలు, ప్రపంచంలో ఉన్న సమస్త ద్రవ్యాలు, రూపరసాది గుణాలు... అన్నీ ఈ ప్రకృతి నుండే కలుగుతాయి.

2. వికృత్యై నమః

'వికృతి' అంటే 'కార్యం' అని అర్థం. కారణమూ ఆమే. కార్యమూ ఆమే.

3. విద్యాయై నమః

సర్వవిద్యల స్వరూపము మహాలక్ష్మి గనుక ఆమె పేరు 'విద్య'. 'తెలియజేసేది' అని అర్థం. లౌకిక విద్యలే కాక, పరమ సత్యాన్ని (పరమాత్మను) తెలియజేసే బ్రహ్మ విద్య కూడా లక్ష్మీ స్వరూపమే.

ఆలోచన సదాలోచనగా యుండుట తల్లి అనుగ్రహం వల్లనే ఏర్పడుతుంది. అందుకే గాయత్రీ మంత్రంలో ''**ధియో యోనః ప్రచోదయాత్**'' (మీ

''విద్వాన్ - జపేత్''

త్రికాలం యో జపే ద్విద్వాన్, షణ్మాసం విజితేన్ద్రియః।
దారిద్ర్య ధ్వంసనం కృత్వా, సర్వ మాప్నోత్యయత్నతః ॥

తాత్పర్యం: లక్ష్మీ అష్టోత్తరాన్ని - మూడు పూటలా, ఆరు నెలల పాటు, యింద్రియాలను జయించగలడు. అతడి దారిద్ర్యమంతా ధ్వంసమై, నెరవేరతాయి.

విశేషం: ఉపాసకుడు ఇక్కడ ఒక విషయాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించాలి. అదేమిటంటే ''విద్వాన్'' - అనే శబ్దం విద్వాన్ అనే మాటకి 'తెలిసినవాడు' అని అర్థం. ఏం తెలిసినవాడు అనే ప్రశ్నకి - ''అమ్మవారి యీ నూట ఎనిమిది నామాల యొక్క అర్థం స్పష్టంగా తెలిసినవాడు'' అనేదే వివరణ. కాబట్టి ఉపాసకుడు స్పష్టమైన అర్థజ్ఞానంతో ఈ నామాలను జపించాలి. జపం అనగా అర్థాన్ని భావిస్తూ పదే పదే ఉచ్చరించడం, అలా ప్రతిదినమూ మూడుపూటలా, ఆరు నెలల పాటు జపిస్తే, - నిస్సంశయంగా పైన చెప్పిన ఫలాన్ని పొందుతాడు.

జితేంద్రియుడవటమూ, అప్రయత్నంగా సర్వకార్యములు అనుకూలించడమూ - సామాన్య విషయాలు కాదుకదా! అందుకనే పై ఫలం కోరిన ఉపాసకుడు, పైన చెప్పిన దీక్ష పట్టబోయే ముందు, 'విద్వాన్' అనే అర్హతని సంపాదించాలి. తర్వాత జపించాలి.

''ధీమాన్ - పఠేత్''

భృగువారే శతం ధీమాన్, పఠేద్వత్సర మాత్రకమ్।
అష్టైశ్వర మవాప్నోతి కుబేర యివ భూతలే ॥

తాత్పర్యం: లక్ష్మీ అష్టోత్తరాన్ని ప్రతి శుక్రవారం నాడూ వందసార్లు, ఒక్క ఏడాది పాటు పఠించిన బుద్ధిమంతుడు, భూలోకమందు కుబేరుడిగా అష్టైశ్వర్యాలను పొందగలడు.

విశేషం: ఇక్కడ కూడా ఉపాసకుడు జాగ్రత్తగా ఒక విషయం గమనించాలి. అది ''ధీమాన్'' - అనే శబ్దం ధీమాన్ అనగా బుద్ధిమంతుడు. కాబట్టి, ఉపాసకుడు నిశ్చలమైన బుద్ధితో, శ్రద్ధగా పఠించాలి అని దీని అర్థం.

పఠనం అంటే - స్పష్టంగా, అక్షరాలు అర్థమయ్యేటట్లుగా చదవడం. శ్రద్ధ, బుద్ధికుదురు ఎంత కుదిరితే, ఫలితం అంత వస్తుంది అని సారాంశం.

వందసార్లు పఠనం పూర్తి అయ్యేంతవరకు, బుద్ధి దేనిమీదకీ ప్రసరించకుండా, ఏకాగ్రంగా ఉంచగలిగితే - పైన చెప్పిన ఫలితం తప్పకుండా వస్తుంది. బుద్ధి కుదురులేక, మనస్సు, అనేక విషయాల మీదికి పరిగెడుతూ, మొక్కుబడిగా దీక్ష పూర్తిచేసి ''కుబేరుణ్ణి కాలేదే!'' అని అంటే కుదరు. కాబట్టి ఉపాసకుడు ఈ విషయం గుర్తుంచుకోవాలి.

- సువర్చలా సుందర్

బుద్ధి వృత్తులను ప్రేరేపించుగాక) అని ప్రార్థింపబడింది.

'విద్య' అంటే 'మంత్రం' అని అర్థం. మంత్రానికీ, దైవానికీ అభేదం, కాబట్టి మహాలక్ష్మినే 'విద్య' అన్నారు.

4. సర్వభూత హితప్రదాయై నమః

సమస్త ప్రాణికోటికి హితమును కలిగించే తల్లి – సర్వభూత హితప్రధా.

సృష్టిలో ప్రతి జీవి యొక్క పాలక పోషకాలు నిర్వహించే తల్లి. ఆమె వల్లనే సూర్యచంద్రాదులు, నదీనదాలు, ఆహారాదులు లభ్యమౌతున్నాయి.

వేదాలు, పురాణాలు, ఇతిహాసాలు మొదలైన వాటినిచ్చి, ఆ సదుపదేశాల వలన హితశాసనాలు చేసే తల్లి. అందుకే పై వాఙ్మయానికి 'శాస్త్రాలు' అని పేరు. 'శాస్త్రత్వం హితశాసనాత్' అనే వ్యుత్పత్తి కూడా పై విషయాలనే తెలుపుతుంది.

5. శ్రద్ధాయై నమః

'శ్రద్ధ' అనగా మనం తీసుకున్న పనియందు చూపవలసిన భావన. శ్రద్ధ వలనే ప్రతి పనీ ఫలదాయకమవుతుంది. ''శ్రద్ధస్వ సోమ్య'' అని శ్రద్ధాసూక్తమను పేర ఋగ్వేదమందొక సూక్తం శ్రద్ధ యొక్క ఆవశ్యకతను చెబుతుంది.

భవానీ శంకరౌవందే శ్రద్ధా విశ్వాస రూపిణా।
యభ్యాంవినా నపశ్యంతి సిద్ధాః స్వాంతస్థ మీశ్వరమ్॥

సిద్ధులు శ్రద్ధా విన్యాసాల చేతనే అంతరంగంలోని పరమాత్మను దర్శిస్తారు. కాబట్టి ఆ శ్రద్ధను 'పార్వతీ దేవి'గా, 'విశ్వాసాన్ని' శంకరునిగా భావించి, తులసీదాసు స్తుతించాడు. పార్వతీ పరమేశ్వరులు లక్ష్మీనారాయణులు ఒకే ప్రకృతీ పురుషతత్వాన్ని తెలియజేసే దైవాలు. కాబట్టి పరాశక్తి 'శ్రద్ధా స్వరూపిణి'.

స్వధర్మ నిర్వహణమే 'శ్రద్ధ' అని పురాణ నిర్వచనం.

6. విభూత్యై నమః

'విభూతి' అంటే 'ఐశ్వర్యం' అని అర్థం.

''విభూతిర్భూతిరైశ్వర్య మణిమాదిక మష్టధా'' – అని అమరకోశం, ఈ ఐశ్వర్యాలు – 8 విధాలు. అవి :

అణిమా మహిమా చైవ గరిమా లఘిమాతథా।
ప్రాప్తిః ప్రాకామ్య మీశిత్వం వశిత్వం చాష్టసిద్ధయశ॥

'శ్రద్ధ' అనగా మనం తీసుకున్న పనియందు చూపవలసిన భావన. శ్రద్ధ వలనే ప్రతి పనీ ఫలదాయకమవుతుంది.

అత్యంత సూక్ష్మమైన ఆకారాన్ని పొందడానికి 'అణిమా' అని పేరు. అతి పెద్ద రూపాన్ని ధరించడానికి 'మహిమా' అని పేరు. ఎవరూ మోయలేనంత బరువుగా మారడాన్ని 'గరిమా' అని అంటారు.

అతి తేలికగా దూదిలా, గాలిలో ఎగిరిపోగలిగిన పరిస్థితిని పొందడాన్ని 'లఘిమా' అంటారు. దేశ విదేశాలకు సంకల్ప మాత్రం చేత పోగలగడం 'ప్రాప్తి'. తలచిన వస్తువుల్ని పొందగలగడం 'ప్రాకామ్యం'. తక్కిన వారిపై అధికారం చేసే శక్తి 'ఈశిత్వం'. అందరినీ తాను తలచినట్లు ప్రవర్తింపజేయడం 'వశిత్వం'.

ఈ అష్టసిద్ధులు, అష్ట ఐశ్వర్యములు, యోగులకు, సిద్ధులకు అమ్మ అనుగ్రహం వల్లనే కలుగుతాయి. ఆ ఐశ్వర్యాలూ అమ్మ రూపాలే.

ప్రపంచంలో కనబడే విశిష్ట శక్తులనే ఆదిశక్తిరూపాలే. ఆ ఆదిశక్తి పరమాత్ముని శక్తి. ఆ శక్తి అంశాలే జీవకోటిలో ఐశ్వర్యంగా కనిపిస్తాయి.

యద్యద్విభూతి మత్సర్వం శ్రీమదూర్జిత మేవవా।
తత్తదేవావగచ్ఛత్వం మమతేజోంశ సంభవమ్॥

(భగవద్గీత)

''సృష్టిలో ఐశ్వర్యవంతమై, పరాక్రమవంతమైన ప్రతి వస్తువూ నాయొక్క ''తేజోంశసంభమ – అదే నా విభూతి'' – అని శ్రీకృష్ణపరమాత్మ వచనం.

ఆ స్వామివారి తేజము, శక్తి – అమ్మ. కాబట్టి 'విభూతి' అమ్మ పేరు.

7. సురభ్యైనమః

'సురభి' అంటే దివ్యధేనువు – గోమాత. ఈ తల్లి నుండి గోశక్తి సముద్భవమయ్యింది. పాలు, పాల సంబంధమైన వస్తువులు గోవు యాదులు కూడా, యజ్ఞ ద్రవ్యాలుగా, పోషకాలుగా మనల్ని ఆదుకుంటు న్నాయి. గోమాత ప్రసాదించే వరాలివి. కాబట్టి గోవుల్లో లక్ష్మీదేవిని దర్శించి, పూజించడం మన ఆచారం.

గవామధిష్ఠాతృదేవీ గవామాద్యా గవాం ప్రసూః।
గవాః ప్రధానా సురభిర్గోలోకే సా సముద్భవా॥

''గోవులకు అధిష్ఠాతృదేవి, గోవులకు ఆద్యురాలు, గోవులకన్న తల్లి, గోవులలోకెల్లా ప్రధానురాలు సురభీ దేవి. గోలోకంలో ప్రథమంగా ఆవిర్భవించిన దేవీ రూపమిది.'' ✧

వాగ్గేయ వైభవం

నాటరాగం – ఆదితాళం.

పల్లవి:

స్వామినాథ! పరిపాలయాశు
మాం–స్వప్రకాశ–
వల్లీశ! గురుగుహ! దేవసేనేశ!

అనుపల్లవి:

కామజనక భారతీశ సేవిత!
కార్తికేయ! నారదాది భావిత!
వామదేవ పార్వతీసుకుమార!
వారిజాస్త్ర సమ్మోహితాకార!

మధ్యమకాల సాహిత్యం

కామితార్థ వితరణనిపుణతరణ!
కావ్యనాటకాలంకార భరణ!
భూమి జలాగ్ని వాయు గగన కిరణ!
బోధరూప నిత్యానంద కరణ!

ఇది శ్రీ ముత్తుస్వామి దీక్షితులు రచించిన కీర్తన.

సుబ్రహ్మణ్యుని అనుగ్రహంచేత కవితాశక్తిని, సంగీతశక్తిని గడించిన దీక్షితులవారు, ఆ స్వామినామమైన ''గురుగుహ'' నామాన్నే ప్రతికృతిలోనూ 'ముద్ర'గా వాడారు.

సుబ్రహ్మణ్యునిపై అధిక కృతులు రచించినది దీక్షితులవారే.

''ఓ స్వామినాథా! స్వయంగా ప్రకాశించే దైవమా! వేగమే నన్ను పరిపాలించుము.

వల్లీ దేవసేనలకు ప్రభువైన గురుగుహ స్వరూపా!

విష్ణు, బ్రహ్మలచేత సేవింపబడే కార్తికేయా!

(కృతికా నక్షత్రాన, షట్ కృత్తికలకు జన్మించుటచే) కార్తికేయ నామంకలవాడా! శివ పార్వతుల కుమారా!

కావ్యనాటకాలంకారాదులను ఆభరణాలుగా ధరించినవాడా!

పంచభూతరూపాన ప్రకాశించువాడా! జ్ఞానరూపంగా నిత్యానందాన్ని కలిగించువాడా!

నన్ను వేగమే పరిపాలించుము''

'నాట' రాగంతో కూర్చబడిన ఈ కీర్తనలో ''నాటకాలంకార'' అనే శబ్దంతో రాగనామాన్ని ఇమడ్చడం ఒక ప్రతిభ.

సంగీతపరంగానూ, సాహిత్య పరంగానూ ఎన్నో ప్రత్యేకతలున్న కృతులు దీక్షితులవారివి. ✧

మాసఫలాలు

(దోష నివారణకు పరిష్కారాలతో)

	గు శ		
	డిసెంబర్ 1999		రా
కే కు			చ
	ర	శు బు	

శ్రీమతి వి.బి.ఎల్. రాజేశ్వరి ఎం.ఎ

(డిసెంబర్ 1999)

మేషం

(అశ్వని, భరణి, కృత్తిక ప్రథమ పాదం)

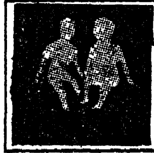
ఈమాసం వీరికి అనుకూలమైనది. భూసంబంధమైన విషయములలో ధనలాభ, మనోసంతోషం కలుగును. నూతన వస్త్ర లాభముకలుగును. ధైర్యసాహసములు అధికంగా ప్రదర్శిస్తారు. వృత్తి వ్యాపారాలందు లాభము కలుగును. 15వ తారీకు వరకు కుటుంబంలో సంతానానికి మీకు కొద్దిగా అనారోగ్యం కలుగును. ఉద్యోగస్థులకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యే అవకాశం కలదు. 16వ తారీకు నుండి సంతానముయొక్క విద్యా, ఆరోగ్య ములు బాగుంటాయి. - ఆదిత్య హృదయం చదువుకోవాలి.

వృషభం

(కృత్తిక - 2,3,4; రోహిణి, మృగ - 1,2)

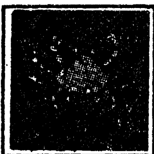
ఈనెలలో వీరికి కుటుంబ వినోదములు, ఖర్చులు, ప్రయాణాలు అధికము. వీరి ఆరోగ్యము కూడ జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. వాహన ప్రయాణాలు జాగ్రత్త. నూతన వస్త్ర లాభం కలదు. మృగశిర 1,2 పాదములు వారు ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. మీరు అనుకున్న పనులన్నీ సానుకూలం అవుతాయి. కళాకారులకు అంత అనుకూలమైన రోజులు కావు. అధిక ధనవ్యయం అవుతుంది. తల్లికి అనారోగ్యం దురుసుతనంతో ప్రవర్తిస్తారు. జాగ్రత్తగా ఉండవలెను. మీరు కూడ ప్రతిరోజు ఆదిత్య హృదయము చదువుకోవలెను.

మిథునం :

(మృగ - 3,4; ఆర్ద్ర - పునర్వసు - 2,3,4)

సంతానము యొక్క ఆరోగ్యము బాగుండును. విద్యా విషయము కూడా బాగుండును. వీరి స్థిరాస్థుల విషయములలో కొద్దిగా ఆందోళన కలుగుతుంది. చేయవలసిన పనులు, చేయగలిగిన పనులు కూడ కావు. సోదరులతో విరోధము. విపరీతమైన ఖర్చులు అగును. మిత్రుల వలన కూడా అధిక ధన వ్యయం జరుగుతుంది. ఆరోగ్య విషయంలో కూడ జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఉద్యోగంలో మాత్రం ఉన్నతస్థితి, అధికారుల మన్నన కలుగుతుంది. ఎంత ఖర్చయిననూ ఆదాయం బాగానే ఉంటుంది. శస్త్ర చికిత్స జరిగే అవకాశాలు కూడా కలవు. జాగ్రత్త. డాక్టర్స్‌కు మంచి కాలము. కళాకారులకు చెప్పుకోదగ్గ మాసం కాదు. కుజ, శని, రవిశుక్రులకు జపాదులను చేయించుకోవాలి.

కర్కాటకం

(పున - 4; పుష్యమి : ఆశ్రేష)

వీరికి వృత్తి ఉద్యోగ వ్యాపారాలలో అభివృద్ధి కలుగును. అధిక ధనలాభము కలదు. నూతన వస్త్రలాభము ప్రథమంలో ధనం నిల్వ చేస్తారు. నెలాఖరుకు పూర్తిగా ఖర్చవుతుంది. అనుకున్నపనులు చేస్తారు. విద్యార్థులకు మంచి కాలము. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. ఉద్యోగస్థులకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యే అవకాశం కలదు. మిత్రులు కూడా శత్రువులుగా మారే కాలం ఇది. తల్లిదండ్రులు, భార్యాపిల్లలు ఆరోగ్యం, సఖ్యత బాగుంటుంది. సంతానవిషయంలో అనుకున్న పనులు చేస్తారు. (వివాహాది విషయములు) ఇంజనీర్స్, డాక్టర్స్, కళాకారులకు (సినీరంగం) మంచి కాలము.

సింహం :

(మఖ; పుబ్బ; ఉత్తర - 1)

సంతానానికి మంచి యోగకాలము. ఆరోగ్య విద్యావివాహ, ఉద్యోగ విషయములలో అనుకూలంగా ఉంటుంది. తల్లికి అనారోగ్యము. ధనలాభం కలుగుతుంది. చేసే పనులన్నింటిలోను ఆటంకాలు కలుగుతాయి. నెలాఖరులో శుభ కార్యములు జరుగును. స్నేహితులతో బంధువులతో, సంతానంతో ఆనందంగా గడుపుతారు. నెలాఖరులో అనుకున్న పనులు చేయగలరు. స్థిరాస్థుల విషయంలో కొద్దిగా ఆందోళన, ఆటంకములు కలుగుతాయి. నెలాఖరులో అన్ని సమస్యలు సర్దుబాటు అవుతాయి. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. వీరు కుజ జపం, కేతు జపం చేయించుకుంటే మంచిది.

కన్య

(ఉత్తర - 2,3,4; హస్త; చిత్త - 1,2)

ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు ఫలించును. ప్రయాణాలు లాభించును గొప్పవారితో స్నేహం కలుగుతుంది. నూతన వ్యవహారాలు లాభిస్తాయి. సంఘంలో గుర్తింపు కలుగుతుంది. ఈ సంవత్సరం ప్రారంభంలో మొదలుపెట్టిన నూతన వృత్తులలో అనుకూల్యత ప్రారంభమవుతుంది. మీ మాట చెల్లుబాటు అవుతుంది. సంతాన విషయంలో శుభకార్యాలు జరుగుతాయి. నెలాఖరులో బంధుమిత్రులతో కలయిక, విందులు,

వినోదాలు జరుగుతాయి. మాతామహుని నుండి వచ్చు (తల్లి యొక్క తండ్రి) ఆస్థి, ఇతర వ్యవహారములు చక్కబడు కాలము. స్థిరాస్థుల విషయంలో అనేక ఇబ్బందులు కలుగుతాయి, తరువాత సానుకూలమవుతాయి. కుజశనులకు జపాలు చేయించుకోవటం చాలా ముఖ్యం. వాహనప్రయాణాలలో జాగ్రత్త అవసరం.

తుల

(చిత్త – 3,4; స్వాతి; విశాఖ –1,2,3)

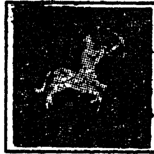
ఆస్థి వ్యవహారాలన్నీ అనుకూలంగా ఉండే రోజులు మీమాట చెల్లుబాటు అయ్యేకాలం. నూతనగృహ నిర్మాణం చేయాలనే సంకల్పం కలుగుతుంది. ప్రారంభిస్తారుకూడా. ఉద్యోగస్థులకు ప్రమోషన్లు, ట్రాన్సఫర్స్ కలవు. అనుకోనివిధంగా ధనం చేతికి వస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో అభివృద్ధి కలుగుతుంది సోదర, మిత్రుల సహకారం ఉంటుంది. ఇంటిలో శుభకార్యముల ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. అనుకూలిస్తాయి. భర్తకు, (భార్యకు) అనారోగ్యము కలిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి. నెలాఖరులో అనుకున్న పనులన్నీ చేయగలుగుతారు. విద్యార్థులు మంచి ఫలితాలు పొందుతారు. వ్యాపారస్థులకు అధిక ధనవ్యయం. కొత్త స్థిరాస్తులను కొనుగోలు చేస్తారు.

వృశ్చికం

(విశాఖ – 4; అనురాధ; జ్యేష్ఠ)

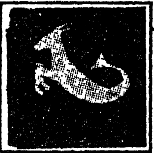
ఆరోగ్యము చక్కగా ఉంటుంది. లాటరీ పొందే అవకాశం కలదు. చేయదలచుకున్న పనులు త్వరగా చేస్తారు. అధికధనలాభం. ఉద్యోగవృత్తి వ్యాపారాలలో విజయం కలుగుతుంది. పెద్దవారు, అధికారులు, గొప్పవారితో పరిచయాలు కలిగి లాభం పొందుతారు. జీవనం సుఖంగా సాగుతుంది అన్ని రంగాలవారికి బాధలు తొలగి లాభాలు పొందుతారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులకు స్థానచలనము. నెలాఖరులో శుభకార్యాలు జరుగును. కుటుంబంలో ఆనందం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మంచి గుర్తింపు కలుగుతుంది, మొదటివారం గడచిన తరువాత, చేయదలచిన పనులను ధైర్యసాహసాలతో ఎదుర్కొని విజయం పొందుతారు. ధనవ్యయం మాత్రం అధికంగా ఉంటుంది. భార్య (భర్తకు) కు కొద్దిగా అనారోగ్యం.

ధనుస్సు

(మూల; పూ.షా; ఉ.షా,–1)

ఈ మాసం అనుకూలమైనది. నెలమొదట్లో అధిక ధన వ్యయం, జాయింట్ వ్యాపారస్థులకు వివాదాలు జరుగుతాయి. ఇంట్లో శుభకార్యాలు, దైవపూజలు జరుగుతాయి. తల్లిదండ్రులతో మైత్రి. దూరప్రయాణాలు చేస్తారు. నూతన వస్తులాభం కలుగుతుంది. స్వయం కృషితో అభివృద్ధి సాధిస్తారు. సోదరసౌఖ్యం. స్వల్పవిషయాలలో మాట పట్టింపు. ధనలాభం కూడ అధికంగానే వుంటుంది. భార్యభర్తలు అన్యోన్యంగా ఉంటారు. ప్రారంభంలో అనారోగ్యంగా ఉన్నను, ద్వితీయభాగంలో ఆరోగ్యం చక్కబడుతుంది. విద్యార్థులు పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులౌతారు.

మకరం

(ఉ.షా – 2,3,4; శ్రవ; ధని – 1,2)

స్థాన చలనం కలుగుతుంది. కుటుంబంలో మార్పులు కలుగుతాయి. సోదరులకు దూరంగా వెడతారు. కుటుంబ వ్యవహారాలలో ఆందోళన, అధిక శ్రమ, కలిగి, ధనంకూడా విపరీతంగా ఖర్చు అగుతుంది. స్థిరాస్తి ప్రమాదాలు, వాహన ప్రమాదాలు కలిగే అవకాశం ఉంది. శత్రుపీడ అధికంగా ఉంటుంది. వ్యవహారాలలో అనేక చిక్కులు కలుగుతాయి. భార్యవలన (భర్త) మానసిక అశాంతి కలుగుతుంది. చంద్రునికి, కుజునికి, శనికి జపాలు చేయించుకోవాలి. ధనవ్యయమేగాని, వృత్తి, ఉద్యోగ వ్యాపారాలకు భంగమేమి లేదు. ప్రయాణాల యందు చాలా జాగ్రత్త వహించాలి. ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. దైవచింతన చాలా అవసరం.

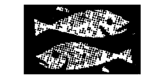

కుంభం

(ధని – 3,4; శత; పూ.భా – 1,2,3)

న్ని రంగాల వ్యాపారస్థులకు, వ్యవసాయదారులకు అనుకూలమైన రోజులు. సంఘంలో, కుటుంబంలో మీ పేరు ప్రఖ్యాతులు పెరుగుతాయి. మనస్సు ఆనందంగా ఉంటుంది. విందులు వినోదాలలో పాల్గొని ఆనందంగా ఉంటారు. నూతన వస్తుధనప్రాప్తి. శత్రువుపై విజయం సాధిస్తారు. దైవకార్యాలు చేస్తారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు స్థానచలనం. విద్యార్థులకు మంచి ఉత్తీర్ణత ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. విదేశీ వస్తు ధనలాభం కూడా కలిగే అవకాశం కలదు. వాహన సౌఖ్యం కలుగ గలదు. కళా రంగాలలోని వారికిచాలా మంచికాలం(సినీ వ్యాపారస్థులకుకూడా)

మీనం

(పూ.భా – 4; ఉ.భా; రేవతి)

వృత్తి వ్యాపారాలలో కలుగుతుంది. ఎంతటి పనినైనా అవలీలగా చేస్తారు. బంధుమిత్రులతో సఖ్యతగా ఉంటారు. ఆకస్మిక ధనలాభం కలుగుతుంది. నూతన వస్త్రలాభం. విందులు వినోదాల్లో పాల్గొంటారు. సాహసకార్యాలు చేసి విజయం సాధిస్తారు. భార్యవైపు బంధువులకు సహకారంగా ఉంటారు. ఇతరులను అణచిపెట్టవలెను అని భావించి భంగపడతారు. ఇందుచేత అధిక ధనవ్యయం జరుగుతుంది. భార్య (భర్త) అనారోగ్యంకలిగి, శస్త్రచికిత్సవరకు దారి తీయువచ్చు. కుజ, శని, శుక్రులకు జప దానాదులు చేయాలి.

మీ మీ జాతక గోచారములలో సందేహ ములు కలిగితే మా ''ఋషిపీఠం'' ద్వారా నివృత్తి చేసుకోగలరు.

(డిసెంబర్ 14
'సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి' సందర్భంగా)

కుండలినీపతి సుబ్రహ్మణ్యుడు

డా॥ జి.ఎల్.ఎన్.శాస్త్రి

తాత్త్విక దృక్పథాన్ననుసరించి ప్రతిజీవిలో ప్రధానంగా రెండు భాగాలుంటాయని చెప్పుకోవచ్చును. ఒకటి - ప్రజ్ఞ (CONSCIOUSNESS) రెండు - పదార్థము (MATTER). ఈ ప్రజ్ఞను పురుషుడు లేదా పరమేశ్వరుని తోను, పదార్థాన్ని ప్రకృతి లేదా పార్వతి తోను పోల్చిచెప్పటం భారతీయుల సంప్రదాయం. ఇవి రెండూ ప్రతి జీవిలోనూ పరస్పరాధార పరిపూరకాలు (COMPLIMENTARY COUNTER PARTS) ఈ రెంటినీ-నేను (BEING), నాది (BELONGING) గా అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందుకే ఈ రెంటినీ అనారీశ్వర తత్త్వంగా భారతీయులు దర్శించారు.

ప్రకృతి-పురుషులైన పార్వతీ పరమేశ్వరులను మనలో భౌతిక పదార్థానికి సంబంధించిన దేహం గాను-ఆ దేహాన్ని ధరించే 'దేహి' లేదా ప్రజ్ఞకు సంబంధించిన 'ఆత్మ' గాను సంకేతిస్తే- ఆ రెంటికీ మారుగా ఆ రెంటి సార భూతమై పుట్టే కుమారుణ్ణి కుమార స్వామితో సంకేతిస్తారు.

సుషుమ్నామార్గం

మనలో రస, రక్త, మాంస మేదో౽స్థి, మజ్జా, శుక్రాలనే సప్త ధాతువులున్నాయి. (TISSUES) ఇవి స్థూలమైన ధాతువులు. అన్ని ధాతువుల కంటె విలువైనది చివరిదైన శుక్రము. ఈ శుక్రము తరువాత గూడా కొన్ని ధాతువులుంటాయి. కాని, అవి స్థూలమైనవి కావు. వాటినే ఓజస్సు, భ్రాజస్సు. తేజస్సు, మొదలైన పేర్లతో పిలుస్తారు సంధ్యావందనంలో చెప్పే ''ఓజో౽సి, సహో౽సి, బలమసి, భ్రాజో౽సి, దేవానాం ధామ నామాసి, విశ్వమసి విశ్వాయుః, సర్వ మసిసర్వాయుః, అభిభూః ఓం'' అనే మంత్రం ఈ ధాతువులను గురించే చెబుతుంది. వీటిని సూక్ష్మమైన ధాతువులుగా చెప్పుకోవచ్చు.

పైన చెప్పిన సూక్ష్మధాతువుల్లో చివరిమెట్టు ''ఓం'' ''శుక్రం'' నుండి 'ఓం' దాకా జరిగే మార్పుల తాలూకు మెట్లు మనలో మూలాధార చక్రం నుండి సహస్రారం దాకా వెన్నెముక వెంబడి వున్న షట్చక్రమార్గంలో ఉంటాయి. దీనినే 'సుషుమ్నామార్గం' అంటారు. వెన్నెముకలోని వెన్నుపాము అనే దాంట్లో మూడు నాడులుంటాయి. ఒకటి పింగళానాడి, ఇది సూర్యాత్మకము (SOLAR). రెండవది ఇడానాడి, ఇది చంద్రాత్మకము (LUNAR), ఇక మూడవది సుషుమ్నా నాడి, ఇది అగ్నితత్త్వాత్మకము (FIREY FOR ILLUMINATVIE). ''లలితా సహస్రనామాల్లో ''మహాశక్తిః, కుండలినీ, బిసతంతుతనీయసీ' అన్నే నామాలు ఉంటాయి. 'మహాశక్తి సంపన్నమైన కుండలినీశక్తి యొక్క సుషుమ్నా మార్గము - తామరతూడు విరిస్తే వచ్చే సన్న నిదారం పోగులాగా వుంటుం'దని ఈ నామాలవరుసకు అర్థంగా కూడా చెప్పుకోవచ్చును.

జ్వరం పెరిగినకొద్దీ థర్మామీటరు క్రింది బల్బులో నుండి పాదరసం కేశనాళిక గొట్టం (CAPILLARY BORE)లోకి ఎలా ప్రాకుతుందో అలాగే యోగాభ్యాసంలో ఉపాసకుని సాధన పరిపక్వమవుతున్న కొద్దీ మూలాధారంవద్ద ఉన్న శుక్రధాతువు తేజస్సు, భ్రాజస్సు, మొదలైన సూక్ష్మతేజస్సులుగా మారుతూ ఈ సుషుమ్నా మార్గం ద్వారా సహస్రారం దాకా పైకి ఎక్కుతుంది.

కొన్ని జ్వర పరీక్షలలో వైద్యులు వెన్నెముక నుండి SPINAL FLUID తీస్తారు. అప్పుడు సరింజిలోకి ద్రవ రూపంలో ఒక fluid వస్తుంది. నిజానికది వెన్నెముకలో ద్రవరూపంలో ఉండదు. వెన్నెముకలోని సుషుమ్నా మార్గంలో తేజస్వంతంగా ఉంటుంది.

సూక్ష్మస్థితిలో ఉన్న నీటి యావిరి (SIEAM) వున్న రబ్బరు గొట్టంలోకి సిరింజి గుచ్చిలాగితే నీటియావిరిరాదు, దానిస్థూలస్థితిలో ఉండేనీళ్ళే వస్తాయి. అలా అన్నమాట! కాని ఈ SPINAL FLUID ను తప్పనిసరి అయితే తప్ప వీలైనంతవరకు తీయనీయకుండా

ఉండడమే మంచిది. ఆ FLUID ను తీయించే కొద్దీ తేజస్సు (ILLUMINATION), తెలివి (INTELLIGENCE) కూడా రాను రాను తగ్గిపోతాయి.

అగ్నిపుత్రుడు

శుక్రం అధోమార్గంపట్టి పురుషాంగం ద్వారా స్త్రీ గర్భంలో పడితే భౌతిక సంతానం కలుగుతుంది. కాని అదే శుక్రం ఊర్ధ్వమార్గం పట్టి మూలాధారం నుండి సహస్రారం దాకా ఉండే సుషుమ్నా మార్గంపడితే అదే మనిషికి తేజస్సు పుట్టి పెరుగుతుంది. అలా పుట్టి పెరిగే తేజస్సునే ''కుమారు''డంటారు. సుషుమ్నామార్గం అగ్నితత్త్వం కాబట్టి, అగ్నివల్ల ఆ కుమారుడు పుట్టి పెరుగుతాడనే దాన్ని సంకేతంగా పురాణాల్లో కుమారస్వామి అగ్ని పుత్రుడుగా చెప్పబడ్డాడు. అగ్నితత్త్వమైన సుషుమ్నలోని ఈ కుమారుణ్ణి అతి శుచివంతునిగా, పుణ్యమూర్తిగా గ్రహించాలి.

సర్పాకార దేవత

ఇక్కడ ఇంకో విషయం చెప్పుకోవడంకూడ చాలా సందర్భశుద్ధిగా ఉంటుంది. తాతనుండి తండ్రికి, తండ్రినుండి పుత్రునికి ఇలా ఒకతరం నుండి తర్వాతతరానికి శుక్రరూపంలో తేజస్సు వస్తుంది. శుక్రంలోని ఒక వీర్యకణాన్ని సూక్ష్మదర్శినిలో పరిశీలిస్తే అది చిన్న సర్పాకారంలో (SPERM TOZOVA) ఉంటుంది. తాత, తండ్రి, కొడుకుల తరాల్లో ఎక్కడన్నా ఈ శుక్రానికి అపచారం జరిగితే (అంటే - వ్యభిచారా దిదోషాలంటితే) ఆ వంశంలో చివరికి సర్పదోషం సంక్రమిస్తుంది. పిల్లలు పుట్టకపోవడమో, పుట్టిన పిల్లలు దక్కకపోవడమో, అవలక్షణాలతో పుట్టడమో, గర్భస్రావాలు జరగడమో, కడుపులో శిశువు మరణించటమో ఇందువల్ల జరుగుతుంది. అప్పుడు

సుబ్రహ్మణ్య స్వామిని ఆరాధిస్తే మరల దోషం కొంతవరకు పరిహారమవటానికి అవకాశం ఉంటుందనడం ఇందుకే! సుబ్రహ్మణ్య స్వామిని ఆరాధించడమంటే శుచిగా తన శుక్రాన్ని కాపాడుకోవడమన్నమాట!

(సు- అంటే మంచి బ్రహ్మణ్యుడు - అంటే వికాసము, తేజస్సు కలవాడని అర్థం కాబట్టి అగ్నిపుత్రునిగా పుణ్యమూర్తి, శుచిమంతుడు అయిన కుమారస్వామి ''సుబ్రహ్మణ్య స్వామి'' అని గూడా అంటారు. సర్పాకృతిలో ఉండే శుక్రకణ తేజస్సుకు సంబంధించిన వాడు కాబట్టి ఈ సుబ్రహ్మణ్య స్వామిని సర్పాకార దేవతగా ఆరాధిస్తారు.)

షణ్ముఖుడు

మూలాధార, మణిపూరక, స్వాధిష్ఠాన, అనాహత, విశుద్ధి, ఆజ్ఞాచక్రాలను షట్చక్రాలంటారు. పద్మాలు సూర్య తేజస్సు వల్ల వికసిస్తాయి. ఈ చక్రాలు గూడా సుషుమ్నామార్గంలో పైకి ఎక్కే శుక్రతేజస్సు స్పర్శ వల్ల వికస్తాయి. అందువలన ఈ చక్రాలను పద్మాలని గూడా అంటారు. పద్మంలోని మకరంద మాధుర్యగుణం ఎలాంటి ప్రేమ పూరితమైందో, స్త్రీ స్తన్యముగూడా అలాంటి సుధాపూరిత ప్రేమ తత్త్వాన్నే తెలియజేస్తుంది. ఆ సుధాస్తన్యాన్ని గ్రోలి శిశువు వెలుగొందుతూవృద్ధి చెందుతాడు.

అలాగే ''సుషుమ్నలోని శుక్ర తేజస్సనే కుమారుడు కూడా ఈ షట్పద్మ మాధుర్య స్తన్యాన్ని గ్రోలుతాడు.'' అని చెప్పటానికి షట్కృత్తికల దగ్గర క్షీరాన్ని తన ఆరుముఖాలతో (ముఖం అంటే సంస్కృతంలో నోరు అని అర్థం) గ్రోలి వెలుగొందుతూ వృద్ధి చెందుతాడని పురాణకథలో సంకేత పూర్వకంగా చెప్పబడింది. అందుకే కుమారస్వామిని కార్తికేయుడంటారు.

అంతేకాదు, ఈయన జన్మతిథి షష్ఠి (ఆరు ముఖాలకి ప్రతీకగా) అని చెప్పడం గూడా ఇందుకే! (సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి మనకి పండుగ రోజుగూడా!) ఆయనకు సంబంధించిన మంత్ర బీజాక్షరాలు గూడా ''శ, ర, వ, ణ, భ, వ'' అని ఆరుగూడా ఇందుకే!

జ్యోతిశ్శాస్త్ర సమన్వయం

మనలో భౌతిక పదార్థాలలో అత్యంత దృఢమైన పృథివీతత్త్వాన్ని మూలాధారచక్రం క్రమబద్ధం చేస్తుంది. అలాగే మణిపూరకం - జలతత్త్వాన్ని, స్వాధిష్ఠానం - అగ్ని తత్త్వాన్ని, అనాహతం - వాయుతత్త్వాన్ని, విశుద్ధి అకాశతత్త్వాన్ని. ఆజ్ఞ-మన స్తత్త్వాన్ని క్రమబద్ధం చేస్తాయి. అంటే మనలో భౌతికమైన బలం అంతటికీ మూలాధారం వద్ద స్విచ్ ఉంటుందని. అర్థం చేసుకోవాలి.

శిరస్సుపై బ్రహ్మరంధ్రంవద్ద స్విచ్ ఉంటుందని అర్థం చేసుకోవాలి.

శిరస్సుపై బ్రహ్మరంధ్రంవద్ద నుండి వెన్నెముక మార్గంలో రాశుల్ని న్యాసం చేస్తే-మేషం-శిరస్సును, వృషభం - ముఖాన్ని, మిథునం కంఠాన్ని, కర్కాటకం ఊపిరితిత్తులను, సింహం - హృదయాన్ని, కన్య చిన్న ప్రేవులను, తుల కట్టిప్రదేశాన్ని, వృశ్చికం జననేంద్రియ పురీషావయాలను తెలియజేస్తాయి. అంటే మేషం నుండి వృశ్చికం దాకా ఉండే రాశుల క్రమం మనలో శిరస్సునుంచి వెన్నెముకచివరి దాకా ఉండే మార్గాన్ని సూచిస్తుంది.

ఇదే విధంగా ఆశ్విని, భరణి నక్షత్రాలను గూడా న్యాసం చేస్తే ఈ వృశ్చికాంతానికి జ్యేష్ఠనక్షత్రం పూర్తవుతుంది. ఇంక మూలానక్షత్రం ధనుస్సు మొదట్లోకి వస్తుంది, ఆధారచక్రం గూడా ఈ మూలానక్షత్రం వద్దే ఉంటుంది. అందుకనే ఆధార చక్రాన్ని ''మూలాధారచక్రం'' అని గూడా అంటారు.

కుమారస్వామి-కుజుడు

జ్యోతిష శాస్త్రంలో గూడా కుజుడు (MARS) మన భౌతిక శక్తికి (Material Strength) కారకుడు. (సత్త్వంకుజోః-బృహజ్జాతకం) అంటే మనం తినే పదార్థాలన్నిటినీ సత్త్వం (శక్తి) గా మార్చటానికి కారకుడు. కుజుడన్న మాట. ''కు''- అంటే ''వక్ర'' లేదా ''వంకర,'' వలయం- అంటే వంకరగానున్న తలం కలిగినట్టిది. కాబట్టి భూమికి ''కువలయం'' అనే పేరుంది. ఈ కువలయం అంటే- భూమి పదార్థానికి, మనలో దేహానికి, రాశిచక్రంలో లగ్నానికి సంకేతం. చంద్రుడు - మనస్సుకు ('చంద్ర మా మనసోజాతః'- పురుషసూక్తం, లేదా 'మనస్తుహినగుః' -బృహజ్జాతకం) సూర్యుడు - ఆత్మకు (కాలాత్మాదిన కృత్ - బృహజ్జాతకం) సంకేతాలు పదార్థమంటే ప్రకృతి - అంటే.

పార్వతి కాబట్టి ''కు'' అంటే భూమికి ''జ'' - అంటే పుట్టినవాడు, అనగా భూమిపుత్రుడు లేదా పదార్థ పుత్రుడు లేదా ప్రకృతిపుత్రుడు లేదా పార్వతి పుత్రుడు అవుతాడు.

అందువలన 'కుజ' అంటే కుమారస్వామిగా అర్థం చెప్పుకోవాలి. మనం తిన్న ఆహార పదార్థాలను సత్త్వంగా (శక్తి) మారుస్తాడు-కాబట్టి ఈయన చేతిలో శక్తి ఆయుధం వుంటుందన్నారు- కనుకనే ఈ స్వామిని 'శక్తిధరుడు' అనడం జరిగింది అగ్నిపుత్రుడు కాబట్టి జఠరాగ్నికి కూడా ఈ కుమారుడనే కుజుడు అధిపతి. అందుకే జాతకంలో కుజుడు బలంగా వుంటే శక్తి, ఆకలి తిండి కూడా ఎక్కువ అని చెప్పవచ్చు.

ఆసాంతము-అంటే?

మనలో సుషుమ్నా మార్గం - శిరస్సువద్ద తలగలిగి క్రిందికి వ్రేలాడుతూ పూర్వం చెప్పిన వెన్నెముక చివర తోక కలిగిన ఒక పాములాగా - ఉంటుంది. అందుకనే వెన్నెముకలోగల ఈ మార్గాన్ని ''వెన్నుపాము'' అని గూడా అన్నారు కాబట్టి ''సర్పవాలం'' అంటే ఆధారచక్రం, అనీ ''శీర్ష'' మంటే సహస్రారం అనీ అర్థం. ఆధార, సహస్రారపద్మాల మొదటి అక్షరాలు కలుపుతూ వేరే ఒక క్రొత్త పదం పుట్టింది. అది ''ఆసాంతము'' (ఆ+స+అంతము) అంటే ఆధార చక్రం నుంచి సహస్రారం దాకా అని అర్థం.

యోగ విషయమంతా ఈ రెండు చక్రాల మధ్యనే ఉంది. ఏదైనా ఒక విషయం పూర్తిగా తెలుసునా? అనడానికి ''అసాంతము'' తెలుసునా అనడం సామాన్యమైపోయింది, (అమూలాగ్రం అన్నా ఇదే అర్థం. మూలం అంటే క్రిందవున్న మూలాధారం అనీ, అగ్రం- అంటే పైన ఉన్న సహస్రారం అనీ అర్థం.)

మూడున్నరచుట్లు?

ప్రతి మనిషిలో వెన్నుపాము

తలనుండి తోకవరకు గల మార్గాన్ని వ్యష్టి కుండలిని (Individuval Kundalini) అంటారు. దీని శక్తి ఎవరికైనా మూలా ధారంవద్ద (3 1/2) చుట్లు చుట్టుకొని నిద్రించే పాములాగా ఉంటుంది. (స్వపిషికులకుండే కుహరిణీ - సౌందర్య లహరి)

సాధనచేయనివానికి, చేసేవానికి కూడా ఈ కుండలినీ శక్తి ఉంటుంది. సాధన చేయనివానిలో మూలాధారం దగ్గర నిద్రిస్తూ ఉంటుంది. సాధనచేసే ఉపాసకునిలో అది మేల్కొని సుషుమ్నా మార్గాన్ని అనుసరించి సహస్రారాన్ని చేరడం జరుగుతుంది. (ఇంట్లో టి.వి. వున్నా : మేడమీద ఏరియల్ లేదా ఆంటినా వున్నా - ఉప యోగించుకొనే విధానం (OPRATION) తెలియకపోతే అవి ఎంత నిరుపయోగమో ఈ కుండ లినీ శక్తిని ఉద్బోధము చేయనపుడు గూడా అంతే ఉపయోగము.

ఇంక మూడున్నరచుట్ల మాటే మిటి? జీవపరిమాణంలో (Evolution మానవుడు ఖనిజ (Mineral) కక్ష్యను, వృక్ష (Plant) కక్ష్యను, జంతు (Animal) కక్ష్యను పూర్తిచేసి మానవ కక్ష్యలోకి అడుగుపెట్టినా ఈ మానవ కక్ష్యలో కలుగవలసిన సంస్కారము పూర్తిగా కలుగలేదు. అర్ధ భాగము మాత్రమే కలిగి యున్నది. అటుపైన జరగవలసిన అర్ధవృత్తభాగము ఉపాసనా లేదా యోగా భ్యాస సాధనవలన జరుగవలసి నదే - అని సూచించుటకు 1 + 1 + 1 + 1/2 = 3 1/2 చుట్లు అని చెప్పాడు.

మూలాధారము వద్దనున్న కుండ లినీశక్తి వలయా కారపుచుట్లు చుట్టు కొని ఉంటుంది. కాబట్టి దీనిని 'వల్లి' అన్నారు. ఈ వలయాల కుండలినీవల్లికి అధిపతి కుమారస్వామి అన్నారు. అందుకే పురాణాల్లో వల్లీ నాథునిగా కుమారస్వామిని సంకేతించారు. పుట్టినప్పటి నుండి దేవతల సేనకు (దేవసేన) నాయకుడై, రాక్షససంహారం చేస్తూ, వేరే ఇల్లు ఇల్లాలు ధ్యాస లేకుండా దేవసేనతో గడిపేవాడు కాబట్టి దేవసేనకు నాథుడుగా సంకేతించారు.

ఈ కుమారస్వామి మంచి వర్చస్సు (సుబ్రహ్మణ్యుడు) గల్గిన వాడు కాబట్టి సుబ్రహ్మణ్యునిగా కీర్తించారు. మూలా ధారం వద్దవున్న కుండలినీ 'శక్తి' సుషుమ్నా మార్గం ద్వారా షట్చక్రాలను ఛేదించుకుంటూ, చిట్టచివరకు సహ స్రారంలో వున్న 'శివుని' లో ఐక్యం చెందడమే ముక్తి. సందర్భ శుద్ధికై - శంకర భగవత్పాదుల ఈ క్రింది శ్లోకంతో ఈ వ్యాసం ముగిస్తాను..

శ్లో॥ మహీం మూలాధారే, కమపిమణిపూరే, హుతవహం
స్థితం స్వాధిష్ఠానే, హృదిమరుత, మాకాశముపరి,
మనోపి భ్రూమధ్యే, సకలమపి భిత్త్వాకులపథం,
సహస్రారే పద్మేసహ రహసిపత్యా విహరసే"

(సౌందర్యలహరి- 9 వ శ్లోకం)

ఓం తత్సత్

వచ్చే సంచికలో....

- ★ ఉచిత సంస్కృత బోధన.
- ★ ఉభయ భారతి - ధారావాహిక నవల ప్రారంభం.
- ★ మకర సంక్రాంతిపై ప్రత్యేక రచనలు.
- ★ ఆదిత్యుని మహిమ
- ★ అన్నం తినడం యజ్ఞం చేయడమే.
- ★ 'ఆరోగ్యపీఠం' - పాఠకుల ఆరోగ్యపరమైన సమస్యలకు డా॥ గాయత్రీదేవి సమాధానాలు.

ఇంకా ఎన్నో విశేషాలతో వచ్చే సంచిక - సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచిక.

నవరత్నాల ప్రభావం - 2

శ్రీమతి ఎ.బి.వి.యల్.రాజేశ్వరి యం.ఎ

అఖండ కాల స్వరూపుడైన భగవంతుడు తన అంశను ఖండకాల స్వరూపులైన గ్రహదేవతలయందు నిక్షిప్తం చేసాడని- ఆ గ్రహదేవతల్ని ప్రసన్నం చేసుకోవడానికి నవరత్నాలపాత్ర ఎలా ఉంటుందనీ - గతమాసం చర్చించుకున్నాం.

నవరత్నాలు	అధిపతులు
మాణిక్యము (కెంపు)	- రవి
ముత్యము	- చంద్రుడు
పగడము	- కుజుడు
మరకతము (పచ్చ)	- బుధుడు
పుష్యరాగము	- గురుడు
వజ్రము (రవ్వ)	- శుక్రుడు
నీలము	- శని
గోమేధికము	- రాహువు
వైఢూర్యము	- కేతువు

ఈ వరసలోనే గతమాసం కెంపు గురించి, దాని గుణదోషాల గురించీ, దాని ప్రయోజనాల గురించీ, దానిని ధరించే విధానాల గురించీ తెలుసుకున్నాం. ఈనెల ముత్యం, పగడం గురించి తెలుసుకుందాం.

ముత్యము

ముత్యములలో రకాలు

ఆకారము, పరిమాణము, రంగులేక కాంతిని బట్టి ముత్యములను మూడురకములుగా మన పూర్వులు అభివర్ణించారు. అవి సుతారము, ఆణి, సుపాణి.

ఏ విధమైన మలినము, మచ్చలు లేకుండా, మెరుస్తూకనపడే ముత్యము ''సుతారము''. ఖచ్చితమైన గుండ్రని ఆకారంలో ఉండి, కాంతిమంతముగా ఉండేది ''ఆణిముత్యము''. నిర్మలమైన కాంతితో తెల్లగా ఉండే ''సుపాణి''.

ముత్యములను - క్షీరాబ్ధి, హురుముంజ, కాకిపొది, ఇక్షుజము, అంబుపూస, నీరజము, మంజరి, గొగ్గి, చిప్పముత్యం, ఇలా అనేక పేర్లతో పిలుస్తూ ఉంటారు. ఈ పేర్లు ముత్యాలలోని వివిధ జాతులు కావచ్చు.

శాస్త్రాలు శోధించిన పూర్వులు, ముత్యాలు తొమ్మిది విధాలుగా తయారవుతున్నాయని చెప్పారు. 1) మేఘములలోను, 2) పాముల శిరస్సుల మీద, 3) వెదురు బొంగులలోను, 4) సముద్రంలోని కొన్ని రకాల పెద్ద చేపల శిరస్సులలోను, 5) ఏనుగు కుంభ స్థలములలోను, 6) చెఱకు గడల కణుపులలోను, 7) సముద్రతీర శంఖములలోను, 8) అడవి పందుల కోరలందు 9) ముత్యపు చిప్పల యందు - పుడతాయట.

1) దట్టంగా పట్టిన నల్లని మేఘములు, భయంకరంగా ఉరుములు మెరుపులతో ప్రళయ భీభత్సంగా వర్షం కురుస్తున్నపుడు వాటిలో కోడిగ్రుడ్డు ప్రమాణంతో కొన్ని ముత్యములు ప్రభవిస్తాయట. అవి భూమి మీద పడేలోపల అంతరిక్ష చారులైన దేవగంధర్వ, యక్ష కిన్నరాదులు నేర్పుగా సంగ్రహిస్తారట. మహాకాంతిమంతములైన ఆ ముత్యములు పరమశ్రేష్ఠములు, పరమశుభప్రదములు, అమృతసమానములు. ఇవి భూలోకవాసులకు దుర్లభములు.

2) గురివింద గింజ రంగులో ఎఱ్ఱగా ఉరిడే కొన్ని ముత్యములు, మహాసర్పాల శిరస్సుల పైన కెంపుల్లాగ పుడతాయి. ఇవి ధగధగలాడుతూ, సకల విషదోషాలను హరిస్తాయి. ఇవి కూడా దాదాపు దుర్లభమే. మంత్ర తంత్ర విద్యలు తెలిసిన అటవికులకు యివి లభించే అవకాశం ఉంది.

3) అడవులలో పెరిగే ఒక రకపు వెదురు చెట్లకణువులలో దొరికే కొన్ని ముత్యాలు, మినపగింజలంత ప్రమాణంలో, తళతళ లాడుతూ ఉంటాయి. వీటికి స్త్రీ వశీకరణ శక్తి ఉందంటారు. ఇవి కూడ కొందరు అటవికులు అప్పుడప్పుడు సంపాదించవచ్చు.

4) సముద్రంలో ఉండే కొన్ని పెద్దపెద్ద చేపల తలలపైన పుట్టే కొన్ని రకాల ముత్యాలున్నాయి. అవి వెండిలాగ, మల్లెపువ్వులాగా తెల్లగా ప్రకాశిస్తూ ఉంటాయి. వీటిని ధరిస్తే అగ్నిభయం ఉండదు.

5) పండిన ఉసిరికాయలాగ ఉన్న ఒక రకపు ముత్యం. ఏనుగు కుంభ స్థలంలో తయారౌతుందిట. ఇది సకల భోగ భాగ్యాలను కలగజేస్తుంది.

6) అడవులలో పెరిగే పెట్టి చెఱుకు గడల కణుపులలో కూడ ఒక రకమైన ముత్యం తయారౌతుంది. ఇవి ప్రియాళు ప్రేంకరణ పుష్పఛాయలో ఉంటాయి. ఇది రాజవశీకరణము.

7) పావురపు గ్రుడ్డు ప్రమాణంలో, తెల్లగా ప్రకాశించే కొన్ని ముత్యాలు సముద్ర తీర శంఖాలలో లభ్యమౌతాయి. సామాన్యంగా వీటిని మంత్రసాధకులు వశం చేసుకుంటూ ఉంటారు. ఎవరికీ అందనివ్వరు.

8) అడవి పందుల కోరల

మొదళ్ళలో పుట్టే కొన్ని రకాల ముత్యాలు రేగుపండు ప్రమాణంలో కుంకుమ పువ్వు లాగా ఎఱ్ఱగా ఉంటాయి. ఇవి ధైర్యసాహసాలను, సిరిసంపదలను కలిగిస్తాయి. అందుకే పూర్వపు రాజులు కొందరు వీటిని తమకిరీటాలలో ధరించేవారు.

9) సముద్రంలో ఉండే ఒకరకమైన చిప్పగనుల్లో ముత్యాలు తయారౌతాయి. వీటిలో మూడు రకాలున్నాయి. అవి 1) శృంగణము, 2) రావణము 3) తామ్రపర్ణము.

శృంగణ ముత్యాలు ఎఱ్ఱని రంగంలో ఉంటాయి. రావణ ముత్యాలు బంగారు రంగులో ఉంటాయి. తామ్రపర్ణ ముత్యాలు తెల్లరంగులో ఉంటాయంటారు. ఈ మూడు లోక వ్యవహారములలో జయప్రదమైనవి.

మరికొన్ని రకాల ముత్యాలు స్వాతికార్తెలో వర్షపు బిందువులు ఈ ముత్యపుచిప్పలలో పడటం చేత తయారౌతాయి. ఇవి పెద్దవిగా, చిన్నవిగా, జంటగా తయారౌతాయి.

లోపల కసరు లేకుండా మలిన రహితంగా ఉండి, బుడుపులు లేకుండా, అంచులు - వంపులు లేకుండా విశాలంగా ఉండి, అందులో పెద్ద వానచినుకు పడితే అది చంద్రకిరణం లాగా చల్లగా, ప్రకాశించే ముత్యమౌతుంది. దానిని ''అనర్ఘరత్న'' అనదగిన 'మహా మౌక్తికం' అని అంటారు.

ముత్యములలో దోషాలు

1) మూడుమూలలు గల ముత్యం 'దృశ్యం' అనే దోషంతో కూడినది.

2) ప్రక్క బాగాలలో గుంటలుంటే, 'పార్శ్వకృశం' అనే దోషం కల ముత్యం అవుతుంది.

3) మూడు పొరలుగా ఉంటే ''త్రిమూర్తులు'' అనే దోషం గల ముత్యం.

4) నల్లగా ఉండేది 'కాకపాణి' అనే దోషం గల ముత్యం.

5) అనేక బుడుపులతో ఉన్నది 'వికటపీఠం' అనే దోషం గల ముత్యం.

6) మాసి పోయినట్లుండి, కాంతిహీనంగా ఉంటే అది 'జఠరం' అనే దోషం గలిగినది.

7) చిక్కని రక్తవర్ణం కలిగినది ''అతి రక్తం'' అనే దోషం ఉన్న ముత్యం.

8) పొగచూరినట్లుండే రంగుగల ముత్యం ''ధూమాంశం'' అనే దోషం కలది.

9) ముత్యం మధ్యలో చేపకన్నులోలాగ చిన్నమచ్చఉంటే అది 'మత్స్యాక్షి' అనే దోషం కలది.

10) ముత్యపు చిప్ప యొక్క ధూళి ముత్యం యొక్క అంచుల్లో బిగుసుకుపోతే అది 'శుక్తికాస్పర్శము' అనే దోషం.

ఈ పది దోషాలతో ఉన్న ముత్యాలు ధరిస్తే అశుభము, దారిద్ర్యము సంభవిస్తాయి. అందుచేత పరీక్ష చేయించి, మంచి ముత్యాలు ధరించాలి.

ముత్యధారణ వలన ప్రయోజనాలు.

ముత్యమునకు అధిపతి చంద్రుడు అని తెలుసుకున్నాంగదా! అవి ధరిస్తే లాభమేమిటో తెలుసుకుందామామరి. రోహిణి, హస్త, శ్రవణం ఈ మూడు నక్షత్రాలకు అధిపతి చంద్రుడు. కాబట్టి ఈ మూడు నక్షత్రాలలో జన్మించినవారు ముత్యాన్ని ఉంగరాల్లో పొదిగి ధరించవచ్చు. జన్మజాతక చక్రంలో చంద్రుడు నీచక్షేత్రంలోగాని, శత్రుక్షేత్రంలోగాని, శత్రుగ్రహాలతో కూడిగాని, శత్రుగ్రహ దృష్టికలిగిగాని, అస్తంగత స్థితిలోగాని చంద్రుడున్నపుడు ముత్యం ధరిస్తే చెడు ఫలితాలు తొలిగి మంచి ఫలితాలు కలుగుతాయి.

స్త్రీలు ముత్యాలహారాలను, పురుషులు ముత్యపుటుంగరాలను అలవాటుగా ధరిస్తూ ఉంటారు.

చంద్రుడు వ్యాపారకారకుడు. కాబట్టి వ్యాపారం చేసేవారు ముత్యాన్ని ధరిస్తే వ్యాపారాభివృద్ధి, వ్యాపారమూలక ధనలాభం వ్యాపారం సుఖంగా సాగటం వంటి సత్ఫలితాలు ఉంటాయి. చంద్రుడు మనఃకారకుడు కూడా. అందుకని మనఃశ్శాంతి లేని దశలలో, ముత్యాన్ని ధరిస్తే మనఃశ్శాంతి కలుగుతుంది. ఆలోచనాశక్తి పెరుగుతుంది. తద్వారా జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుంది. నేత్ర దోషాలను కూడా పోగొడుతుంది.

వివాహం జరగడంలో జాప్యం అవుతుంటే ముత్యధారణ వల్ల ఆ దోషం పోతుంది. దాంపత్యజీవితంలో అన్యోన్యత నిస్తుంది అంగదోషములను పోగొట్టి సంభోగశక్తిని కలుగజేస్తుంది. వీర్యనష్టము, శుక్లనష్టమువంటి దోషాల్ని ఉపశమింప చేస్తుంది.

వైద్యశాస్త్రరీత్యా ఉదరవ్యాధులు, కీళ్ళవ్యాధులు, ఊపిరి తిత్తుల వ్యాధులు, ముత్యభస్మసేవనం వలన తగ్గుతాయి. మేహశాంతి కలిగి శరీరంలోని అధిక వేడి తగ్గుతుంది. తగిన విధంగా ముత్యాలను భస్మం చేసి తాంబూలంలో సున్నానికి బదులుగా వాడితే మంచి వాజీకరణంగా పని చేస్తుంది. పూర్వం కొందరు ధనవంతులు వాడేవారు.

చంద్రుడు మాతృకారకుడు కూడా. అందుచేత తల్లి యొక్క ఆరోగ్యం కొఱకు, తల్లితో కలహం వచ్చినపుడు మంచి ముత్యాన్ని ధరిస్తే సమస్యలు తీరుతాయి. ఆణిముత్యాలు

ధరిస్తే కుటుంబ జీవితం సౌఖ్యప్రదంగా ఉంటుంది.

నేడు రసాయనికంగా తయారు చేస్తున్న కృత్రిమ ముత్యాల వలన జ్యోతిశ్శాస్త్రపరమైన ఏ ఉపయోగము లేదు. వైద్యశాస్త్రపరమైన ఉపయోగం కూడా ఉండదేమో. అందుచేత ముత్యపు చిప్పలలోనుంచి వచ్చిన ముత్యాల కోసం ప్రయత్నం చేసి సంపాదించటమే మంచిది.

పగడము

ఇక 'పగడం' గురించి తెలుసుకుందాం. పగడం, ప్రవాళం, విద్రుమం, అంగారక మణి, కుజప్రియ, రక్తాంగం, అబ్ధిపల్లవం, రక్తముక్తి అని అనేక పేర్లతో పిలుస్తారు.

పగడము పుట్టు పూర్వోత్తరాలు

ముత్యములలాగానే పగడాలు కూడా సముద్రాలలో, సముద్ర తీరాలలో దొరుకుతాయి. కస్తూరి మృగం యొక్క నాభి నుండి కస్తూరి అనే పరిమళద్రవ్యం లభించినట్టుగా – పగడపు పురుగుల నుండి పగడాలు లభిస్తాయి. ఇంగువచెట్టు నుండి వచ్చిన 'బంక' (జిగురుపదార్థం) ను ఇంగువగా వాడుతున్నట్టుగా – పగడపు పురుగుల శరీరం నుండి వచ్చే ఒక విధమైన జిగురు పదార్థం గడ్డకట్టి, పగడంగా తయారౌతుందట. చిన్నిచిన్ని పాముల్లాగా ఉండే ఈ పురుగులు గుంపులు గుంపులుగా సముద్ర తీరాల్లోనూ, కొన్ని దీవులలోను, ఉంటాయి. ఆదిబ్బల్లోను, సముద్రంలోనూ చేరిన పగడాలను ఆ పరిజ్ఞానం కలవారు సేకరిస్తారు.

ఈ పగడాలలో ఉత్తమమైనవి చిక్కని ఎఱ్ఱని రంగులో ఉండి పై భాగము మృదువుగా నున్నగా ఉంటాయి. కొంచెం తక్కువ రకంవి మంకెన పువ్వులాగా, సింధూరం లాగా ఎఱ్ఱగా ఉండి గట్టిగా ఉంటాయి. మోదుగ పూల రంగులో మాసిపోయినట్టుగా, కాంతిహీనంగా గరుకుగా ఉండేవి అధమ జాతి పగడాలు.

పగడములలో దోషములు

ఎంతసహజంగా ఏర్పడినా పగడాలలో కూడా అన్ని రత్నాలవలెనే దోషాలున్నాయి.

పగడాల్లో బుడిపలుంటే, దాన్ని 'జర్ఘరము' అనే దోషంతో పిలుస్తారు. దీనిని ధరించటం వలన దారిద్ర్యం, మృత్యుభయం ప్రాణాపాయం వంటి బాధలు కలుగుతాయి.

పగడం మధ్యలో పేడవంటి మరకలు లాగా కనపడితే దానిని 'గోమలం' అనే దోషంగా పరిగణిస్తారు. ఈ దోషం కల పగడాన్ని ధరించటం వలన కష్టాలు కలహాలు ఎదురౌతాయి.

'మలినము' అనే దోషం గల పగడము, లోపల మురికి చేరినట్లుగా కనిపిస్తూ ఉంటుంది. ఇటువంటి దానిని ధరిస్తే అనేక మనస్తాపములు, దుఃఖములు చెడు ఆలోచనలు చెలరేగుతాయి.

''పుష్పి'' అనే దోషంగల పగడము పుచ్చిపోయినట్టుగా పగులు రేఖలతో ఉంటుంది. దీనిని ధరిస్తే అనారోగ్యము, రోగ భయం కలుగుతుంది.

పగడాలను పరీక్ష చేయించి మంచివి సంపాదించాలి. మంచి పగడాలు శుభఫలితాలనిస్తాయి.

పగడధారణ వలన ప్రయోజనములు

పగడమునకు అధిపతి కుజుడు. మృగశిర, చిత్త, ధనిష్టా నక్షత్రాలలో జన్మించిన వారు పగడం ధరించవచ్చు.

జన్మజాతక చక్రంలో కుజుడు శత్రుస్థానంలోను, నీచ స్థానంలోను, ఉన్నా అష్టమస్థానంలో ఉన్నా, అస్తంగతుడై ఉన్నా – ఆ దోష నివారణకు పగడం ధరించటం మంచిది.

దీనిని ధరించటంతో పాటు ధైర్యసాహసాలు, ఉత్సాహపరాక్రమాలు పెరుగుతాయి. పోలీసు, మిలటరీలోను పనిచేసేవారికి పగడం ధరించటం మంచిది. కుజుదశ కష్టతరంగా గడుస్తున్నపుడు పగడం ధరిస్తే కష్టాలను ధైర్యంతో ఎదుర్కొనే శక్తి వస్తుంది. కష్టాలు తొలిగి పోతాయి కూడా.

జాతకంలో కుజదోషం ఉండి, వివాహము జరగడం ఆలస్యమౌతున్నపుడు, పగడం ధరిస్తే ఆ దోష నివారణ అయి, సత్వరమే వివాహములు జరుగుతాయి. కుజుడు సోదర భావకారకుడు, కాబట్టి పగడం ధరిస్తే సోదరులతో కలహాలు తగ్గి, అన్యోన్యత ఏర్పడుతుంది. బాగా శుద్ధి చేసిన పగడ భస్మాన్ని తగిన అనుపానాలతో సేవిస్తే అజీర్ణ వ్యాధులు, అతిమూత్రము, మూలశంక, చర్మవ్యాధులు, కామెర్లు మొదలైన వ్యాధులు తగ్గుతాయని ఆయుర్వేదవైద్యులు చెపుతారు. నరాల బలహీనతను తగ్గించి, సంభోగశక్తిని పెంచి ఉత్సాహాన్ని కల్గిస్తుంది. సుఖరోగాల చికిత్సలో కూడా పగడ భస్మం వాడుక ఉంది.

భూగృహ వాహన సంబంధమైన సమస్యలకు పగడాల హారాలు, పగడాల ఉంగరములు ధరించడం మంచిది. ఆ సమస్యలకు నివారణగా చేయించే జపహోమాలలో పగడాలు వాడితే సత్వరఫలితం కనపడుతుంది. పగడాల జపమాలతో కుజజపం చేస్తే వెంటనే ఫలితం కనబడుతుంది.

వచ్చేనెల రాహువు గురువుల గోమేధిక–పుష్యరాగాల గురించి తెలుసుకుందాం. మీకు ఏమైనా సందేహాలు, సమస్యలు ఉంటే మా ఋషిపీఠం ద్వారా సందేహ నివృత్తి, సమస్యల నివారణ చేసుకోవచ్చు.

అగ్ని ఐశ్వర్య కారకుడు

అగ్నీ ఐశ్వర్య కారకుడు
అగ్నినా రయిమశ్నవత్
పోషమేవ దివే దివే
యశసం వీరవత్తమమ్ ॥

- అని ఋగ్వేదంలోని అగ్ని సూక్తం.

అగ్ని చేత, రయిమ్-సంపదను, పొందుతున్నాం. ప్రతిదినం పోషణ, యశస్సు, ఉత్తమమైన సామర్థ్యం అగ్ని ప్రసాదాలే.

సంపద-అంటే పోషించేది, కీర్తినిచ్చేది, సామర్థ్యాన్ని కలిగించేది.

అంటే-సంపదకి అర్థం డబ్బు మాత్రమే కాదు.

''ధనమగ్నిర్ధనంవాయుః, ధనం సూర్యో, ధనంవసుః'' అని వేద మంత్రం.

ఆహారం, గాలి, నీరు, సూర్యుడు - ఇవి ప్రకృతిలో లభించేవి. మనకి జీవాధారమైనవి. ఈ సంపదే పోషణాత్మక మైనది. వీటినుండి లభించే పదార్థాల తోనే పోషించబడుతున్నాం.

ప్రకృతివల్ల లభించే పదార్థాలు సమృద్ధిగా సంపాదించి, తద్వారా పోషించబడి, యశస్సుపొంది, ఉత్తమ సామర్థ్యంతో జీవించేవాడే ఐశ్వర్య వంతుడు.

అలా ఐశ్వర్యవంతుల్ని చేసేది విశ్వవ్యాప్తమైన అగ్నే.

వాయజలాదులు మనకు అయాచితంగా లభించిన ఈశ్వర కృప. అందుకు కృతజ్ఞతను వ్యక్తం చేయడమే ఆరాధన. ఆ ఆరాధనా భావన మన చైతన్యాన్ని, ఈశ్వరునితో అనుసంధానం చేస్తుంది. తద్వారా ఈశ్వరచైతన్యంతో మన జన్మ ధన్యమవుతుంది.

భూగతమై, దహన ప్రక్రియ ద్వారా - ఖనిజాలను, సువర్ణాది లోహాలను, రత్నాలను తయారుచేసేది అగ్నే. మళ్ళీ వాటిని కరగింపజేసి సంపదగా మార్చేదీ అగ్నే. కనుకనే 'అగ్ని'ని 'హిరణ్యం' అంటారు. ఇదే సువర్ణం.

హితం, రమ్య-కలగజేసేది 'హిరమ్యం'. అగ్ని శుద్ధమైన సువర్ణం 'హిరమ్య'మే. 'పరోక్ష ప్రియ ఇవ దేవాః'- అనే సూత్రానుసారం- హిరమ్యం 'హిరణ్యం' అయ్యింది.

అభిభ్రభ దగ్న ఆగహి
శ్రియా మా పరిపాతయ॥

(నీరాజన మంత్రం)

ఓ అగ్ని! మమ్మను గ్రహించడానికై వచ్చి, ధన ధాన్యాది సంపదతో అనుగ్రహించమని ఈ మంత్రభావం.

సమ్రాజం చ విరాజంచాభి శ్రీర్యాచనో గృహే।
లక్ష్మీ రాష్ట్రస్య యాముఖే తయామాసగ్ంసృజామసి॥

రాజ్య సంపదగా, గృహ సంపదగా వుండే అగ్ని, ఆ సంపదచేత మనల్ని ప్రకాశింపజేయాలని ఈ మంత్రభావం.

'వసురగ్నిః' అని స్మార్తాగ్ని మంత్రంలో చెప్పబడింది. 'వసు' అంటే సంపద.

'త్వాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీం' (శ్రీసూక్తం)

జాతవేదుడే (అగ్ని) లక్ష్మిని ఆవహింపజేసేవాడు. శ్రీసూక్తానికి మరోపేరు 'అగ్ని శ్రీసూక్తమ్'. అగ్ని యందు లక్ష్మిని దర్శించి ఋషులు పలికిన అపౌరుషేయ వాక్కులే శ్రీసూక్తం.

'శ్రీ' అనే మహాక్షరంలో -శ+ఈ+ర- అనే మూడు అక్షరాలున్నాయి.

శ-లక్ష్మీవాచకం, ఈ - ఈశ్వర వాచకం, ర-అగ్నిబీజం. అగ్నిమయులైన పరాశక్తీ పరమేశ్వరులను తెలియజేసేది. 'శ్రీ'. అగ్నిబీజం వుండడం చేత, ఈ అక్షరం ఐశ్వర్యకారకమై, మహాలక్ష్మీ వాచకమయ్యింది.

''ఐశ్వర్యం విద్యుతాశనాత్'' - అని ఆర్షవచనం. హుతాశనుని ద్వారా ఐశ్వర్యం లభిస్తుంది.

దీపారాధన

తంత్రశాస్త్రంలో కూడా 'అగ్ని' ఆరాధన విశిష్టత సంతరించుకుంది. హోమాన్ని ప్రజ్వలింపజేసి, ఆ హోమాగ్నిలో ఆహుతులివ్వడం ఆచారం. ఏ మంత్రమైనా సిద్ధించడానికి హోమం చేయడం ముఖ్యం.

ఉపనయన వివాహాది కర్మలలో, పితృకర్మలలో అగ్ని హోత్రాన్ని ఆరాధించడం వున్నదే. అగ్ని ఆరాధన లేకుండా ఏ కర్మా చేయరాదు.

కనుకనే ఇంట్లో దీపారాధన చేయడం. దీపారాధన అగ్ని ఆరాధనే. అర్చనాది కర్మలు దీపారాధనతోనే ప్రారంభిస్తారు.

ఋషిపీఠం

నిత్యం అగ్నిహోత్రాన్ని ప్రజ్వలింప జేయడానికి తగదు. ఆయా విధివిధానాలను, నియమాదులను అనుసరించి హోమాగ్నిని ప్రతిష్ఠిస్తాం.

పూర్వం విప్రగృహాల్లో నిత్యాగ్ని హోత్రాలుండేవి. భక్తితో, శాస్త్రవిధిని అనుసరించి సాగేది ఆ అర్చన.

అయితే దేశకాల పరిస్థితులబట్టి ఆ అగ్ని హోత్రార్చన ఈ రోజుల్లో దాదాపు అసాధ్యమైన పని. కనుకనే పరిషేచన మంత్రాలతో జఠరాగ్నికి అన్నాన్ని సమర్పించడం ఇంకా ముఖ్యమయ్యింది. (ఇప్పటికీ శాస్త్రానుగుణంగా నిత్యాగ్ని హోత్ర కర్మలు చేసే మహానుభావులు కూడా వున్నారు. కానీ ఆ సంఖ్య బహుళం కాదు)

ఈ రోజుల్లో అగ్ని హోత్రకర్మ చేసేందుకు శాస్త్రానుగుణ పరిస్థితులు లేవుగనుక, అగ్నిహోత్రారాధన మరుగయ్యింది. అగ్నిహోత్రాన్ని ఎలాగూ అశాస్త్రీయంగా ఆరాధించరాదు. కనుక దీపారాధనే అగ్ని ఆరాధనగా భావించాలి. రెండు సంధ్యలలో దీపం వెలిగించడం ప్రధానం. ఇంటికి దీపం ఐశ్వర్య కారకం.

మూడు వత్తులూ ఒక వత్తిగా చేసి- ఆవునేయి, లేదా నువ్వుల నూనెతో ఉభయ సంధ్యలు దీపం వెలిగించాలి. వెంటనే దైవానికి నైవేద్యం పెట్టాలి. ధూపం, దీపం, నీరాజనం- అగ్ని కుసుమాలు.

'దీపలక్ష్మి' అంటారు పెద్దలు. అగ్ని ఐశ్వర్య కారకుడు కనుకనే దీపం లక్ష్మీరూపంగా చెప్పబడుతోంది.

కనుక - 'వందే క్షీర సముద్రరాజ తనయా'- అనే లక్ష్మీస్తుతి శ్లోకంలో ''లోకైక దీపాంకురాం'' అని లక్ష్మీదేవిని స్తోత్రించారు. ఆ తల్లి లోకానికంతటికీ వెలుగునిచ్చే 'దీపపు మొలక'. కనుక దీపమే లక్ష్మీ.

''త్రాహిమాం నరకాత్ ఘోరాత్
దివ్యజ్యోతిర్న మోస్తుతే...'' అని భక్తితో దీపం వెలిగిస్తారు. సంధ్యలలో దీపం వెలిగించని ఇల్లు ఇల్లుకాదు. దీపారాధనే అగ్ని ఆరాధన. అదే లక్ష్మీ ప్రదం.

జ్యోతిస్వరూపుడైన పరబ్రహ్మమే దీపజ్యోతి. దీపం వెలిగించి, నైవేద్యం సమర్పించడం నిత్యయజ్ఞమే.

''ఆవునేతితో వెలిగించిన దీపంలో మంగళగౌరీదేవి వుంటుంది'' అని పురాణ వచనం.

సర్వ మంగళ మాంగల్యే శివే సర్వార్థ సాధికే ॥

శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తుతే- అని కీర్తించబడ్డ సర్వ మంగళ శ్రీమాతకి ప్రతిరూపమే ఈ

సౌరశక్తితో వంట

ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమిటంటే మనదేశంలో అతి ప్రాచీన కాలంలోనే సౌరశక్తి(సోలార్ ఎనర్జీ)ని వినియోగించుకునేవారన్న విషయం. సూర్యకిరణాల వేడితో వంట వండే పద్ధతి మన పురాణాల్లో వర్ణించబడింది.

దివోదాసుడనే చక్రవర్తి రాజ్య పాలన చేస్తున్నప్పుడు, కాలవశాత్తూ, క్షేత్రాలలో దేవతలందరూ భూమిని విడిచి పెట్టారు. అప్పుడు దేవతల ప్రేరణవల్ల 'అగ్ని' కూడా ఆ రాజ్యాన్ని విడిచిపెట్టాడు. దాంతో ఆహారం పక్వం చేయడం వంటివి సాగలేదు. అంటే, పృథ్విలో ఇంధన గతంగా అగ్ని ఆవిష్కరింపబడలేదని భావం.

ఆ సమయంలో దివోదాసుడు సూర్యకిరణాలవేడితో వండిన వంటల్ని ఆరగించాడని వ్యాసప్రోక్త స్కాంధ పురాణం లోని 'కాశీఖండం'లో చెప్పబడింది.

'ఆరగించె దివోదాసు డర్కకిరణ
తాప పక్వంబులగు పదార్థంబు లెలమి'-

(కాశీఖండం-శ్రీనాథుడు)

కనుక ఈ సౌరశక్తి విజ్ఞానం మన దేశంలో ఏనాడో వుండేది. వైజ్ఞానికంగా సమగ్రంగా ఎదిగి, ఏనాడో సమున్నత శిఖరాలకు చేరుకున్న మన భారత జాతి, క్రమక్రమంగా వివిధ పరాయి దాడుల వల్ల ఆ విజ్ఞాన సంపదని చాలా భాగం కోల్పోయింది.

ఇకనైనా మనం మేల్కొనాలి. మన జ్ఞానవిజ్ఞాన సంపదలైన వేదపురాణాది శాస్త్ర విషయాల్లో- నమ్మలేనివిగా కనబడినవాటి గురించి కాస్త విశ్లేషణాత్మకంగా ఆలోచించాలి. మిగిలిన విజ్ఞానాన్నైనా సంరక్షించుకోవాలి.

ప్రతిస్పందన

''ఋషిపీఠం'' యజ్ఞాన్ని అభినందిస్తున్నాను ఈ మాసపత్రికను ప్రజలందరికి తెలిసేవిధంగా నా చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు చదవాలని, చదివించాలని చదివి చెప్పాలని అన్నివిధాల ప్రయత్నిస్తాను. ఈ ''ఋషిపీఠం మాసపత్రిక ద్వారా ఎంతోమందికి మేలు జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

-వి. రమేష్,

హన్మకొండ.

I have gone through the magazine with interest and hasten to congratulate you on the successful start. The contents are also interesting. I am convinced that the magazine has bright future and will be accepted well at large. Please keep it up.

-పి.జి.కె. మూర్తి,

లక్నో.

''ఋషిపీఠం ధర్మపీఠాలవాలంకావాలి''.

'పరావరబోధనిధి', 'ఆర్షవిజ్ఞాన తపస్వి', 'సరస్వతీపుత్ర' అబ్బూరు కల్యాణానంద కిషోర్, భట్టిప్రోలు.

తవ ఋషిపీఠం అద్భుత ప్రయత్నం. నాలాంటి విద్యార్థులు కరదీపికగా దాల్చవలసిన పుస్తకం. ''ఋషిపీఠం'' నిరంతరాధ్యయనం చేస్తూ ఈ ''గురుపీఠం'' పదిలం చేయగోరుతున్న నన్ను ఆశీర్వదించ ప్రార్థిస్తున్నాను.

హరిశంకర శర్మ,

-భద్రాచలం

ఈ మధ్య ధర్మవరం వెళ్తూ అనంతపురంలోని బస్‌స్టాండ్‌లో ఋషిపీఠాన్ని దర్శించుకున్నాను. ''ఋషిపీఠం'' చదువుతుంటే చాలా ఆనందంగా ఉంది. ఋషి దగ్గరికి వెళ్ళితే ఎంత తృప్తి ఉందో 'ఋషిపీఠం' దగ్గర ఉంటే అటువంటి తృప్తి కలుగుతుంది. ఒక గురువు ఒక ఋషి, ఒక ఆచార్యుడు అందుబాటులో నా దగ్గరే ఉన్నారు అనేవిధంగా అనిపించింది. ఇది, అది అని కాకుండా అన్ని విధాలుగా నచ్చినది. ఈ స్పీడు ప్రపంచంలో మీరు తలపెట్టిన ఈ

సామవేద మృదు కరాంచిత విపంచి కోదర్భాతాద్భుత ''శ్రీ'' విద్యాపేటిక మీ యీ ''ఋషిపీఠం''!

నిగమ నిగమాంత మండల మధ్య స్థితాదిత్య ప్రభాదివ్యదీపిక- విషయార్థ సందోహ సమ్మోహనం - సర్వ జనమోహనం - సర్వ ఋషిప్రబోధిత విద్యామణి స్థగిత దివ్య విద్వత్ మణిమండలం మీ యీ ఋషిపీఠ సమాహారం!

శ్రీ విద్యోద్దీపిత సంకేతం - భారతీ-సంప్రదాయ - సంస్కృతీ కేతనం - సర్వకళానికేతనం! సకల కళాలవాలం, శ్రీ కళాభిధామం! సమస్త వైజ్ఞానిక - విషయ నిక్షిప్త నిక్షేపం!

ఆక్షేపణా రహిత శ్రీ వాణీ గళోద్దీపిత ప్రభావిభవ వైభవోజ్వల మణిహారం - లేదు తుల - ''ఇల''!

''శ్రద్ధాం మేధాం యశః ప్రజ్ఞాం''॥ అన్న సప్తశతి వాక్స్ఫురితోపకృతి మీ యీ ''పత్రికాకృతి! గీర్వాణాంధ్ర భాషా సమంచితంలా మీ నిర్వహణలో ''ఋషిపీఠం'' ఆ చంద్ర తారార్క యశః కామనలతో, క్షయమెఱుంగక- అక్షయభానుడై, దశా దిశప్రకాశితయై భాసించాలని - ఈ ''ఋషిపీఠం'' మరో సర్వజ్ఞపీఠం కావాలని ఆకాంక్షిస్తూ అంటున్నాను-

1. నవరత్నాలను గురించి విపులంగా వ్రాయడంవల్ల అందరికి అనగా నక్షత్ర రీత్యా, జననలగ్న రీత్యాగాని, గోచార రీత్యా గానీ ధరించవలసిన రత్నములును తెలుపడం కూడా ఉపయుక్తం.

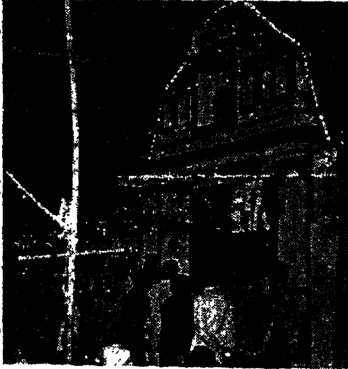
మాస ఫలాలతో, పాఠకులు అడిగిన జాతక ప్రశ్నలకు వివరంగా రాజేశ్వరిగారి సమాధానములు రాసిన బహుధా ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది.

ప్రకృతి వరాలకై వ్రాస్తున్న వ్యాసాములు అత్యంత ప్రశంశనీయము. ✧

'మా ఊరి దేవుడు'

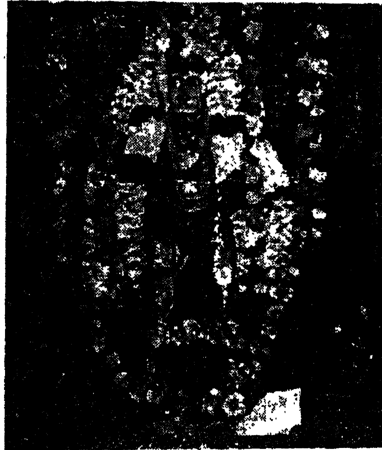
మా ఊరు గుంటూరు పట్టణం చివర నెహ్రూనగర్ చేనేత కాలనీలో శ్రీ ఉమామహేశ్వర మార్కండేయ దేవాలయం ఉన్నది. పది దేవతా మూర్తుల ప్రతిష్ఠలు ఏక కాలంలో జరిగి, అత్యంత ప్రాతినిధ్యం సంపాదించుకున్నదీ ఉమామహేశ్వరుల ఆలయం.

ఆలయ చరిత్ర: ఆరు అడుగుల చదరపు అడుగులలో నాల్గు గోడలు కల్గి ద్వారము కూడా లేకుండ పాడుబడి ఉంచిన పూర్వపు ఆలయం ఇది. మార్కండేయ స్వామి గుడి అని పిలువబడేది. పార్వతీ పరమేశ్వరులు 'ఒక నాస్తికుని అస్తికునిగా' మార్చి, అతని ద్వారా ఈ ఆలయ నిర్మాణము గావింపజేశారని ప్రతీది, అంచె లంచెలుగా నిర్మాణం పూర్తిచేసి ఏకకాలంలో పది దేవతా మూర్తుల విగ్రహ ప్రతిష్టలు జరిగినవి.

ఈ ఆలయంలో 36 అడుగుల ఏకశిలా రాతి ధ్వజం స్తంభం ప్రతిష్టించారు. ఇది గుంటూరు పట్టణంలోనే మొదటిది. ఆలయానికి ఉత్తర భాగమున నవగ్రహ మండపము కలదు.

స్వామివారి విశిష్టత: ఈ ఆలయంలో శివ లింగం ఒకటిన్నర అడుగుల ఎత్తు ఉండి కోలగా ఉంటుంది. శివలింగంపై పరమ శివుని 'మూడవ నేత్రం'

ఆకారంలో తెల్లనిచార ఉన్నది. ఉదయ సూర్యకిరణాలు స్వామివారిని అభి షేకిస్తాయి.

విశేషములు: ప్రతిష్టలు జరిగిన సంవత్సరము నుండి ఇక్కడ దేవీ నవరాత్రులు కనుల పండుగగా జరుగుతాయి. రోజుకు 10 నుండి 15 వేల మంది వరకు భక్తులు అమ్మవారి అలంకారములు తిలకిస్తారు.

ఈ ఆలయంలో లింగాకారం ముందు మార్కండేయస్వామి తపస్సు చేస్తుండగా పరమ శివుడు ప్రత్యక్షమైన సన్నివేశం ఉన్నది. గర్భగుడిలో, ఎడమవైపు పార్వతీదేవి, కుడివైపు భద్రావతీ సమేత భావన్నారాయణ స్వామి, విఘ్నేశ్వరుడు, నందీశ్వరుడు, ఆంజనేయస్వామి, శ్రీ వెంకటేశ్వరుడు, ఆంజనేయస్వామి వార్లు ఉన్నారు. కులమతాలకు అతీతంగా ఇక్కడ ముఖ ద్వారంను ఒక ముస్లిం భక్తుడు కట్టించారు.

– కె.వి. భవాని

మా యేల్చూరు గ్రామంలో శ్రీ 'బాలా త్రిపుర సుందరీ పీఠం' దర్శనీయమైన శక్తిపీఠం. శ్రీ కంచి పరమాచార్యుల అనుగ్రహంతో వారి కరకమలాలనుండి గ్రహించిన 'శ్రీయంత్రా'న్ని కీ॥శే॥ లక్ష్మీనరసింహ శాస్త్రి గారు మా గ్రామంలో ప్రతిష్ఠించి, ఈ పీఠాన్ని స్థాపించారు. ఇప్పటికి 70 సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా ఇటీవలే సప్తతితమ నవరాత్రి ఉత్సవాలకు 'వజ్రోత్సవాలు' అని నామకరణంచేసి, వైభవంగా నిర్వ హించారు. వివిధ అలంకారాలతో, అమ్మవారి వివిధ రూపాలను అలంకరించి చేసే నవరాత్రి పూజలు ప్రతి ఏటా విశేషాకర్షణ.

సంప్రదాయబద్ధమైన మహోపాసనగా, డబ్బుయ్యేళ్ల పూజా బలంవల్ల ఈ పీఠం మహిమాన్విత క్షేత్రంగా పేరు గడించింది.

– వి. కుటుంబశాస్త్రి

ఈ నెల విశేషాలు

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తి శర్మ

(శ్రీ ప్రమాధి నామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ నవమి మొదలుకొని మార్గశిర బహుళ నవమి శుక్రవారం వరకు)

ముఖ్యదినాలు

3	కార్తీక బహుళ ఏకాదశి
6	మాస శివరాత్రి
14	సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి
16	ధనుస్సంక్రమణం
17	వైకుంఠ ఏకాదశి
22	శ్రీదత్త జయంతి

✹ 14 సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి

మార్గశిర శుద్ధ షష్ఠిని సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠిగా ఆచరిస్తారు. ''సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోం'' అని వేదం కార్తికేయుని స్తుతించింది. బ్రహ్మవిద్యకు, సంతాన భాగ్యానికి అధిపతి సుబ్రహ్మణ్యుడు, ''నీవంటి దైవమును షడానన; నేనెందు కాననురా'' అని త్యాగరాజాదులు ఈ స్వామిని కీర్తించారు.

సులభప్రసన్నుడైన కుమారస్వామిని ఈ రోజున అర్చించి అభీష్ట సిద్ధిని పొందుతారు. సర్ప రూపంగా భావించి పుట్టలో పాలు పోయడం కూడా ఈరోజున కొన్నిచోట్ల ఆచారం. 'షష్ఠి' కుమారుని జన్మదినం, స్వామికి ప్రీతిపాత్రమైన తిథి. కొందరు ఉపవాసాది నియమాలతో కూడా స్వామిని అర్చిస్తారు. ఏవిధంగానైనా ఈరోజున షణ్ముఖుని పూజించడం సర్వోత్తమం. సర్వారిష్ట పరిహారకం.

✹ 16 ధనుస్సంక్రమణం

ఈరోజు నుండి 'ధనుర్మాసం' ప్రారంభం. సూర్యుడు ధనురాశిలో ప్రవేశించే సమయం. విష్ణుప్రీతికరమైన ఈరోజున విష్ణు సహస్రనామ పారాయణం వంటివి మంచి ఫలితాలనిస్తాయి.

ఈరోజు నుండి ప్రతిదినం ఉదయం విష్ణ్వాలయాలలో ప్రత్యేక అర్చనాదులు జరుగుతాయి. ''మార్గళి వ్రతం'' అనే పేరుతో గోదాదేవి (ఆండాళ్లు) ఈ ధనుర్మాసమంతా విష్ణువ్రతం చేపట్టింది. రోజుకొక్క 'పాశురం' (కీర్తన)తో స్వామిని కీర్తించిందా మహాదేవి.

మార్గశిర మాసం హేమంత ఋతువులో మొదటి నెల; ఆధ్యాత్మికంగా ఉన్నతమైన ఈ మాసం ప్రకృతిలో కూడా శాంతిని, సౌందర్యాన్ని సంతరిస్తుంది. ''మాసానాం మార్గశీర్షోహం'' (మాసాలలో మార్గశిరమాసాన్ని నేను) అని శ్రీకృష్ణుడు 'భగవద్గీత - విభూతి యోగం'లో చెప్పాడు.

మార్గశిర మాసంలో ప్రతి గురువారం లక్ష్మీదేవిని పూజించే ఆచారం విశాఖ, గోదావరి ప్రాంతాలలో ఉంది. కన్యక మహాలక్ష్మిగా విశాఖలో వెలసిన లక్ష్మీదేవిని ఈ గురువారాలలో ప్రత్యేకంగా అర్చిస్తారు. ఈ లక్ష్మీ ఆరాధన వల్లనే 'గురువారా'న్ని 'లక్ష్మివారం' అని ఆ ప్రాంతాలలో అంటారు.

✹ 17 వైకుంఠ ఏకాదశి

ఏకాదశి పర్వాలలో ఈ పర్వం విశేషమైనది. ఈరోజున ఉపవాసముండి శ్రీమహావిష్ణువును అర్చించి ఆ స్వామి కృప వలన ఇహపర సౌఖ్యాలు పొందవచ్చు. ఈ తిథినే 'ముక్కోటి ఏకాదశి' అని కూడా అంటారు.

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ అర్జునునకు గీతోపదేశం చేసిన పుణ్యతిథి ఇదేనంటారు. కనుకనే ఈరోజున ''గీతా జయంతి'' జరుపుతారు. సర్వోపనిషత్సార భూతమైన గీతామహాదేవిని అర్చించి, ఆ తల్లి అనుగ్రహాలతో గీతను అవగతం చేసుకొని జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకోవాలి.

పార్థాయ ప్రతిబోధితాం, భగవతా నారాయణేన స్వయం।
వ్యాసేన గ్రథితాం పురాణమునినో మధ్యే మహాభారతం।
అద్వైతామృతవర్షిణీం భగవతీం అష్టాదశాధ్యాయినీం।
అంబ! త్వామనుసందధామి భగవద్గీతే! భవద్వేషిణీ॥

- అని గీతామహాదేవిని ప్రార్థించే శ్లోకం.

నిరంతరం భగవద్గీతార్థాన్ని మన మనస్సులో అనుసంధానించుకోవాలని, అలా చేసుకొనే శక్తిని ఆ గీతాక్షర దేవతే ప్రసాదించాలని ఈ ప్రార్థన.

✹ 22 శ్రీదత్తజయంతి

బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకమైన మూర్తిగా అత్రి అనసూయలకు కలిగిన దివ్యమూర్తి శ్రీ దత్తాత్రేయులవారు. మంత్ర, తంత్ర, యోగ, తత్త్వ మార్గాలలో గురుమూర్తిగా ఉండే ఈ స్వామి జన్మించిన తిథి ఇది.

బ్రహ్మ విష్ణుశ్శివస్సాక్షాత్ గోవిందో గతి దాయకః।
పీతాంబరధరో దేవో మాధవస్సుర సేవితః।
మృత్యుంజయో మహారుద్రః కార్తవీర్య వరప్రదః॥

- అని దత్తదేవుని దివ్యనామాలు.

దత్త ఇత్యక్షర ద్వయమ్ - 'దత్త' అనే రెండక్షరాల నామం సర్వదోషహరమని శాస్త్రవచనం. ✧

ఆప్తవాక్యం

సం గచ్ఛధ్వం సం వదధ్వమ్ ॥ (ఋగ్వేదం)
కలసి నడుద్దాం, కలసి మాట్లాడుదాం.

సహజీవనంపై వేదం ప్రత్యేకదృష్టిని చూపించింది. సృష్టితో సామరస్యం సాధించడమే వ్యక్తి ఔన్నత్యానికి నిదర్శనం. ఈ 'సహా'నుభూతి అనేది మనుష్యుల మధ్యనే కాదు - సమస్త విశ్వంతోనూ మనిషి సాధించాలి. ఆ ఐక్యత ప్రధానం.

కలిసి సాగించే జీవనగమనం ప్రగతికి, పురోగతికి చాలా అవసరం. ఒక వ్యక్తి జీవనం ఇతర ప్రకృతిని నశింపజేసేదిగా ఉండకూడదు. ఒకరు దుఃఖపడుతూంటే, ఒకరు సుఖపడడం అనేది ధర్మవిరుద్ధం.

స్నేహశీలత, సహకార భావన - అనేది భారతీయ జీవన విధానంలో ఉంది. ఇటువంటి వేద వాక్యాలే దీనికి ప్రమాణం. మనస్సునీ, మాటనీ స్నేహపూర్వకంగా సమన్వయపరచుకోగలిగినప్పుడు శాంతి సులభసాధ్యం.

'కలసి నడుద్దాం' - అనేది జీవన గమనాన్ని తెలియజేస్తే, 'కలసి మాట్లాడుదాం' అనేది వ్యక్తీకరణని తెలియజేస్తుంది. మనందరి ప్రవర్తన, అభిప్రాయం, వ్యక్తీకరణం ఒక్కటి ఏకమవ్వాలి. అవి 'విశ్వ శ్రేయస్సు' అనే లక్ష్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని సాగాలి. లక్ష్యపరమైన ఈ ఐక్యతే, హృదయాలనీ, గమనాలనీ సమన్వయపరుస్తుంది.

వేర్పాటువాదాలనీ, విడదీసి చూడడాన్ని వేద సంస్కృతి ఏనాడూ సమర్థించలేదు. సృష్టిలో చెట్టుతో, పుట్టతో, మానుతో, వాగుతో... ప్రతి అణువుతో సామరస్యం సాధించి, 'విశ్వమయత' సిద్ధింపజేసుకోవడానికి తగ్గ సాధనాలనే వేదం బోధించింది.

ప్రకృతిలో 'క్షేమం' అనేది 'పరస్పర స్నేహం' అనే ఏకసూత్రం మీదే సాధ్యమౌతుంది. ఈ ఐక్యత లేనప్పుడు విభేదాలు ఎక్కువౌతాయి. కలిసి బ్రతకాల్సిన వాళ్లంతా ఈ వేదవాక్యాన్ని మంత్రంగా మననం చేసుకోవాల్సిందే. ఓ ఇద్దరిమధ్య హృదయం, మాట... ఈ రెండూ ఒక్కటే అయినప్పుడు ఇద్దరి నడత, పలుకు ఒకే అభిప్రాయాన్ని తెలియజేస్తాయి. అటువంటప్పుడు ఇద్దరి ప్రయత్నాలూ, కృషి ఏకోన్ముఖమై విశేష ఫలాన్నిస్తాయి.

ఒక కుటుంబం, స్నేహితులు, ఒక సంఘం, ఒక సమాజం... అంతా ఈ సూత్రాన్ని మనసులో ఉంచుకొని, ఆ సామరస్యం కోసం చిత్తశుద్ధిగా పాటుపడితే క్షేమానికీ, సౌఖ్యానికీ కొదవేముంటుంది? ✧

భరతుడు - భారతదేశం

అగ్నే 'భరతుడు' అనే పేరుతో పిలవబడుతున్నాడు.

భరతః- భరణం కుర్వతః తేన భరత శబ్దస్య నిర్వచనమ్॥

భరించువాడు భరతుడు.

భరత్యేష ప్రజాః సర్వాస్తతో భరత ఉచ్యతే॥

తుష్టిని, పుష్టిని కలిగించేవాడు, తద్వారా సర్వప్రాణి కోటినీ భరించువాడు కనుక అగ్నిని 'భరతుడు' అన్నారు.

హవిర్భరణ, ప్రజాభరణాది ధర్మాలను బోధించేది 'భరత' శబ్దం. జడములై, అచేతనములైన భూతాలను చైతన్యవంతంగా దీపింపజేస్తూ, భరించువాడు కనుక 'అగ్ని'కి భరతుడనీ పేరు.

మన దేశం భారతదేశం, అంటే 'భరత' సంబంధమైన దేశం. అనాదిగా ఇది యజ్ఞభూమి. యజ్ఞం అగ్ని దేవతాత్మకమైనది. అగ్నినే సర్వదేవతా స్వరూపంగా అర్చించారిక్కడ.

అగ్నే 'భరతుడు' కనుక, సర్వం ఆ భరతునిచేత భరించబడుతోందనే జ్ఞానంతో, ఆ భరతుని ఆరాధనతో, అర్చనలతో, యజ్ఞాలతో ఉపాసించిన ఋషులు ఈ పుణ్యఖండాన్ని 'భరతఖండం', 'భరతవర్షం' అని పిల్చారనవచ్చు. 'అగ్ని గర్భ'గా కూడా ఈ పృథ్విని వినుతించారు. 'కర్మ భూమి' అన్న పేరే 'భరత' (అగ్ని) ప్రాధాన్యాన్ని తెలియజేస్తోంది. అప్పటి 'భారతదేశ' విస్తృతి, భౌగోళిక పరిస్థితులు ఇప్పటి కన్నా సువిశాలమైనవి.

మనదేశం సనాతనంగా అగ్ని ఆరాధనతో ధన్యమైంది. తదనంతరం ప్రపంచంలో అని ప్రాంతాల్లో, అన్ని తెగల్లో, మతాల్లో వివిధ పద్ధతుల్లో అగ్ని ఆరాధన నిలిచింది.

అగ్నిని (ప్రకాశ, దాహక, పావక రూపుని) కాదని ఏ జీవి వుండలేడు. తెలిసినా, తెలియకున్నా అగ్నే మనల్ని నడుపుతున్నాడు, మనయందున్నాడు. విశ్వమంతా వున్నాడు. ✧

MEMBERSHIP FORM

Please fill in capital letters and mail to...

RUSHI PEETHAM PUBLICATIONS

'PARK VIEW' NO 6, 4TH FLOOR , NO 85, G.N. CHETTY ROAD,
T.NAGAR, CHENNAI - 600 017.

Yes, I want to be member in Rushi Peetham for

One year Rs 120/- (US $30) 5 Years Rs 600/- (US $125)

Life Time Rs 1800/- (US $375) Donations Rs ....

Iam paying by cheque/D.D.No..drawn on ....for Rs........................... date...............Favouring Rushi Peetham Publications.

Name : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sex : Male ☐ Female ☐

Address : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

City : ☐☐☐☐ Pin : ☐☐☐

Education : School College Graduate/Post Graduate

Business Retired/Not Working

** Terms : Allow 4 weeks for subscribing process. Super subscribe your name & Address on the reverse of the cheque/D.D. In case of further details contact Rushi Peetham Publications.

P.T.O.

Please mention Addresses or E-mail of your Nearest & Dearest who have interest in Rushi Peetham, Bharatheeya Manasa Patrika

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11

12.

Owned & Published By : **UPADRASTA SIVAPRASAD** From : No.3, Kamarajasalai, Ashok Nagar, Chennai - 600 083.
Printed By: **V.C. Chermakani, Sakthi Process**. No. 21F Kumballamman Koil St., Chennai - 600 081. Edited By : **SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA**

DEC 99 POSTAL REGISTERED T.N/ Chief PMG - 30/99